

Ozi, Ndu Ishi-Ozi Jeru

¹ Onye-ukfu-l'oha, bu Tiyo'filosu; ekwo, mu vu uzo deeru ngu be mu deru iphe bu iphe Jisosu meru; me iphe bu iphe o ziru l'oh ha shitakpo le mbu; ² jeye teke Nchileke wobaru iya l'imigwe. O byaru bya ala l'imigwe; yo shi l'eka Ume-du-Nso karu ndu ono, o fotaru t'ephe buru ndu ishi-ozii iya ono iphe ephe e-me. ³ O jeru iphe-ehuka; bya anwuhu; nwuhutsua; bya eteta ndu ndu. Yo bya anoo ukporo abali labu. L'ime ukporo abali labu ono b'o woru onwiya koshi t'ephe maru le ya no ndu. O koshibetaru ephe onwiya; k'opu e-to nwe du ephe onye atu ego ke wo: ?a maru m'oh noo ndu. Ephe gude enya ephe phua ya; yo kfuaru ephe ege Nchileke, bu eze e-shi medzua iphe o watawaru ememe. ⁴ Yo nweru teke ephe l'iya nokobe; yo su ephe: "Unu ba alufukwa le Jerusalemu. Unu ndukwa kwaberu iphe ono, Nna suru le ya a-nu ono, bu iya bu iphe-oma-wa, ya kfu ru unu-wa. ⁵ Le Jonu gude mini mee baputizimu; o bu l'a -nolephu nwa abali olemole nta-a be ee-gude Ume Nchileke mee unu baputizimu."

⁶ Ya ndono; ndu ishi-ozii ono edzukobe lephu ephe le Jisosu; ephe aji iya: "Nnajiufu; ?o gbawaru teke ii-nuphu ndu Izurelu ali-eze ephe obu azu too?" ⁷ Jisosu asu ephe: "Le to gbadu unu l'oma mboku obu me teke obu, Nna iya

gudewa ẹka iya tua l'onwiya. ⁸ Obenu ẹ Ume-
du-Nso a-bya unu l'ehu; mee unu; unu eshihu
ike; k'ophu unu e-je Jerúsalemu; jee Judíya; jee
Samériya; jekotakpoo ẹkemeke obule ẹ mgboko
gbaa mgburumburu; je ekfua iphe unu phuru,
meru l'ehu iya."

Jisosu ala l'imigwe

(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁹ Yo kfugetsulephu ẹge ono; ẹphe atuko ele
iya ẹnya; Nchileke ewolia ya; urukpu eworu iya
domia.

¹⁰ Ẹphe evudo elekwadua ẹnya l'akpamigwe
l'ẹke ono l'o mihugetsuaru ono; unwoke labu,
yeru uwe ocha abya evudonyabe ẹphe; ¹¹ su
ẹphe: "Unube unwoke Gálili; ?bu ngunu meru
iphe unu vudo ele akpamigwe. Jisosu ono, e
dufuru l'ẹke, unu no lashia l'imigwe ono be
buhukwaphu ẹge ono, unu ele iya; yo bahu
l'imigwe ono bu ẹge oo-gude bya odo."

Onye e gude edochi ẹnya Júdasu

¹² To du iya bu; ẹphe eshi l'ugvu ono, eekuje
Olivu ono latashia Jerúsalemu. Ugvu ono be
du iphe ha l'o bu mkpirikpi manyiru; m'e -shi
ẹ Jerúsalemu. ¹³ Ẹphe erulephu Jerúsalemu;
bahushia l'ime ulo k'eli eli; shi ẹ k'alí laa ẹ
k'eli iya, bu iya bu ẹke ẹphe nokpoo anono.
Ndu ono bu: Pyita; Jonu; Jémusu; Ánduru;
Fílipu; Tómosu; Batólomiyu; Mátiyu; Jémusu
Álufiyosu; owaa Sáyimonu, onye adzo t'alí ndu
Ju noduru ndu Ju; mefua Júdasu, bu nwatibe
Jémusu. ¹⁴ Ẹphe l'unwanyi nokwaphu l'ẹke
ono; mekwaphu Méri, bu iya bu nne Jisosu;

mẹ unwunne Jisọsu kwaphu. Ẹphe atuko l'ẹphe ha je anọdu l'ẹkalanu; gude obu lanu ekfu anu Nchileke.

¹⁵ Yo be ujiku lanu l'ẹphe dzukoberu ẹge ono; ẹphe rukwaru ukporo ishingu l'ẹke ono; Pyita egbeshi; su ẹphe: ¹⁶ “Unwunna mu; iphe ono, e dehawaru l'ẹkwo okfu Nchileke l'oo-me ono rekotaakwaru; bu iya bu iphe ono, Ume-du-Nso shihawa l'onu Dévidi kfua le ke Júdasu ono; bu iya bu onye ono, du ndu byaru bya egude Jisọsu ono. ¹⁷ Júdasu ono b'e shi guru yeru ayi; yo shi yiru l'oje ozi-wa, ayi eje-wa.”

¹⁸ O gude okpoga, a kfuru iya l'ejo iphe o meru; zua ali. Yo metsua daa; sugbua onwiya; ẹpho agbafuhu iya; akurepho iya l'o ha ekposhihu. ¹⁹ Iphe bu ndu Jerúsalemu mgburumgburu anukota iphe ono, meru nu ono. Ẹphe eworu ali ono gua Akeludama l'okfu-ali ẹphe, bu iya bu “Egu-mee.”

²⁰ “L'e dekwaru l'ẹkwo Egvu-Oma; su:
T'egbara kfukwaa l'ufu iya;
t'e b'o dukwa onye e-bu iya ebubu.’*
E de kwa aphu; su:

T'onye odo no-chikwaa ẹnya iya
l'oje ozi, o shi eje.†

²¹ “Oo ya bu l'aa-fota onye lanu t'o tsoru ayi. T'onye ono bukwaru onye tsohawaru ayi jekota ekemeke obule, ayi le Nnajiufu, bu Jisọsu jekpooru; ²² tsube teke Jonu shi eme baputizimu jeye mboku, e dufuru Jisọsu ono l'ẹke ayi no kuba l'imigwe. Onye ono e-tsoru l'ekfu iphe ayi

* **1:20** 1:20 Egvu 69:25. † **1:20** 1:20 Egvu 109:8.

phuru lẹ ọ Nnajiufu, bu Jisosu; bu iya bu l'o shi l'onwu teta nodu ndzu.”

²³ Ya ndono; epe abya akfube umadzu ebo: Josefu, ophu eekuje Basabas, epha etushi iya bu Josutosu; owaa onye odo, eekuje Matayasu.

²⁴ Epe abya ekfuru nu Nchileke; su: “Nggube Nnajiufu; nggube onye maru obu onyemonye obule; koshi epe onye ophu i fotaru l'ime umadzu ebo-wa ²⁵ t'o no-chia enya Judasu; buru onye ishi-ozu; meje iphe ono, Judasu haru; lashia eke gbaru iya nu ono.” ²⁶ Epe eworu enwa tua; yo daaru Matayasu. E woru iya yekobe le ndu ishi-ozu iri le nanu ono.

2

Abyabya Ume Nchileke

¹ Yo be mboku aji Pentikosutu gedegede; epe atuko l'epe ha dzukobe l'ekalanu. ² E ji ekfua; ephuphu, shi l'imigwe ederu kfukakfuka l'o bu ephuphu oke pherephere bya ejilephu ulo ono, epe doru ono ejiji. ³ Epe aphua iphe dutsua l'o bu ire-oku, jakashiru ajakashi; kekashia onwiya bya anodutsua epe l'ishi l'ehu l'ehu. ⁴ Ume Nchileke eji epe ehul'epe ha. Epe aghaa okfu-ali epe; gudegbaa okfu-ali odo kfulahaa okfu ege Ume Nchileke ono meru t'epe kfua.

⁵ Ya ndono; yo nweru ndu Ju, jiru Jerusalemu; mbu ndu Ju, Nchileke duru le nso, shigbaa le mba, no le mgboko mgburumgburu. ⁶ Iketuma ndu ono anulephu ephuphu ono; gbakodzua. Yo kpo onyemonye obule okfu; l'eke onyemonye obule nuru eke ekfu okfu-ali iya. ⁷ Yo du epe

biribiri; ji ẹphe ẹnya. Ẹphe ajilaha; su: “Ndu-a, ekfu okfu-a; ?ẹphe ta budunua ndu Gálili ọo. ⁸ ?Nanu ẹge e meru be ayi anutsua okfu-alì ayi l'ẹhu l'ẹhu? ⁹ Mbụ okfu ayibe ndu Pátíya; ndu Mídiya; ndu Ílamu; ndu shi Mesopotémiya; ndu shi Judíya; ndu shi Kapadósiya; ndu Póntusu; ndu shi Éshiya; ¹⁰ mekpọ ayibe ndu shi Firíjiya; me Pamfiliya; me ayibe ndu shigbakpo Íjiputu; me ndu shi Sayiríni, nọ l'alì Líbiya; jeyekpo le ndu byaru abyabya, shi Rómu; ¹¹ me ndu Ju; ndu amụ ẹka ndu Ju; ndu Kirítu; me ndu Arébiya. Ayi atuko anutsua ẹke ẹphe gude okfu-alì ayi ekfu okfu eze iphe, Nchileke emeebe.” ¹² Yọ dọ ẹphe biribiri; ji ẹphe ẹnya. Ẹphe ajitsua ibe ẹphe: “?Bụ ngunu be egbe iphe ọwaa bukpo?” ¹³ Yo nweru ndu gude mgbonu sù l'ọo me emetsua ẹphe l'ẹnya.

Pyita asa okfu

¹⁴ Ya ndono; Pyita egbeshi yele ndu ishi-ozì ọphu ẹphe iri le nanu bya evudo. Pyita abya awata iya; raa ya arara; su: “Ndu Judíya ibe mu; me iphe, bu ndu bu le Jerúsalemu mgburumburu; unu gebekwa-o! Unu ngabekwa nchi l'iphe-a, ya abya ekfukfu-wa-o: ¹⁵ Ndu-a ta ngukwa mee, bu iya bu iphe unu ari. ?Tọ budu nta-a be ẹnyanwu agbakota? ¹⁶ Iphe ọwaa gbe bukwaru iphe ono, onye nkfuchiru Nchileke; mbụ Jówelu kfuru teke ndiche; su:

¹⁷ “ 'L'owaa bu iphe Nchileke kfuru:

L'o -rua l'oge ikperazu;
be ya a-wushiru ndiphe
mgburumburu Ume iya.

Ụnwu unu ndu k'unwoke;
 mę ndu k'unwanyi
 e-kfuchiru Nchileke.
 Ụnwu-okorọbya unu a-phụ àphù;
 ndu k'ọgurennya arọ nrọ.

18 Iye! Teke ono bę ya a-wushi
 Ume iya ono: wushi iya unwoke;
 mę unwanyi, ejeru iya ozi.
 Ẹphebdua ekfuchilahaaru Nchileke.

19 Ya e-meshi iphe-ọphulenyà
 l'akpamigwe; meshia iphe dụ biribiri
 lę mgboko.
 Aa-phụ mee; ọwaa ọku;
 mę urukpu ẹnwuru-ọku.

20 Ẹnyanwu a-gbahụ tsụbalangu;
 ọnwà ekelahaa l'ọ bụ mee;
 tẹmanu Eswe kę Nnajiufu eruta,
 bụ iya bụ eze mbọku ono,
 a-dụ biribiri ono.

21 Iphe bụ onye rakuru Nnajiufu;
 bę ọo-dzọfuta.*

22 “Unubę ndu Ízurelụ; ọ kwa Jisọsu kę
 Názaretu ono bụ nwoke ono, Nchileke shi l'iphe-
 ọphulenyà; mę iphe jiru ęnya, dughbaa biribiri,
 Nchileke gude iya meshia l'ifu unu ono mee t'ọ
 doo unu ęnya l'ọo yębe Nchileke ziru iya. Iphe
 ono l'ọ ha bę unu makọtaru ọhuma l'onwunu.

23 Obenu l'a kpuru iya nụ unu; unu eshi l'ẹka ndu
 ẹ-ta madu ekemu kpọpyabe iya l'oshi-osweru;
 woru iya gbua. Iphe ono aburu iphe Nchileke
 mahawaru amama bya achia ya achichi dobe.

24 Obenu lę Nchileke tọfuwaru iya l'ẹgbu, ọnwu

* 2:21 2:21 Jów 2:28-32.

shi kee ya; bya emee; yo shi l'õnwu teta nõdu ndzũ; ke l'õnwu ta dũdu ike lõpyabe iya. ²⁵ Lẽ Dévidi kfukwaru ke Jisõsu; sũ:

“ Lẽ ya aphũje Nnajiufu iya tekenteke.

Tekenteke b'õ nõ iya

l'eka-õtara

t'ẽ b'õ dũ iphe e-me iya nõ.

²⁶ Ọ bũ iya kparu iphe

õkpoma atsõ iya ẽna;

ya agũ egvu; l'ete ẽswa.

Ya maru lẽ ya -nwũhutsua;

bẽ ii-dobe iya ndzũ õdo.

²⁷ Ya maru l'ẽ tĩ hadu iya l'alĩ-maa.

Ẹ tĩ hadu onye nke ngu,

i yeru obu t'o rehu erehu.

²⁸ I koshiwaru iya ọzo ndzũ.

Ii-me t'ẽhu tsõo ya ẽna; kele nggu l'iya bu.'

²⁹ “Unwunna iya; ya a-tõgboru unu ke nna ẽphe oche, bũ Dévidi ẽba. Ẹ tõ bũlekwaa l'õ nwũhuru anwũhu nwẽnkinyi; obenu l'e liru iya elili. Ili iya nõkwaa l'ẽke-a byeye nta-a. ³⁰ Obenu l'o shi bũru onye nkfuchiru Nchileke. Ọ maru lẽ Nchileke kweru iya ụkwa; riru angũ yeru iya ẽya: lẽ ya e-shi l'awa iya fõta onye a-nõ-chi iya l'õkwa-eze iya. ³¹ Ọ phũru iphe Nchileke e-mekochaa mee; kfua lẽ Kuráyisutu e-shi l'õnwu teta nõdu ndzũ, bũ iya bũ teke ono, ọ sũru:

'L'ẽ tõ hadu iya l'alĩ-maa;

anũ-ẽhu iya te rehu erehu.'

³² Nchileke mewaru Jisõsu ono; yo shi l'õnwu teta nõdu ndzũ, bũ iya bũ ọwaa, ayi tũkoru atũ õnu iya-a. ³³ Ọo ya bũ lẽ Nchileke woliru iya eli woru dobe l'eka-õtara iya. Ọ natakwaru Ume-dũ-Nsõ

l'ẹka Nna, bu iphe-oma, Nchileke kweru ukwa iya. Iphe-a, unu phuru-wa; me iphe-a, unu anu le nchi-wa bukwawa iphe-oma ono, bu iya bu Ume iya ono, o wushiru ayi ono. ³⁴ E to bukwawa Dévidi be laru l'imigwe l'onwiya; le yebedua l'onwiya sukwaru:

'Le Nchileke suru Nnajiufu yeba Dévidi:
Nodu iya l'eka-utara

³⁵ jeye teke ya e-me ndu ohogu ngu
t'ephe buru iphe
ii-dzopyabe l'okpa.'

³⁶ "Oo ya bu; t'o doo Ízurelu mgburung-buru enya le Nchileke mewaru Jisusu ono, unu kpopyaberu l'oshi-osweru ono t'o buru Nnajiufu; buru Kuráyisutu, bu iya bu Onye Ndzota ono."

³⁷ Ya ndono; ephe anutsu l'iya phu; yo rua ephe l'anu; ehu adaa ephe ko. Ephe asu Pyita; me ndu ishi-ozu ophu: "Unwunna ayi; ?bu ngunu be ayi e-me?"

³⁸ Pyita asu ephe: "Unu taa onwunu uta iphe du eji, unu meru; ghaa umere lakfuta Nchileke; t'e gude epha Jisusu Kuráyisutu mee unu baputizimu l'unu ha l'ehu l'ehu te Nchileke guaru unu nvu l'iphe du eji ono, unu meru ono; unu anata iphe-oma, bu iya bu Ume-du-Nso.

³⁹ L'iphe ono be Nchileke kwekwaru ukwa iya le ya e-meru iya unu; meeru iya unwu unu; meeru iya iphe bu ndu nokwadu ote-enya; me iphe bu ndu Nnajiufu, bu Nchileke ayi e-ku."

⁴⁰ Pyita ekfuebe ege ono bya ekfukwaaphu igweligwe okfu odo kfushia ya ike; bya anmaaru ephe okwa; su: "Ophu t'unu dzoo onwunu

l'ogbo-wa, ala l'iyi-wa.” ⁴¹ Tọ dọ iya bụ; ẹphe adu l'igweligwe nata ozi-oma ono; kweta; e mee ẹphe baputizimu. Mbọku ono bẹ iphe ruru unu madzọ ugbo ẹsaa l'ukporo madzọ iri bya ayiru lẹ ndu kwetaru nọ.

Umere ndu chọchi ọdungu

⁴² Ẹphe akfube ọswa yeru ẹhu mkpụrumkpuru l'ọnu iphe, ndu ishi-ozì ono ezi ẹphe; l'atukoje nọkobe l'ọ bụ unwunne lanu; gbaru mgba eri Nri Nnajiufu; ekfu anu Nchileke.

⁴³ Onyemonye ọbule atsulahaa egvu. Ndu ishi-ozì ono emetsua iphe-ọphulenyà; mẹ iphe dọ biribiri l'igweligwe. ⁴⁴ Iphe bụ ndu woru onwẹphe ye Jisọsu l'ẹka l'ẹphe ha atuko gbaru mgba l'iphemiphe ọbule, ẹphe nweru enweru.

⁴⁵ Ẹphe ereshikota ẹku ẹphe; mẹ iphe bụ iphe ẹphe nweru enweru; keeru onyemonye ọbule l'ẹge mkpa haru onye. ⁴⁶ Mbọku-mbọku; ẹphe atuko tųgbabe nanu je anọdu l'eze-ọlo Nchileke. Ẹphe atukoje gbaru mgba eri Nri Nnajiufu l'ufu l'ufu; gudekwaphu ẹhu-ọtso-ẹna; mẹ obu iphoro eri iphe bụ iphe ẹphe eri eriri.

⁴⁷ Ẹphe ekelekpelephu Nchileke ekele; buru ndu nọ ndiphe mgburumgburu l'obu. Nnajiufu l'eyekwaru ẹphe ndu, ọ dzọru k'ọphungu mbọku-mbọku.

3

Onye ngvuru eje ije

¹ Yo be ujiku lanu; Pyita yele Jonu ayiru ejewa eze-ọlo Nchileke l'oke-eswe urẹnyashi nọlephu

l'ifu, bu iya bu teke eekfuje anu Nchileke. ² Yo nweru nwoke, shi k'ophu a muru iya dabutaru ngvuru, aapa eje odobe l'onu eke eeshije abata, eeku "Onu-uzo Egiri". Nwoke ono be aapataje mboku-mboku bya edobe l'onu-uzo ono t'o roje ndu, abahu l'eze-ulo Nchileke ono iphe. ³ Yo phulephu Pyita yele Jonu; eke ephe abata l'eze-ulo ono; rokwaaphu ephe iphe. ⁴ Pyita yele Jonu eworu enya dabu iya. A nonyaa; Pyita asu iya: "Lee ayi enya!" ⁵ Yo lelaaha ephe enya; tubesu l'o nweru iphe ephe abya iya anunu. ⁶ Pyita asu iya: "Ya te nwekwa okpoga; obu l'ophu ya nweru be ya a-nu ngu;" su iya: "Like ke Jisusu Kurayisutu, bu onye Nazaretu; gbeshi nta-a jelaha ije." ⁷ Yo lota nwoke ono l'ekautara; lo-lia ya eli. E ji ekfu owaa; okpa iya ephe ebo; me nkwo iya atuko tushihu iya. ⁸ Yo kfulihu; vudo evudo; jelaha ije; tsoru ephe bahu l'eze-ulo Nchileke ono. Yo kfu-phe; ete eswa; letushi Nchileke epha. ⁹ Onyemonye obule aphua ya eke oojephe; letushi Nchileke epha; ¹⁰ hubetsuwa iya phu ama: l'oo ya bu onye-wa, shi nodu le Onu-uzo Egiri l'eze-ulo Nchileke l'arowawa. Yo du ephe biribiri; ji ephe enya; mbu iphe ono, e meru iya ono.

*Pyita asa okfu
l'eze-ulo Nchileke*

¹¹ Ndu ono l'ephe ha aphulephu ege ogba-tso Pyita yele Jonu l'ekemeke obule; ephe awuru bya aduru; nodu ele iya l'onu-ulo ophu eekuje "Onu-uzo Solomonu". Yo kfube oswa du ephe biribiri. ¹² Pyita aphulephu ndu ono; su ephe:

“Unube ndu Ízurelu; ?bụ ngunu meru iphe iphe-a dū unu biribiri. ?Bụ ngunu meru iphe unu ele ephe enya; yo gbe dū l'ọ bụ ike k'eka ephe; be ephe gude mee tẹ nwoke-wa jee ije; ọ dudu buru l'ọo k'ege ephe bụ-tabẹ ndu akwaberu Nchileke ugwu. ¹³ Ọ kwa Nchileke kẹ nna ephe oche phe; mbụ Nchileke ono, bụ Nchileke kẹ Ébirihamu; buru Nchileke kẹ Áyizaku; bya aburu Nchileke kẹ Jékoṣu ono be gude-wa iphe-a, meru nū-wa; koshi ọdu-biribiri kẹ Nwatibe iya, bụ Jisṣu. Mbụ onye ono, unu kpuru ye l'eka ndu Rómu; bya ajikakwa iya phụ l'ifu Páyileti ono. Páyileti ekpebuhawa lẹ ya a-ha iya t'ọ la. ¹⁴ Unu ajika onye ono, dū nsọ; buru onye doberu ẹka ndoo ono. Yo gbe buchiaru onye ọphu gburu ọchi be unu suru t'a haaru unu t'ọ la. ¹⁵ Unu eshi ege ono gbua onye gude ndzụ. Obenu lẹ Nchileke meru t'o shi l'onwu teta nọdu ndzụ; bụ iya bụ oswi-okfu-wa, ayi agbaru ọdzori-wa. ¹⁶ Nwoke-wa, unu phuru-wa; mbụ onye-wa, unu maru-wa bukwa ike kẹ Jisṣu ono; be meru iya; yọ dū mma; okfu l'ephe kweru l'ike nọ l'epha iya. Mbụ; ọ bụ ekweta, shi l'eka Jisṣu be meru nwoke-wa l'ifu unu l'unu ha-wa; yo dzua oke ege-a.

¹⁷ “Ndibe ayi; ya marua l'iphe meru iphe unu lẹ ndu ishi unu meru Jisṣu ege ono be shitaru lẹ 'amagama unu. ¹⁸ Nchileke eshi l'ẹke ono mee iphe o kfuru l'onu ndu nkfuchiru iya l'ephe ha teke ndiche; sụ lẹ Onye Ndzota ono, o kweru ukwa iya ono e-je iphe-ehuka. ¹⁹ Ọo ya bụ; t'unu taa onwunu uta iphe dū eji, unu meru; ghaa umere. Unu laphuta azu

lakfuta Nchileke t'o fuchafu unu iphe dū ẹji, unu meshiru; ²⁰ k'ophu ẹhu-agu e-shikwaphu l'ẹka Nnajiufu byakfuta unu; m'o zilephu Onye Ndzota ono, ọ fọtahawaru unu ono. Onye ono bu Jisosu. ²¹ Oo-nodu l'imigwe jeye teke Nchileke e-me iphemiphe ọbule; t'ọ dū ẹge o shi dū; mbu iya bu iphe ono, Nchileke shi l'onu ndu nkfuchiru iya kfuaru ayi teke ndiche ono. ²² Mosisu kfukpokwaaru; su: 'Lẹ Nnajiufu, bu Nchileke be e-shi l'unwunna unu zia onye nkfuchiru Nchileke ẹge o ziru yẹbedua. Onye ono be unu a-nujeru okfu l'iphemiphe ọbule, o kfuru. ²³ Onye ẹ-ta ngabeduru onye nkfuchiru ono nchi be ee-bufu ebufu l'ẹke ndibe Nchileke no; mee t'ọ laa l'iyi.' ²⁴ Iphe bu ndu nkfuchiru Nchileke l'ẹphe ha; shitakpo le Samuwelu je akpaa le ndu ophu etso iya nu l'ẹphe ha be tuko kfukota okfu iphe-a, eme nta-wa. ²⁵ Iphe ono, Nchileke shi l'onu ndu nkfuchiru iya su l'oo-me ono be bu unu b'o gude kfua ya; okfu l'oo unu bu unwu ndiche unu, Nchileke kweru ukwa teke ono, ọ suru Ebirhamu: 'O bu l'eri ngu be ya e-shi gọoru mgboko mgburumburu onu.' ²⁶ Nchileke yeru onye ejeru iya ozi, bu Jisosu; su t'o vuru ọzo byakfuta unu bya agọoru unu onu-oma; bu iya bu l'oo-me unu l'ẹhu l'ẹhu t'unu ghaaru ẹjo iphe ono, unu eme ono azu."

4

Pyita asa okfu l'ifu ndu ishi ndu Ju

¹ Ẹphe akpukwaduru-a okfu ono, ẹphe ekfuru ndu Ju ono l'onu; ndu ishi ndu achijeru Nchileke

ēja; mę ndu Sádusii; mę onye ishi ọgbogu eze-
 ụlo Nchileke awukfuta ẹphe. ² Ẹhu eghulahaa
 ẹphe eghughu; okfu l'ụmadzu ẹbo ono, ezi iphe
 ono l'ara iya arara; ẹ keshinu Jisọsu tetaru ọdu
 ndzụ bẹ ee-mekochaa shi l'ọnwu teta ọdu ndzụ.
³ Ẹphe akpụta ẹphe je atuchishia; kele nchi
 jihuwaru. Ẹphe anọ jeye ẹ nchi-ta-abọhu iya.
⁴ Obenu l'igweligwe ndu, nuru ozi Pyita pẹ ono
 woru onwẹphe ye Jisọsu l'ẹka. Ndu, bụ unwoke
 ẹ ndu ono bẹ rukwaru unu madzụ ugbo iri l'ẹbo
 ẹ ụkporo madzụ iri.

⁵ Yo be ẹ nchi-ta-abọhu iya; ndu ishi ndu Ju;
 ndu bụ ọgurennya ẹphe; mę ndu ezije ekemu
 abya edzukoo ẹ Jerúsalemu. ⁶ Nwoke, eeku
 Ánasu, bụ eze onye ishi ndu achijeru Nchileke
 ẹja nọkwaphu l'ẹke ono; mę Káyafasu; mę Jọnu;
 mę Alẹguzánda; męwaru iphe bụ ndu shigbaa
 l'eri ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. ⁷ Ẹphe
 abya akpuru ndu ishi-ozii ono dobe ẹphe l'ifu;
 jilahaa ẹphe ike onye ẹphe gude eme iphemiphe
 ọbule ono; mę onye ziru iya ẹphe.

⁸ Ume Nchileke abya eji Pyita ẹhu; yọ sụ
 ẹphe: “Unubẹ ndu ishi; mę ndu bụ ọgurennya
 Ízurelu; ⁹ teke bụ l'iphe unu ekpe ẹphe ikpe
 iya ntanụ bụ k'iphe, dụ mma, ẹphe meru onye
 nọ l'iphe-ẹhuka; bụ iya bụ ẹge e gude mee
 nwoke ngvuru-wa t'o jee ije; ¹⁰ tọ dụ iya bụ
 t'unubẹ ndu nọ l'ẹke-a; mę iphe bụ ndu Ízurelu
 mgburumgburu makwaru l'ọ bụ ike ke Jisọsu
 Kuráýisutu ke Názaretu bẹ meru iphe nwoke-wa
 dọwa mma; vudo unu l'ifu ẹge-a. Jisọsu bụ onye
 ono, unu kpọyaberu l'oshi-osweru l'onwunu

ono; Nchileke emegekwana-a bya emee ya; yo shi l'õnwu teta nõdu ndzũ. ¹¹ O bũ Jisõsu ono b'e deru nk'iya l'ekwo okfu Nchileke; sũ:

'L'õo mkpuma ono, unubẽ ndu
akpũ ỳlo jikaru ono;
bũ iya mekocharu bya abũru
itso, gude ỳlo ono.'*

¹² E to nwekwa onye õdo, a-dũ ike dzõta ayi; gbahaa Jisõsu Kuráyisutu nkinyi iya. Ophu tõ dukwa epha onye õdo lẽ mkpuli igwe owaa, Nchileke meru t'a maru, bũ epha, a-dũ ike dzõta madzũ; gbahaa kẹ Jisõsu ono nkinyi iya."

¹³ Epe anũbelephu ege Pyita yele Jõnu asa okfu ono kpaa kpaa; l'ẽke epe bukwa madzũ mmanu, e-ta bũdu l'ẽphe guru ekwo; yo ji epe enya. Enya eje agbarua epe lẽ Pyita phe bẽ epe lẽ Jisõsu shi ayi. ¹⁴ Yõ kpõo epe okfu; l'ẽke nwoke õbu, e meru t'õ dũ mma õbu vudokwaa l'ẽke ono. ¹⁵ Epe asũ Pyita phe t'ẽphe lufu l'ỳlo-ikpe ono t'ẽphe chia idzu. Epe alũfulephu; epe awata õchi idzu. ¹⁶ Epe asũ: "¿Bũ ngũnu bẽ epe e-me ndu-a? Ipe bũ Jerúsalemu mgburumgburu makõtaakwaru l'õo epe; bẽ Nchileke shi l'eka; mee tẽ nwoke-wa kõrohu. E te egbe atũdu iya ego. ¹⁷ Ipe epe e-me t'a haa okfukashi iphe-a l'alĩ Ju bũ t'ẽphe yeshia epe egvu ike: t'ẽphe be ekfuhekwa kẹ Jisõsu ono õdo."

¹⁸ Epe ekua Pyita phe; bya anmashiaru epe okwa ike t'ẽphe be ephotabahẽkwaa kẹ Jisõsu;

* **4:11** 4:11 Egvu 118:22.

m'ò kwanu gude ẹpha iya zia iphe l'edzudzu ọhodo.

¹⁹ Pyita yẹle Jọnu asụ ẹphe: “Unu ghanụa hata: ?Bụ ole ka mma l'ifu Nchileke: ?bụ t'ayi nujeru Nchileke okfu; tọo t'ayi nujeru unubedua okfu.

²⁰ L'ẹphe ta ahakwa okfu iphe ẹphe phuru l'anya bya anụ ya lẹ nchị.” ²¹ Ẹphe abya akfube ọswa yeshia Pyita pẹ egvu ike; paru ẹphe haa; ẹphe atugbua. Tọ dọ iphe ẹphe maru, ẹphe a-dzọbe ọkpa hụa ẹphe àhùhù; kele ndiphe aja Nchileke ajaja k'iphe ono, meru nọ ono; ²² okfu lẹ nwoke ono, e gude ọzo, dọ biribiri mee; yọ dọ mma ono bẹ nọwaru iphe, kariru ọkporo afa ugbo ẹbo.

Ndu kẹ Nchileke ekfu anụ

Nchileke; t'ọ nọ ẹphe ike

²³ A halephu Pyita pẹ; ẹphe atugbua jek-fushia ndu, ẹphe l'ẹphe ayije; je akọkotaru ẹphe iphemiphe ọbule ono, ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu bọ ọgurennya kfuru ẹphe ono. ²⁴ Ẹphe anụebele iya phụ; bya egude obu lanụ kfube ọswa kfuru nọ Nchileke; sọ iya: “Nnajiufu, bọ Ọkaribe-Kakọta-Nụ. Ọ bọ nggu doberu igwe; dobe alị; dobe eze ẹnimu; mẹ iphe, bu l'ime iya. ²⁵ Nggube onye gude ike Umedu-Nsọ mee onyiche ẹphe, bọ Dévidi, bọ onye shi ejeru ngu ozi; yo dee l'ẹkwo; sọ:

‘?Bụ ngunu meru iphe ẹhu eghu

iphe bọ mbakeshi eghughu?

?Nanụ ẹge ọ dọ; bẹ ndiphe achị ẹjo idzu,

ẹ-te nwedu ishi?

²⁶ Ndu eze, achị mgboko

akwakọbe onwẹphe k'ọgu;

Ndu ishi edzukokwaphu t'ephe
 kpòshia iphe kẹ Nnajiufu ayi;
 mẹ k'onye ono, ọ fọtaru ono;
 mbụ Jisọsu.[†]

²⁷ Ọ bụ oswi-okfu lẹ Hérọdu; Pónchosu Páyileti; ephe lẹ ndu ọhodo; mẹ ndu Ízurelu dzukoru lẹ Jerúsalemu; chia idzu t'ephe tso Nwatibe ngu ono, dụ nsọ ono ọgu; mbụ Jisọsu ono, i teru manụ ono. ²⁸ Obenu l'iphe ono tuko buru t'ephe mee iphe i chihawaru l'idzu l'ọo ẹge ono bẹ eeme iya. ²⁹ Nta-a; Nnajiufu! Lewaru egbe ọnwu, ephe anmashiru ayi. Yenu ayibe ndu ejeru ngu ozi ike l'ẹhu t'ayi ba atsujeshi egvu lẹ phuu k'okfu okfu ngu ono. ³⁰ Yeta nụ ẹka; mee ndu iphe eme t'ephe ka mma; mẹ t'ayi gude ephe Jisọsu, bụ Nwatibe ngu, dụ nsọ; meshia iphe-ophulenyia; mẹ iphe-ophubama, dugbaa biribiri.”

³¹ Ephe ekfugelephu nụ Nchileke; ẹke ono, ephe nọ ono atuko nmahu jijiji. Ume Nchileke abya eji ephe ẹhu; ephe abya akwata ọswa zilahaa ozi-oma Nchileke; ephe ta tsuhe egvu.

Ndu kẹ Nchileke gba mgba l'iphe ephe

³² Tọ dụ iya bụ; ndu ono, kweru l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu ephe ono l'ephe ha atuko tugbabe buru nanu. Obu ephe aburu nanu. To nwe onye ophu asujekwadu l'iphe ya nweru bụ kẹ ẹka iya. Iphemiphe obule bẹ ephe tuko tugbabe gbaru mgba. ³³ Ndu ishi-ozii egude ike asa iya l'edzudzu ọha t'o doo madzụ ẹn्या lẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu shiwa l'ọnwu teta nọdu ndzụ. Nchileke

[†] 4:26 4:26 Egvu 2:1-2.

akfubekpoo oswa emeru ephe eze-iphe-oma, ha nshinu l'ephe ha. ³⁴ Iphe bu l'ephe ha aphukota iphe mkpa iya duru ephe; l'eke ndu, nweru ali; m'o bu ulo reshiru iya; chitakota okpoga, ephe retaru iya ³⁵ chita-shiaru ndu ishi-ozì ono. Ephe ewotaje iya keeru onyemonye obule l'ege mkpa iya ha.

³⁶ O bu ege o du ndono, kparu iphe Josefu mekwaruphu nk'ia ege ono. Josefu ono bu onye Liviayi, a muru le Saiyipuros. Ndu ishi-ozì guru iya Banbasu; bu iya bu onye anuje onye odo okpu-ikike. ³⁷ Yebedua be woru ali, o nweru ree; bya achita okpoga iya nukota ndu ishi-ozì.

5

Ananíasu yele Safáyira

¹ Ya ndono; nwoke lanu, eeku Ananíasu yele nyee ya, bu Safáyira abya erekwaaphu ali nk'ephe. ² Ananíasu ahaphodo aswa ali ono dobe; nyee ya amakwarua. Yo chita-shiaru ndu ishi-ozì uwudu iya; bya asu ephe l'owaa kwa mkpakò iphe ephe retaru l'ali ephe ndo-o.

³ Ya ndono; Pyita asu iya: "Ananíasu; ?ngunu kparu iphe i kweru te Setanu bata ngu l'obu bya emee ti dzuaru Ume-du-Nso ejo-ire; mbu ti kweta haphodo okpoga, i retaru l'ali ngu ono?"

⁴ Teke ono, e ti shidu ree ali ono; ?to budu nke ngu b'o bu to? Li retsuaru iya; ?to bukwapu nggu be okpoga iya no l'eka; buru nggu maru iphe, du ngu mma, i ga e-gude iya mee? ?Bu ngunu meru iphe i kweru t'egbe iphe ono bata ngu l'obu? E to bukwa madu bi dzuru ejo-ire.

Ọ kwa Nchileke.” ⁵ Anunu, Ananáyasu anụ iphe onọ; yọ ngabuhu daa gbaa; nwuhu. Iphe bụ ndu nuru iya nụ atsulahaa egvu. ⁶ Ụnwu-okoroḅya awu-lihu bya akwaa ya; pafu; pata iya je elia.

⁷ A nọlephu iphe, ha l'ọ bụ awa ẹto; nyee ya abata; tọ mawa iphe meru nụ. ⁸ Pyita asụ iya: “? Buphu iphe nggu lẹ nji ngu retaru l'alị unu ndo-ọ?”

Yọ sụ iya: “Iye; l'ọ kwa iya ndono.”

⁹ Pyita asụ iya: “?Ngunu kparu iphe nggu lẹ nji ngu chiru idzu t'unu data Ume Nchileke adata? Lekwa ndu jeru oli nji ngu ẹge ẹphe abata l'ọnu-uzo. Ọo ẹphe a-pafufukwaa ngu phụ.” ¹⁰ Ekfufu, ookfukwadu iya-a; nwanyi ono angabuhukwaphu daa gbaa l'iku ọkpa Pyita l'ẹke onọ; nwuhu. Ụnwu-okoroḅya ono erutashia; yọ nwuhuwanu. Ẹphe apata iya je elinyabe nji iya. ¹¹ Iphe bụ ndu chọchi mgburumgburu; mēwaru ndu ọdo, bụ ndu nuru iphe onọ atsujee egvu ẹge-a; nmahu ruuruu.

Ndu ishi-ozì akafuàrù omeshi iphe-ophulenyà

¹² Ndu ishi-ozì onọ emeshiaru ẹphe igweligwe iphe-ophulenyà; mē iphe-ophubama, dughbaa biribiri l'ẹke onọ. Ndu onọ, kweru kẹ Nnajiufu onọ l'ẹphe ha atughabe nanu je anokobe l'ekalanu lẹ Ọnu-uzo Sólomonu l'eze-ulo Nchileke. ¹³ To nwe ndu ẹ-ta yidu l'ogbo onọ, jeru ọtu ama kẹ otsoru ẹphe; e gudekwaru l'iphe ẹphe eme kfube ọswa du ẹphe ugvu l'enyà. ¹⁴ Obenu l'igweligwe madzụ byaleru-a bya eworu onwẹphe ye Nnajiufu l'ẹka: unwoke mē

unwanyi. ¹⁵ Ẹphe egude k'iphe ono, ndu ishi-ozì eme ono; pashia ndu iphe eme je edobegbaa l'iku esu-uzo; nyobegbaa ẹphe l'oshi-azẹ; mẹ l'utute; k'ọphu ọo-buru: Pyita -swetade tẹ nwonyonyo iya haru rua ẹphe l'ẹhu. ¹⁶ Igweligwe ndu, shi lẹ mkpukpu lẹ mkpukpu, nonyabetsua Jerusalemu agbakodzua; patatsuaru ẹphe ndu nk'ẹphe, iphe eme; mẹ ndu ọgvu bu l'ẹhu. E mee; ẹphe adukota mma.

*Aakpa ndu ishi-ozì ẹhu
odokwa*

¹⁷ Eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu etsoje iya nọ, bu iya bu ndu tso l'ogbo ndu Sádusii abya iya ọwaa mbụ ijimẹnya. ¹⁸ Ẹphe atuta ndu ishi-ozì ono je achiru ye lẹ mkpọro. ¹⁹ Yo be l'enyashi; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu abya agụhashia ọzo ọlo-mkpọro ono; bahu je edufuta ndu ishi-ozì ono; bya asu ẹphe: ²⁰ “Unu je evudo l'ime eze-ọlo Nchileke; kfuaru ndiphe okfu ndu, shi l'ẹka Kuráyisutu.” ²¹ Ndu ishi-ozì ono ekwe iya. Yo be l'utsu iya; ẹphe eje anọdu l'eze-ọlo Nchileke; wata ozi iphe.

Ya ndono; eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mẹ ndu etsoje iya nọ; abya ekukoo iphe bu ndu ọgbo ikpe ono l'ẹphe ha; mbụ iphe bu ndu ishi ndu Ízurelu t'ẹphe chia idzu. Ẹphe ezia t'e je akpufuta ndu ishi-ozì ono lẹ mkpọro; kpataru ẹphe. ²² Ndu ono, e ziru ono erua; ẹphe ta phuhe ẹphe l'ọlo-mkpọro ono. Ẹphe alaphushia azu; je asu ndu ikpe ono: ²³ “L'ẹphe shikwa rua; a tuchia ọlo-mkpọro atuchi; tuchikpoo

ya gbagbaradingu; ndu nche anodu l'onu ulo-
mkporo ono eche nche. Epe abya atuhaa uzo;
to nwe onye epe phuru l'ime iya.”²⁴ Onye ishi
ndu ogbogu eze-ulo Nchileke ono; me ndu ishi,
achijeru Nchileke eja anua iphe ono; yo ji epe
enya. Epe arilahaa iphe e-me nu.²⁵ Nwoke
lanu agbabata bya asu: “?Unu marua l'unwoke
ono, unu tuchiru le mkporo ono be no l'eze-ulo
Nchileke ezi ndu no l'eke ono iphe?”²⁶ Onye ishi
ndu soja ono eduta ndu soja iya; epe l'iya ayiru
je achita ndu ishi-ozu ono; chi-phuta azu. Epe
te gudekwa ike chita epe; ke l'epe atsu egvu:
e -menyaa; ndiphe egude mkpuma tugbushia
epe.

²⁷ Epe akputa ndu ishi-ozu ono bya edobe l'ifu
ndzuko ndu ogbo ikpe ono. Eze onye ishi ndu
ono, achijeru Nchileke eja ono ajilahaa epe
aji; su epe: ²⁸ “?O kwa l'epe nmaru unu
okwa nmashiaru iya unu ike t'unu be egudehe
epha nwoke ono zia iphe odo? Unu egude iphe
ono, unu ezi ono zigbaru Jerusalemu. Iphe unu
emelephu bu t'unu tukobe epe ochi nwoke ono
l'ishi.”

²⁹ Pyita phe asu epe: “O kwa iphe Nchileke
suru t'epe mee be epe e-meje. E to kwa ophu
madzu kfuru. ³⁰ O kwa Nchileke ke nna epe
oche phe be meru te Jisusu shi l'onwu teta nodu
ndzu l'unu kpopyabetsuaru iya l'oshi-osweru;
yo nwuhu. ³¹ Nchileke ewolia ya dobe l'eka-
utara iya; mee ya Nnajioha me Onye Ndzota;
k'ophu oo-shi ege ono koshi ndu Izurelu uzo,
epe e-shi taa onwephe uta iphe du eji, epe
meru; ghaa umere lakfuta Nchileke to guaru

ẹphe nvu l'iphe du ẹji, ẹphe meshiru. ³² O kwa iphe ono be ẹphe atu onu iya. O kwa phu ẹge ono be Ume-du-Nso ophu Nchileke anuje onye emeje iphe o kfulu atukwaphu onu iya."

³³ Ndu ikpe ono anutsule iya phu; voru oku ghua ẹhu; su l'ẹphe e-gbushi ndu ishi-ozu ono. ³⁴ Onye lanu l'ime ẹphe, eeku Gameliyelu egbeshi t'o yee onu. Gameliyelu ono tso l'okpa ndu Farisii; bukwaruphu onye ezije ekemu; mbu onye ndiphe akwaberu ugvu. Yo su t'a chita ndu ishi-ozu ono chifu ogbodufu. ³⁵ A chifutsua ẹphe ogbodufu; yo su ndu ikpe ono: "Unube ndu Izurelu! Unu gebe-o! Unu kwabekwa enya l'iphe unu abya ome ndu-wa. ³⁶ L'unu marua l'o nwehawaru teke nwoke, eeku Tiyudasu suseru le ya bu onye ha nshinu. Ndu ruru unu madzu etsolahaa ya. E gbua ya. Ndu ono, shi etso iya nu ono agbakashihu. Ogbu ono, o wataru ono alaa. ³⁷ E meebe; teke phu, a gujeru ugu phu; Judasu, bu onye Galili alufutakwa; zakotakwaphu ndu ophu tsolahaaru iya nu. E gbukwaa ya phu; ndu ono, shi etso iya nu ono atuko gbakashihu. ³⁸ O bu ẹge ono be ke ndu-a abya adudu nta-a. Te ya kfulu unu: t'e b'o dukwa iphe unu e-me ndu-a. Unu pakwaru ẹphe haa. O -buru l'iphe-a, ẹphe eme-wa be shi l'eka madzu be oo-lakwaa. ³⁹ Teke bukwanu l'oo Nchileke b'o shi l'eka be unu ta akposhi-ghakwa iphe ẹphe eme. L'o -shi Nchileke l'eka be unu e-mekochakwaa gbe bya amaru l'oo Nchileke l'onwiya be unu etso ugu!"

⁴⁰ Ndu ikpe ono ekwe; mee iphe Gameliyelu kfulu. ẹphe ekua ndu ishi-ozu ono; chia ẹphe

iphe; bya asu ephe t'ẹ b'ọ duhekwa mbọku, ephe e-gudekwadu ephe Jisọsu ekfu okfu ọdo. Ephe emeebe; paru ephe haa. ⁴¹ Ndu ishi-ozì ono eshi l'ifu ndzuko ndu ọgbo ikpe ono lufuta; ẹhu atsoshi ephe lẹ Nchileke guru ephe lẹ ndu du mma kẹ oje iphe-ẹhuka l'okfu ẹhu Jisọsu. ⁴² Ephe ta ha ozi iphe l'eze-ulo Nchileke; mẹ l'ufu l'ufu mbọku-mbọku; l'ara ozi-oma ono arara: l'ọo Jisọsu bu Onye Ndzota obu, Nchileke kweru ukwa iya obu.

6

Aafota umadzu esaa t'ephe yeru ndu ishi-ozì ẹka

¹ A nonyaa; lẹ ndu etsoje ọzo Jisọsu aka nshinu akaka eje; ndu Ju, bu ndu ọphu okfu-alì ephe bu Giriku awata ọgushiru ndu Ju ọphu okfu-alì ephe bu Hiburu aphu. Iphe kparu iya nu aburu lẹ mbọku-mbọku bẹ ọobuje: a - wata oke nri; ta akpadu ishi unwanyi nk'ephe; ndu ọphu maa tufuru. ² Ndu ishi-ozì ono ephe iri l'ẹbo abya ekua ndu etsoje ọzo Jisọsu l'ephe ha; su ephe: "L'ẹ to dukwa mma t'ephe gude okfu iphe eeri l'onu haa ozi ozi Nchileke. ³ Ọo ya bu; unwunna; unu fota umadzu esaa l'ime unu; t'ayi ye ephe okfu nri-a l'eka. Ndu obu a-bu ndu, madzu amaru ẹka oma; buru ndu Ume-du-Nso jiru ẹhu; bukwaruphu ndu maru mmamiphe. ⁴ Ephebedua, bu ndu ishi-ozì l'onwephe anodulephu l'okfu anu Nchileke; mẹ l'ozì ozi-oma."

⁵ Ẹ̀phe azukota gberegbedem l'iphe ono, ndu ishi-ozì sùru t'e mee ono. A bya afọta Sutívinu, bú nwoke, kweru ké Nnajiufu ọkpobe ekwekwe, Ume-dù-Nsọ jikwaruphu ẹ̀hu; bya afọta Fílípú; Pọrókọrosu; Níkénọ; Táyimọnu; Pámẹnasu; mẹ Níkolasu, onye Ántiyọku, bú onye ọhodo, meru onwiya onye Ju. ⁶ Ndu ono, etsoje ọzo Jisọsu ono abya eduta ẹ̀phe byakfuta ndu ishi-ozì. Ẹ̀phe abya ebyibe ẹ̀phe ẹ̀ka l'ishi; kfuru nù Nchileke l'okfu ẹ̀hu ẹ̀phe.

⁷ A kabakpọoru ọnu okfu Nchileke l'ẹ̀kemeke ọbule. Ndu etso ọzo Jisọsu lẹ Jerúsalemu akfubekpoo ọswa l'aka nshinu akaka eje. Igweligwe ndu achijeru Nchileke ẹ̀ja ekweta ozi-ọma ono; bya eworu onwẹphe ye Nnajiufu l'ẹ̀ka.

Aakputa Sutívinu

⁸ Sutívinu ono aburu onye Nchileke emeru eze-iphẹ-ọma; gude iya l'eme ire; k'ọphu oomeje eze iphe-ọphulenyà, dù biribiri l'ifu ndiphe. ⁹ Ya ndono; yo nweru ndu shi l'ulo-ndzuko ndu Ju. Ndu ono bẹ nweru teke ẹ̀phe shi buru ohu. Ẹ̀ke ẹ̀phe shitsua bú Sayírínì; Alẹguzándiriya; Silísiya; mẹ Éshiya. Tọ dù iya bú; ẹ̀phe abyakfutashia Sutívinu; ẹ̀phe l'iya awata ntutego. ¹⁰ Obenu lẹ Ume Nchileke nuru Sutívinu mmamiphe; k'ọphu ọọbuje teke o yeru ọnu; to nwehedu onye amajekwadu iphe ookfu. ¹¹ Ẹ̀phe eje ebuta madzú; kfua ẹ̀phe ọgwo t'ẹ̀phe sùje: "L'ẹ̀phe nuru ẹ̀ke Sutívinu ekfurushi Mósìsu yẹle Nchileke." ¹² Ẹ̀phe eshi ẹ̀ge ono kpalia ndiphe; mẹ ndu bú ọgurennya ndu Ju; mẹ ndu ezije ekemu. Ẹ̀phe abya akputa

Sutívínu kpụ-jeru ndu ndzuko ọgbo ikpe; ¹³ je eduta ndu byaru bya agbalahaa ya ekebe; l'ebo iya ibo: “Lẹ nwoke-wa ta ụkpokwaa teke ẹ tọ nọjeru ekfubyishi eze-ulo-wa, ụ nso-wa; mę ekemu Mosisu. ¹⁴ L'ẹphe nụkwaru ẹke ọ sụru lẹ Jisosu-wa, bụ onye Názaretu-wa emekochaa lakashia eze-ulo-wa; gbanweshikota ome-l'alị ẹphe, shi l'ẹka Mosisu.” ¹⁵ Iphe bụ ndu nọ l'ulo-ikpe ono atụko dabẹ Sutívínu ẹnya l'ifu. Ifu egbu l'iya phụ oswi kẹ nwịnwii l'ọ bụ ifu ojozi-imigwe.

7

Ọnu, Sutívínu eye

¹ Eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja aji Sutívínu: “?Dukwanuphu; ?bụ iphe ndu-a kfuru bụ iphe meru nụ?”

² Sutívínu asụ ẹphe: “Ndu nke mu; unu gebekpoduaphu-o! Lẹ Nchileke ọphu gbaru t'aatụkoje kwabẹ iya ugvu meru t'onychi ayi, bụ Ébirihamu phua ya. Teke ono bẹ Ébirihamu bukwadua lẹ Mesopotémiya. Ẹ tọ ladua Háranu.

³ Ya ndono; Nchileke asụ t'ọ haa alị iya; haa unwunna iya; tughua jeshia alị, ya e-koshi iya.

⁴ Yọ haa alị Kalúdiya; tughua jeshia je eburu lẹ Háranu. Nna iya anwuhulephu; Nchileke emee ya; yọ bya eburu l'alị-a, unu bu ntanụ-a. ⁵ Ẹ to nwekwa alị ono ọphu Nchileke nuru iya t'ọ buru nk'iya teke ono; mbụkpo m'ọ bụ alị, ha l'ọ bụ ntụ-ọkpa lanụ. Obenu lẹ Nchileke kweru iya ụkwa lẹ ya a-nụ iya ẹya t'ọ buru nk'iya; buru kẹ nwanwanwanwanwa iya. Teke Nchileke

kfuru Ébirihamu iphe-a bẹ Ébirihamu te gbe
 amụtakwaa nwa. ⁶ Nchileke suru Ébirihamu:
 'L'awa iya e-mekochakwaa laa alì ọdo je aburu
 ohu. Ụnu afa mgburumburu; bẹ ee-mee ẹphe
 aphụ. ⁷ Ọ bụ lẹ ndu ono, gbaru ẹphe ohu ono;
 bẹ ya a-hù àhùhù. Ẹphe eshikwa nù l'alì ono
 lufuta; bya abaaruru iya ẹja l'ẹke-a.'* ⁸ Nchileke
 abya ekwe Ébirihamu ụkwa; bya edobe ome-l'alì
 kẹ obu útsù t'ọ buru iphe-ọhubama k'iphe ono,
 o kweru ụkwa iya ono. Ya ndono; Ébirihamu
 abya amuta Áyizaku. Áyizaku anọlephu abalì
 ẹsaa; yo be k'ẹsato iya; yo bua ya ugvu. Ọ
 kwaphu ẹge ono bẹ Áyizaku buru Jékọpu. Yọ
 bukwaruphu ẹge ono bẹ Jékọpu bukwaru iya
 phụ ochechoroche ayi phẹ; ẹphe iri l'ẹbo.

⁹ "Ochechoroche ayi phẹ ono egude ẹnya-
 kfurukfururu; ree Jósefu ndu Íjiputu. Obenu
 lẹ Nchileke nọdu swiru Jósefu ọhuma ọhuma;
¹⁰ dzọkota iya l'iphe-ẹhuka iya l'ọ ha; bya anụ
 iya umere ọma; mẹ mmamiphe lẹ k'onye eze
 ndu Íjiputu, bụ iya bụ Fero. Fero emee Jósefu;
 yọ buru iya bụ onye achikota alì Íjiputu l'ophu;
 bukwaru iya phụ bụ ishi l'iphe bụ ufu Fero l'ọha.

¹¹ "A nọnyaa; ẹjo-ẹgu abya abya l'alì Íjiputu
 mgburumburu; mẹ l'alì Kénanu. Iphe ono
 aburu eze iphe-ẹhuka. Ochechoroche ayi phẹ te
 nwehe iphe ẹphe e-ri. ¹² A nọnyaa; Jékọpu abya
 anụ lẹ nri nọ lẹ Íjiputu; bya ezi ochechoroche
 ayi phẹ t'ẹphe jee. Yọ buru ejeje k'odungu
 ndono. ¹³ Yo be lẹ k'ugbo ẹbo; Jósefu emee t'ẹphe

* 7:7 7:7 Mbụ 15:13-14.

maru lẹ ya bụ nwunne ẹphe. Fero eshikwaphu ẹge ono maru ndu ufu Jósefu. ¹⁴ Tọ dọ iya bụ; Jósefu abya ezia ozi t'e je asụ nna iya; mbụ Jékọpu t'ọ lata Íjiputu yele ndibe iya l'ẹphe ha, bụ ndu kpakọru dọ ụkporo madzụ ugbo ẹto l'ụmadzụ iri ise. ¹⁵ Tọ dọ iya bụ; Jékọpu alaa Íjiputu, bụ iya bụ ẹke yele ochechoroche ayi buru jeye ẹphe anwụshihu. ¹⁶ E vukotaru odzu ẹphe laa Shékemu je elia l'ili, Ébirihamu gudehawa okpoga iya zuta ndu ikfu Hamọ lẹ Shékemu l'ẹke ono.

¹⁷ “Yo rudelephu teke ono, Nchileke e-meru Ébirihamu iphe ono, o kweru iya ụkwa iya ono; ndibe ayi, bu lẹ Íjiputu azụwanu ha l'ọ bụ ngụnu. ¹⁸ A nọnyaa; onye eze ọdo, ẹ-ta madụ onye Jósefu bụ achilahaa ndu Íjiputu. ¹⁹ Yọ gbàláháárú ndibe ayi ono ẹjo ẹregede; wata ome nna ayi oche phẹ aphụ; k'ọphu ọ turu ẹphe ekemu t'e tufajee nwẹgbu teke a mụru iya; k'ọphu ẹ tọ nọdudu ndzụ.

²⁰ “Ọ bụ teke ono b'a mụru Mósisu. Mósisu abụru ẹgiri nwata, dọ mma l'ifu Nchileke. E hee ya l'ime ụlo ime ụlo ọnwá ẹto. ²¹ Yo be teke a pataru iya je edobe; gbado iya; nwatibe Fero kẹ nwanyi eje eheta iya; hee ya; hefuta. Yọ bụru nwatibe iya. ²² E zikota iya iphe, bụ ẹkwo, aamuje amumu lẹ Íjiputu teke ono. Yo shi ẹge ono bụru eze madzụ l'okfu-ọnu; mẹ l'iphe, eeme l'ẹka.

²³ “Mósisu anọlephu ụkporo afa labụ; rìlahaa lẹ ya e-je ajia ndu alì iya, bụ iya bụ ndu Ízurelu.

24 Yọ phụa onye lanụ l'ẹke onye Íjiputu eme iya ẹjì. Yo jekfu ẹphe; je agbalahaaru onye kẹ Ízurelu ọdzori. Yo gude okfu iphe ono chigbulekwaphu onye kẹ Íjiputu ono l'ẹke ono; shi ẹge ono melata ụgwọ iphe o meru onye Ízurelu ono. 25 Mósísu etubesu lẹ ndu nk'iya amaru lẹ Nchileke e-mekochaa shi l'ẹka iya mee t'ẹphe nweru onwẹphe. Obenu l'ẹ to dodu ẹphe ẹnya. 26 Yo be echile iya; yọ phụa ẹke ndu Ízurelu labụ alụ ọgu; jeshia tẹ ya je egboo ẹphe; doshiaru ẹphe iphe adaru ẹphe. Yọ sụ ẹphe: 'Unu gebe! ?Unu ta madu l'unu bụ unwunne lanụ? ?Ngụnu meru iphe unu eme t'unu meka onwunu iphe?'

27 "Onye onanu, achọ okfu ono enwufu Mósísu; sụ iya: '?Bụ onye meru ngu onye ishi; mẹ onye ikpe ẹphe? 28 ?Tọ bụ l'i mewa t'i gbua ya ẹge i gburu onye Íjiputu ụnyaphua? 29 Mósísu anụlephu iphe ono; gbafulu l'alị Íjiputu; gbalaa; je eburu l'alị Mídiya. Yọ nọdu l'ẹke ono mụta ụnwegirima ẹbo.

30 "A nọlephu ụkporo afa labụ; Mósísu apha ojozi Nchileke l'echi-ẹgu Ugvu Sáyinayi. Ojozi ono nọkwanu l'ọku, enwu l'iru. 31 Mósísu ele iya ẹnya; yọ dụ iya biribiri. Yo jekfubedele iya phụ tẹ ya je amaru iphe ọ bụ; nua olu Nnajiufu l'ọku ono. Olu ono asụ iya: 32 'Ọo yẹbedua bụ Nchileke kẹ nna ngu oche pẹ; bụ iya bụ Nchileke kẹ Ébirihamu; bụru Nchileke kẹ Áyizaku; bya aburu Nchileke kẹ Jékọpu.'†

† 7:32 7:32 Awụ 3:6.

Mósisu awata ọtsu egvu; tọ tųhe ama ole ęnya l'ęke ono ọdo.

³³ “Ya ndono; Nnajiufu asu iya: ‘T’o yefu akpọkpa iya; l’ęke ono, oovudo ono; bę bųkwa ali, du nsọ. ³⁴ Ya lewaru ęnya; phų egbe aphų, eeme ndibe iya lę Íjiputu. Ya nuwaru ude, ęphe atsų; byaakwanua tę ya dzọ ęphe. Ngwaa; bya tę ya zi ngu t’i je Íjiputu.’‡

³⁵ “Yọ bųkwaru-a Mósisu-a, ndu Ízurelu jįkaru; jį iya onye meru iya onye ishi; mę onye ikpe ęphe-wa. Nchileke shi l’ęka ojozi iya, Mósisu phuru l’iru, enwu ọku; fọta iya; zi ya t’o je aburu onye ishi; mę onye a-gbafuta ęphe. ³⁶ Mósisu emeshia iphe-ọphuleny, dųgbaa biribiri lę Íjiputu bya eshi lę Íjiputu ono dufuta ęphe; bya emeshikwaaphu iphe-ọphuleny, dųgbaa biribiri lę Eze Ęnyimu Uswe; mę l’echi-ęgu, ęphe nọru ųkporo afa ugbo ębo.

³⁷ “Ọ kwa iya bų Mósisu ono, sųru ndu Ízurelu: ‘Lę Nchileke e-shikwa l’unu zifu onye nkfuchiru iya; ęge-a, o ziru Iya-a.’§ ³⁸ Yọ bųru Mósisu ono bę nọ-chiru ęnya ndu Ízurelu teke ono, ęphe dzukoru lę Ugvu Sáyinayi l’echi-ęgu ono. Ọo ya shi anataję iphe ojozi-imigwe ono, byakfutaru iya l’ugvu ono shi ekfuje; kfuaru ochechoroche ayi phę. Ọo ya shi l’ęka Nchileke; nata okfu ono, anų ndzu ono kfuaru ayi.

³⁹ “Obenu lę ndiche ayi phę nyįlerua nchį ęphe manų l’iphe ono; jįka iya. Yọ du ęphe t’a sų l’ęphe gbe laphu azų lę Íjiputu; ⁴⁰ sų Éronu:

‡ 7:34 7:34 Awų 3:5, 7, 8, 10. § 7:37 7:37 Dit 18:15.

'T'o metaru ẹphe nte, e-vutaru ẹphe ụzọ. Lẹ Mósísu-a, bụ iya shi lẹ Íjiputu dufuta ẹphe-wa; bẹ ta mahẹdu ẹge o jeru iya.* ⁴¹ O bụ teke ono bẹ ẹphe kpuru ntekpe, du l'ọ bụ nweswi; wata iya agwagwa. Ẹphe awata ogworu iphe ono ẹja; l'emere iya ẹswà; mbụ iphe, bụ ẹphebedua gude ẹka ẹphe kpua ya.† ⁴² Tọ du iya bụ; Nchileke ewofu ẹphe ẹnya; ẹphe awata ogwa mkpọ-kpodo, nọgbaa l'igwe, bụ iya bụ iphe, e deru l'ẹkwo ndu nkfuchiru Nchileke lẹ Nchileke sụru:

'Ụkporo afa labu;
bẹ unu gbushiru anụ
gude gwaa nte l'echi-ẹgu.
?O nweru ọphu unu gude
gwaa yẹbedua.‡

⁴³ ?Tọ bụdu ụlo nte Mólèku; bẹ unu vutaru;
bya evuta mkpọ-kpodo, unu kpuru;
yọ du l'ọ bụ kẹ nte Réfanu?
Iphe ono bụ iphe unu gude ẹka unu meshia;
t'unu bajeru iya ẹja.
Ọo ya kparu iphe ya a-chịta
unu chighaa Bábyilonu.'

⁴⁴ "Ndiche ayi pẹ shi nweru ụlo-ékwà ndzuko, ẹphe shi egvubeje l'iphe, bụ ẹke ẹphe jeberu l'echi-ẹgu ono. Yọ bụru ụlo-ékwà ndzuko ono, ekoshije lẹ Nchileke nọ-a swiru ẹphe. E meru ụlo-ékwà ono ẹge Nchileke sụru Mósísu t'e mee ya, bụkwanu iya bụ egbe iya ọphu o koshihawaru iya. ⁴⁵ Ndiche ayi pẹ eworu ụlo-ékwà-dụ-nso ono; ye ọgbo ọphu etso ẹphe l'ẹka. Ọgbo

* **7:40** 7:40 Awụ 32:1, 23. † **7:41** 7:41 Awụ 32:4, 6. ‡ **7:42** 7:42-43 Ẹmọ 5:25-27.

onanu agwọta iya; tsoru Jóshuwa je anaa ndu mbakeshi ali ẹphe; mbu ali, Nchileke l'onwiya chishihawaru ndu bu iya nu. Ulo-ekwa-dunsọ ono anodu l'ẹke ono jeye l'ogbo ke Dévidi. ⁴⁶ Dévidi aburu onye yele Nchileke du le mma. Yọ sọ Nchileke t'ọ haa te ya kparu yebe Nchileke ke Jekọpu ulo. ⁴⁷ E mekochaa; yọ buru Sólomonu kpuru Nchileke ulo ono.

⁴⁸ “Obenu le Nchileke, bu Okaribe-Kakota-Nu te ebujedu l'ulo, madzu gude ẹka kpa, bu iya bu iphe Azaya, bu onye nkfuchiru Nchileke, kfuru sọ le Nchileke suru:

⁴⁹ “ ‘Igwe bu aba-eze iya;
eliphe aburu oshi-odzobe-okpa iya.
?Bu egbe ulo ngunu be unu a-kpuru iya?
?Bu egbe awe be ya a-noduje iya
tuta ume obu?

⁵⁰ ?To budu yebedua

gude ẹka iya mee iphe ono l'ọ ha?’\$

⁵¹ “Unube ndu ẹjo okpoma-wa; unube ndu-wa, l'adagbu okfu Nchileke le nkichi-wa; unube ndu, kpo-chiru obu; kpo-chia nchi t'unu ba nu ozi Nchileke; l'ajikakwaphu Ume-du-Nso ẹge ndiche unu jikaru iya. ⁵² ?O nweru ndu nkfuchiru Nchileke m'ọ bu onye lanu, ndiche unu ẹ-ta kpadu ẹhu? Ndu ophu Nchileke ziru ozi be ẹphe gbukotaru egbugbu; mbu ndu bu ẹphe raru iya arara teke ono; l'onye lanu ono nwenkinyi, bu iya doberu ẹka ndoo ono e-mekochakwaa bya. Yo be nta-a; yọ bya abya; unu ederu iya ye; woru iya gbua. ⁵³ Ọ bu unu be Nchileke shi l'ẹka

unwu ojozi-imigwe iya tɔ̄aru ekemu iya; unu ta ngaru ekemu ono nchì.”

Aatugbu Sutívinu lẹ mkpuma

⁵⁴ Ndu ọgbo ikpe ono anọdu anu okfu ono; yọ ta ẹphe ẹra lẹ nchì. Ẹphe atagbaa ikireze; l'ẹke ẹhu eghu ẹphe eghughu. ⁵⁵ Obenu lẹ Ume-dù-Nsọ bya eji Sutívinu ẹhu; yọ palia ẹnya lee l'imeli; phua ogbu nwj̄inwii kẹ Nchileke; phukwaaphu Jisọsu l'ẹke o vudo Nchileke l'ẹka-utara. ⁵⁶ Yọ sù ẹphe: “Unu phukpoduaphu imigwe ẹge o gheru ọnu; Abubu-Ndiphe evudo l'uzo ẹka-utara Nchileke!”

⁵⁷ Ẹphe echishia mkpu; gude mkpushi-ẹka swọ-chishia nchì ẹphe; wu-lihu ugbo lanu; je azugude Sutívinu; ⁵⁸ kp̄ta iya kp̄fu lẹ mkpukpu ono t'ẹphe je atugbua ya lẹ mkpuma. Ndu, eje iya atugbu achiru uwe ẹphe wushiru nwoke, eeku Sọlu. ⁵⁹ Ẹphe awata iya ọtu mkpuma ono; yo kua Nchileke; sù iya: “Nnajiufu, bu Jisọsu; natakwa ndz̄u mu!” ⁶⁰ Yo byishi ikpere; chia mkpu; sù: “Nnajiufu; ba agukwaru ẹjo iphe-a, ẹphe eme iya-a yeru ẹphe.” Yo kfuebe ẹge ono; ike agv̄u iya.

8

¹ Sọlu eshi ekwe l'ishi l'ishi teke e shi egbu Sutívinu.

Sọlu akpa chọchi ẹhu

Ya ndono; e shiwaphu mbọku ono gẹdegede wata ọkpashi chọchi, nọ lẹ Jerúsalemu ẹhu ike. A chikashibebe ndu ono, kweru nu ono l'ẹphe ha; gufukwa ndu ọphu bu ndu ishi-ozì. Ẹphe

agbakashihu dzuru ali Judiya; me ali Sameriya.
² Uphodu le ndu, Nchileke duru le nso abya araa
 ekwa Sutivinu rashia ya ike; pata iya je elia.

³ Solu ekebekpelephu ehu te ya chikaa chochi
 obu; bya etsoru l'ejephe l'ufu l'ufu; l'akpuko
 unwanyi; me unwoke eye l'ulo-mkporo.

Ozi-oma eru Sameriya

⁴ To du iya bu; ndu ono, kweru nu ono,
 a chikashiru; ephe edzuru ekemeke obule
 ono ezilee ozi-oma ke Jisusu. ⁵ Filipu ejeshia
 Sameriya je ekfukashiaru ndu eke ono l'oo Jisusu
 bu Onye Ndzota ono, Nchileke kweru ukwa
 iya ono. ⁶ Ndu eke ono anulephu iphe ookfu
 bya aphukwaaphu iphe du biribiri oomeshi;
 gebekotaru iya nchi. ⁷ Ephe aphua eke ogvu
 echitsua oke mkpu alufutatsua l'ehu ndu o
 bu l'ehu; phukwaaphu l'igweligwe ndu ibe-ehu
 ephe nwuhutsuaru anwuhu; me ndu ngvuru b'e
 mekotaru: ehu adu ephe mma. ⁸ Ehu-otso-ena
 ke iphe ono edzuru mkpukpu ono.

⁹ Yo nweru nwoke lanu, epha iya bu
 Sayimonu, bu le mkpukpu ono, anoduje eme
 amamanshi. Yoo noduje eme iphe dugbaa ndu
 Sameriya biribiri; su l'e to nwehedu onye ha l'o
 bu iya. ¹⁰ Ndu mkpukpu ono l'ephe ha; azafuje
 l'awu awu-kfuta iya: nwata me ogurennya; su:
 "L'oo ya bu ike Nchileke ono, eekuje Eze Ike
 ono." ¹¹ O shi-wa teke teru etete meta amaman-
 shi; k'ophu onyemonye obule tuko gube-wa iya
 okpobe madzu. ¹² Ya ndono; Filipu abyalaphu
 bya ezia ephe ozi-oma ke l'oo Nchileke bu eze;
 me ke l'oo Jisusu bu Onye Ndzota ono; ephe

ekweta woru onwephe ye Jisosu l'eka. A bya emeshia ephe baputizimu: unwanyi me unwoke. ¹³ Sáyimonu l'onwiya ekwetakwaphu. E mekwaa ya phu baputizimu; yo nolahaa Fílipu ntse-ntse. Yoo ghechajewaa onu nwandoo teke o phuru eze iphe-ophulenyaa, dugbaa biribiri, Fílipu emeshi.

¹⁴ Ndu ishi-ozii, no Jerúsalemu anua le ndu Samériya natawaru okfu Nchileke. Ephe ezi Pyita ye le Jonu t'ephe je eke ono. ¹⁵ Ephe abyaruta bya ekfuru nu Nchileke te ndu ono, yewaru onwephe l'eka Jisosu ono nata Ume-du-Nso. ¹⁶ Kele teke ono be bukwadua l'epha Nnajiufu, bu Jisosu b'e meru ephe baputizimu; to du-wa onye ophu natawaru Ume-du-Nso. ¹⁷ Ya ndono; Pyita ye le Jonu abya ebyibe ephe eka; ephe anata Ume-du-Nso ono.

¹⁸ Sáyimonu aphua l'ephe nataru Ume Nchileke le ndu ishi-ozii ono byibetsuaru ephe eka ono; bya ekwe Pyita ye le Jonu okpoga; ¹⁹ su: "T'ephe menua te ya nweru egbe ike ono; k'ophu oo-buje: onye ya byibejeru eka; yo nata Ume-du-Nso."

²⁰ Pyita asu iya: "Nggú l'okpoga ngu lakwaa l'iyi. ?I tubesu l'ji-zuta iphe Nchileke nuru ke mmakanu azuta? ²¹ E ti yikwa l'ozii-wa; ke l'okpoma ngu ta dudu mma l'ifu Nchileke. ²² Taa onwongu uta ejo oriri ngu ono; kfuru nu Nchileke t'a maru; ?oo-guru ngu nvu k'ejo oriri ono, i riru ono. ²³ Le ya maru l'o bu enyafufufuru jiru ngu ehu; ome ejo iphe ekewa ngu egbu."

²⁴ Sáyimonu asu Pyita phe: "Byiko; unu kfuru

nụ Nchileke t'ẹ b'ọ dụ iphe ono, unu kfuru ono ọp̄hu e-me iya nù.”

²⁵ Ya ndono; Pyita yẹle J̄onu ak̄otsulephu ak̄o iphe J̄is̄osu meru; ziebe ozi-oma Nchileke l'ẹke ono; laphushia az̄u lẹ Jerúsalemu. Teke ẹphe ala bẹ ẹphe tsoru ezi ozi-oma ono lẹ mkp̄kp̄u lẹ mkp̄kp̄u lẹ Samériya.

F̄ilipu yẹle onye Itiyópiya

²⁶ Ojosi Nnajiufu abyakfuta F̄ilipu bya as̄u iya: “Kwak̄obe jeshia ọzo ọhuda. T̄ugbua l'ị - lufu ọzo ono, shi lẹ Jerúsalemu dabua echi-ẹgu jeshia Gáza ono.” ²⁷ F̄ilipu akwak̄ota; yọ buru iya ejeje. Yo rulephu esu-ọzo ono; ph̄ua onye Itiyópiya, kf̄ubekpo buru oke amad̄u. Nwoke ono b'a haru aháhá. Yọ buru iya eletaru Kandési, b̄u eze-nwanyi Itiyópiya ẹn̄ya l'ẹku iya. O shi jee ọbaru Nchileke ẹja lẹ Jerúsalemu. ²⁸ Yọ n̄odu l'ugbo-inya agba ala; l'aḡu okfu Nchileke l'ẹkwo, Azáya, b̄u onye nkfuchiru Nchileke deru. ²⁹ Ume Nchileke as̄u F̄ilipu t'o je l'ugbo-inya ono je an̄onyabe iya. ³⁰ F̄ilipu ejenyabe iya ntse bya an̄ua ẹke ọogu ẹkwo Azáya; j̄i iya: “?O doru ngu- a ẹn̄ya mb̄u iphe ịigu?”

³¹ Nwoke ono as̄u iya: “?Nanu ẹge oo-shi doo ya ẹn̄ya m'o nwed̄u onye akp̄oziru iya ẹya?” S̄u F̄ilipu t'o nyibata tẹ yẹle iya n̄odu l'ime ugbo- inya ono. ³² Ẹke ono, ọogu l'ẹkwo okfu Nchileke ono b̄u ẹke ono, Azáya deru; s̄u:

“Onye ono dụ l'ọ b̄u nwat̄uru,
 aakp̄u eje egbugbu;
 Ọ n̄o n̄wandoo l'ọ b̄u
 nwat̄uru, eebyishi ẹji;

To kfu m'ọo akpuru okfu lanu.

³³ E meru iya iphe-iphere;
 Nmaa ya ikpe inyigirinyi.
 ?Bu onye a-tukota onu ege awa iya gbaru;
 L'ẹke a gbakwofuru ndzu
 iya agbakwofu le mgboko."

³⁴ Nwoke ono aji Filipu; su iya: "Byiko; ?bu onye be onye nkfuchiru Nchileke ono ekfuru? ? Ookfu okfu ehu onwiya; te ookfu okfu ehu onye odo?" ³⁵ Filipu awata iya ozi iphe; shiwaphu l'iphe ono, oogu ono wata iya ozi ozi-oma ke Jisosu. ³⁶ Ephe ejenyaa; bya erua eke mini no. Nwoke ono asu Filipu: "?To budu mini ndo-o? ? Bu ngunu kparu iphe e tii medu iya baputizimu l'ẹke-a?"

³⁷ Filipu asu iya: "I -gudewaa obu ngu l'o ha kweta be ee-mekwa ngu-a baputizimu."

Yo su iya: "Iye-o! Ya kwetawaru l'oo Jisosu Kurayisutu bu Nwatibe Nchileke."

³⁸ Nwoke ono asu onye anga ugbo-inya ono t'o vudo. Yo bya evudo. Filipu yele nwoke ono ayiru je eruba le mini. Filipu emee ya baputizimu. ³⁹ Ephe erufutalephu le mini ono; Ume Nchileke emee Filipu; yo mihu; nwoke ono ta phuhe iya odo. Onye Itiyopiya ono atugbua jeshia iphe ooje; ehu atsoshi iya ena. ⁴⁰ Eke a phuru Filipu odo abwaruru le Azotsu. Yoo je; l'ekfukashi okfu Nchileke lekemeke obule, o swetakpooru jeye yo rua Sizaria.

9

Jisosu afuru Sọlu l'uzo Damásukọsu
(Ndu 22:4-16; 26:12-18)

¹ Sọlu anọdukwaduru l'eyeshi ndu etso ọzo Jisosu egvu ike; l'eseshikwa iya phụ ike tẹ ya gbushia ẹphe. Yọ tųgbua jekfu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; ² je asụ iya t'o deru ẹkwo nụ iya, ya e-koshije l'ulo-ndzuko ndu Ju teke ya ruru Damásukọsu; k'ọphu bụ; ya -phụa onye etsoje Ọzo Nnajiufu l'ẹke ono; ya akpụta iya kpuru bya Jerúsalemu: m'ọ bụ nwoke m'ọ bụ nwanyi.

³ Yọ tųgbua; byadelephu oru Damásukọsu; iphoro, shi l'imigwe achalephu vii; chaphee ya mgburumburu. ⁴ Yọ daa l'alị mbụ Sọlu; bya anụa olu, sụru iya: "Sọlu! Sọlu! ?Bụ ngunu meru iphe iikpa iya ẹhu?"

⁵ Sọlu ajị iya: "Bụ onye b'ị bụ; Nnajiufu?"

Olu ono asụ iya: "L'oo ya bụ Jisosu, bụ onye-wa, iikpa ẹhu-wa. ⁶ Gbeshi; bahu lẹ mkpukpu ono; aa-karu ngu-a iphe ii-me."

⁷ Yọ kpọkpoo ndu ẹphe lẹ Sọlu yi okfu; kẹ l'ẹphe anụ olu ono; ẹphe ẹ-ba phuhunu onye ekfu iya nụ. ⁸ Sọlu egbeshi bya amụsaa ẹnya; ọphu ọophuhedu ọzo. ẹphe egude iya ẹka; duru iya duba lẹ Damásukọsu. ⁹ Yọ nọkota abalị ẹto phuu; tọ phụ ọzo; to ri nri; to nwe iphe-angungu, shiru iya ọnu.

¹⁰ Yo nweru onye etsoje ọzo Jisosu, bu lẹ Damásukọsu, aza Ananáyasu. Yọ phụa àphù; Nnajiufu abyakfuta iya; bya asụ iya: "Ananáyasu!"

Yọ za iya: “Owe; Nnajiufu.”

¹¹ Yọ sụ iya: “Kwakọbe jeshia l'uzo ono, eekuje Ụzo-Vudo-Ntumu ono. I -rua l'ulo Júdasu; nggu ajia aji onye Tásosu, eeku Sọlu. Ọ nọ l'ẹke ono ekfu anụ Nchileke; ¹² bya aphua àphù; phua nwoke, eeku Ananáyasu ẹke ọ byaru bya ebyibe iya ẹka l'ishi; k'ọphu ọo-wata ọphu ụzo.”

¹³ Ananáyasu asụ iya: “Nnajiufu; a dụwa l'igwe kfuaru iya okfu nwoke ono; kfukotaru iya ẹjọ iphe, o meru ndu nke ngu ọ Jerúsalemu. ¹⁴ A sụru ọ ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja ziru iya t'ọ bya bya akputa iphe, bu onye sụru l'ọo nggu bu Nnajiufu iya.”

¹⁵ Nnajiufu asụ iya: “T'o jeru; l'ọo yẹbedua ọtaru Sọlu t'o jeeru iya ozi; mee ọ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju; me iphe bu ndu bu eze; mekpọ ndu Ízurelu maru onye ya bu. ¹⁶ Ọ ya e-koshi iya iphe-ẹhuka, oo-jekota l'okfu ẹka iya.”

¹⁷ Tọ dụ iya bu; Ananáyasu atugbua bya erua; bya abahu l'ulo ọbu; bya ebyibe Sọlu ẹka; sụ iya: “Nwunne iya Sọlu; l'ọ kwa Nnajiufu, bu Jisosu be sụru ọ ya bya. Ọ bu Jisosu ono bu onye koshiru ngu onwiya l'uzo teke i shi abya ẹke-a. Ọ sụru ọ ya bya emee t'ị phulahaa ụzo ọdo; me t'ị nata Ume-dụ-Nsọ.” ¹⁸ Teke ono teke onophu; iphe dụ l'ọ bu ẹkiri eshi Sọlu l'anya phe ẹbo daa; yọ wata ọphu ụzo. Yo gbeshi; e mee ya baputizimu. ¹⁹ Yọ bya eria nri; ike adu iya.

*Sọlu ekfu okfu Nchileke
ọ Damásukọsu*

Sọlu yele ndu etsoje ọzo Jisọsu anọo nwa abali olemole le Damásukọsu. ²⁰ Yọ wata ojephe l'ulo-ndzuko ndu Ju; l'ekfuru epe l'ọo Jisọsu bu Nwatibe Nchileke ono.

²¹ Yọ du ndu nuru iya nu biribiri. Epe asu: “? To budunua nwoke-wa be shi egbushi ndu suru l'ọo Jisọsu bu Nnajiufu epe-wa le Jerúsalemu? Iphe o gude bya eke-a kwa te ya bya akputatsua epe kpu-jeru ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja.”

²² Sọlu ekfulee okfu Nchileke ekfushi iya ike atugbu. Yoo koshi l'ọo Jisọsu bu Onye Ndzota ono, Nchileke kweru ukwa iya ono; l'eyetsuaru iya epe l'enya iya l'enya iya iphe kparu iphe o du ege ono; k'ophu ndu Ju, no le Damásukọsu te nwehedu onu-okfu.

²³ A nokpowaru-o; jeye ndu Ju abya achia idzu ke ogbu Sọlu. ²⁴ Epe awata oche nche: eswe l'enyashi l'obu-edukfu mkpukpu ono ege ee-shi phua Sọlu; gbua. Obenu l'ama bya agbaaru iya.

²⁵ Yo be l'enyashi; ndu onya Sọlu eworu iya ye le nkata, a turu eri; pyoo ya l'enu ọzo, e buru l'upho-mkpuma mkpukpu ono; e shi eke ono pazita iya.

Sọlu ala azu le Jerúsalemu

²⁶ Sọlu atugbua bya erua Jerúsalemu; jeshia te ya jekfube ndu etsoje ọzo Jisọsu. Epe atuko tsuhu Sọlu egvu; ke l'ephe te kwedu l'ọ buwa onye etsoje ọzo Jisọsu. ²⁷ Ya ndono; Bánabasu abya eyeta eka; duru iya jekfushia ndu ishi; bya akooru epe ege Sọlu shi phua Nnajiufu l'esu-ọzo; kokwaaruphu epe ege Nnajiufu l'onwiya

shi kfuru yeru Sòlu. Yò bya atàru ẹ̀phe ọ̀nu ẹ̀ge Sòlu gude wata okfushi okfu ike ẹ̀ Damásukòsu ẹ̀ kẹ̀ Jisòsu.

²⁸ Tò dù iya bú; ndu ishi-ozì onò ekweta t'ò jeje ẹ̀ge dù iya mma ẹ̀ Jerúsalemu. Yo gude ẹ̀pha Nnajiufu l'ekfukashi okfu Nchileke; yò da kpaà kpaà. ²⁹ Yẹ̀le ndu Ju, atsù Giríku elijeru ẹ̀ ntùtego. A nọ̀nyaa; ẹ̀phe eselahaà t'ẹ̀phe gbua ya. ³⁰ Ndu kẹ̀ chọ̀chì abya anọ̀a ya; duta Sòlu dufu Sizaríya; bya eyeru iya ẹ̀ka; yo jeshia Tásòsu.

³¹ Yò búru iya bú ẹ̀ nchì adù chọ̀chì ndoo; kẹ̀ nwa teke onò; bú iya bú ndu ọ̀phu nọ̀kota ẹ̀ Judíya; mẹ̀ Gálìlì; mẹ̀ Samériya. Chọ̀chì l'evu; l'aka oshihu ike eje. Ẹ̀phe emekpelephu uche-obu Nchileke. Ume-dù-Nsọ̀ l'eyekwaru ẹ̀phe madzù; obu l'aka ẹ̀phe oshihu ike.

Pyita eje Lída yẹ̀le Jópá

³² Pyita etsoru ẹ̀kemeke ọ̀bule l'eje. Yo be ujiku lanù; yo jeshia tẹ̀ yẹ̀le ndu kẹ̀ Nchileke, bu ẹ̀ Lída jìà. ³³ Yo rua ẹ̀ke onò; bya aphọ̀a nwoke, eeku Eníyasu, iphe lónwuru ibe-ẹ̀hu lanù; k'ọ̀phu ọ̀ tùru iya ye l'ùlò; yò nọ̀wa afa ẹ̀sato; to gbeshibua egbeshi. ³⁴ Pyita eku iya: “Eníyasu! Gbeshi; ẹ̀ Jisòsu mewaru t'ì ka mma. Shi l'ẹ̀ke onò, ìize onò lufuta.” Iníyasu egbeshiwaphu. ³⁵ Iphe bú ndu bu ẹ̀ Lída; mẹ̀ ẹ̀ Shéronu aphọ̀a ẹ̀ Iníyasu bẹ̀ dọ̀wa mma; l'ejephe; ẹ̀phe ekweta l'ọ̀o Jisòsu bú Nnajiufu ẹ̀phe.

³⁶ Ẹ̀ Jópá b'ò nweru nwanyi, bú onye kẹ̀ Kuráýisutu. Mkpùru-mkpùru bẹ̀ ọ̀onoduje eme ọ̀huma; l'eyekwaruphu ndu e-te nwedù ẹ̀ge

ẹphe maru iya onwẹphe ẹka. Ẹpha nwanyi ono bu Tabyíta, bu iya bu “Dókasu” l’okfu Giríku; m’ọ bu umoro. ³⁷ A nonyaa l’ogege ono; iphe awata iya ememe. Yọ nwuhu. A bya aghuebe iya ẹhu; je enyobe iya l’ime ọlo k’eli eli. ³⁸ Ya ndono; ndu etsoje ọzo Jisọsu, bu lẹ Jọpa anua lẹ Pyita bẹ nọ lẹ Lída, dukwaa ntse lẹ Jọpa ono. Tọ du iya bu; ẹphe ezi ọmadzu labu t’ẹphe je ekua Pyita ẹgwegwa. ³⁹ Pyita akwakọbewaphu; tsoru ẹphe. Yọ rua; e duru iya nyihu ime ọlo k’eli eli. Ọnwanyi, nji ẹphe ẹ-ta nọhedu adọ-pee Pyita mgburumburu; tuko ara ẹkwa; l’ekoshitsua ya uwe, nwanyi ono kwashiru teke ọ nọ ndzu. ⁴⁰ Pyita achikashia ẹphe l’ẹke ono; bya ebyishi ikpere; kfuru nu Nchileke. Yọ bya aghaa ẹnya lee odzu ono; bya asu: “Tabyíta; gbeshi!” Yọ musaa ẹnya; phulephu Pyita; gbeshi dugaru adugaru. ⁴¹ Pyita abya alota iya l’ẹka; yeru iya ẹka; yo vudo evudo. Pyita abya ekua ndu chochi l’ẹphe ha; mẹ ọnwanyi ono, nji ẹphe ẹ-ta nọhedu ono; bya eduru Tabyíta nu ẹphe lẹ ndzu. ⁴² E kfugbaru iphe ono, meru nu ono lẹ Jọpa mgburumburu. A du igwe kweta l’ọo Jisọsu bẹ bu Nnajiufu.

⁴³ Pyita eburu l’ulo Sáyimonu; nọo anono lẹ Jọpa. Sáyimonu ono bukwanu onye emekwaje akpo-anu t’ọ du k’ọphu ee-gude iya eme nka.

10

Pyita ejekfu Koníliyosu

¹ O nweru onye ishi ndu soja, bu lẹ Sizaríya, ẹpha iya bu Koníliyosu. Koníliyosu bu onye

ishì soja ndu Rómu, achì ndu soja ụkporo ise lẹ
 “Ogbo-amì ndu Ítali.” ² Koníliyọsu ono bụ onye
 akwabeje Nchileke ugwu. Yẹle ndibe iya l'ẹphe
 ha bẹ Nchileke duru lẹ nsọ. Ndu Ju, ẹ-te nwedu
 ẹge ẹphe maru iya onwẹphe; bẹ ọonoduje anụ
 iphe nshinu. Ọ kwaphụ ẹge ono bẹ ọonoduje
 ekfu anụ Nchileke tekenteke. ³ Yo be ujiku
 lanụ l'ẹnyanwu gbụfuwaru l'ishì; yọ phụa àphụ;
 elekpo ojozi-imigwe, shì l'ẹka Nchileke dachangu
 l'ẹke ọ bataru bya ekua ya: “Kọnìliyosu!”

⁴ Koníliyọsu egude ọtsu-egwu bya elee ojozi-
 imigwe ono ẹnya; za iya: “Owe-e! ?Bụkwa ole
 Nnajiufu?”

Ojozi-imigwe ono asụ iya: “Nchileke
 nụakwaru ekfufu, iikfufe anụ iya; bya
 anataakwaphu iphe-oma ono, iimeshije ono.
 Nchileke nyatawaru ngu. ⁵ Ye madzụ t'ẹphe je
 Jọpa je ekua nwoke lanụ, aza Sáyimonu, iphe
 eekuje iya bụ Pyita. ⁶ O shì eshishi bya; nọdu
 l'ụlo nwoke akanya akpọ-anụ, eeku Sáyimonu.
 O buphu lẹ mgboro eze ẹnymu.” ⁷ Ojozi-
 imigwe ono, shì ekfu anụ iya ono atụgbulephu;
 Koníliyọsu ekua ndu ejeru iya ozi ụmadzụ ẹbo
 bya eyeru ẹphe onye soja lanụ. Onye soja ono
 bụkwaphu onye Nchileke duru lẹ nsọ. Ọ yì lẹ
 ndu katsụa ọnokube Koníliyọsu ntse ejeru iya
 ozi. ⁸ Koníliyọsu abya akọeberu ẹphe iphe meru
 nụ; bya ezifu ẹphe t'ẹphe jeshia Jọpa. Ẹphe
 atụgbua jeshia.

⁹ Yo rua nchi-ta-abọhu iya teke ndu ozi ono
 abyawa oru Jọpa; Pyita enyihu eli okpotsu ụlo
 ono l'echi oke-eswe; jeshia okfuru nụ Nchileke.

¹⁰ A nonyaa; ẹgu agulahaa ya. Yọ dọ iya t'a sù lẹ ya riwaru nri. Nri eshikwaduru l'ọku. Ya ndono; yọ dọ iya l'ọ bụ mgbenya jipyaberu iya ẹnya.

¹¹ Yọ phua ẹge imigwe gheru ọnu; phua iphe, shi l'igwe ala l'alị; mbụ iphe dọ l'ọ bụ ẹkwà, ha nshinu, e gude l'ishishi iya phẹ ẹno ewozita l'alị.

¹² L'ime ẹkwà ono b'ẹ to nwedu egbe anụ, nweru ọkpa ẹno, nọ lẹ mgboko-a, ẹ-ta nọru iya nụ; to nwe anụ, akpụ l'alị, ẹ-ta nọru iya nụ; to nwe egbe nwenu, ephe l'eli, ẹ-ta nọru iya nụ. ¹³ Yọ nua olu, sọru iya: "Pyita; ngwa; gbeshi gbua; ria!"

¹⁴ Pyita asụ iya: "Nnajiufu; wawakwa; kẹ lẹ ya te ribukwaa iphe ẹ-ta gbadu k'eriri; m'ọ bukwanu iphe, aasọ nsọ."

¹⁵ Olu ono asukwa iya phụ: "Ba adukwa teke ji-sù l'iphe Nchileke sọru t'ẹ b'a sọshi nsọ bẹ aasọ nsọ." ¹⁶ Iphe ono emelephu ẹge ono ugbo ẹto. E meebe; e wolia ya woba l'imigwe.

¹⁷ Pyita arilahaa iphe àphù ono, ọ phuru ono bụ. Yọ gbachia ya ẹnya. Yọ bụru teke ono bẹ ndu ono, Kọnìliyosu ziru ono chọ-vuru ẹke ọphu bụ ọlo Sáyimonu; vudowa l'ọnu-uzo. ¹⁸ Ephe ekua oku; jì mẹ Sáyimonu ọphu eekuje Pyita nọ ẹke ono.

¹⁹ Pyita anọdukwadua l'arị iphe àphù phụ bụ; Ume Nchileke asụ iya: "L'ọ nwekwaru umadzu ẹto, achọ ngu nụ. ²⁰ Gbeshilekwaphu nyizita; je tsoru ephe. Be ejekwa ọbo obu ẹbo; l'ọ kwa yẹbedua ziru t'ephe bya." ²¹ Pyita enyifuta je asụ ephe: "L'ọ kwa yẹbedua bẹ unu achọ ọbo: ?Unu byaru ngunu?"

²² Ẹp̄he as̄u iya: “L'ò kwa Kòníliyosu, bú onye ishi soja ndu Rómu, achi ùkporo ndu soja ise bẹ ziru ẹp̄he t'ẹp̄he bya. Ọ bú onye obu-oma; búru onye akwabeje Nchileke ugvu. Ọ bú onye ndu Ju eyeru ugvu nshinu nshinu. Ojozi-imigwe suru iya t'o zia t'i bya l'ulo iya; k'ophu ọo-nu okfu, ii-kfu.” ²³ Pyita abya eduta ẹp̄he; ẹp̄he eje aradu aradu.

Yo be ẹ ẹ nchi-ta-aboḥu iya; yo gbeshi tsoru ẹp̄he. Ẹnwunna, bu ẹ Jopa ahakwaruphu tsoru iya. ²⁴ Yo be mboku ophu tso iya nu; yo rua Sizaríya, bú ẹke Kòníliyosu yẹ l'abubu iya l'ẹp̄he ha; mẹ ndu ọnyà iya, o ziru t'ẹp̄he bya nọ echeru Pyita. ²⁵ Pyita erutalephu l'ulo ono; Kòníliyosu agbakfu iya; búru iya pẹ l'ifu; kele iya ekele. ²⁶ Pyita akpu-lia ya; su iya t'o gbeshi egbeshi; ẹ ya bua madzu ẹge ọ bú. ²⁷ Pyita egudewaru okfu ekfuru Kòníliyosu; ẹp̄he abahu l'ime ulo Kòníliyosu, bú ẹke Pyita phuru igwe oha, doru iya nu. ²⁸ Yọ su ẹp̄he: “L'unubedua marua l'onwunu l'ọ du ẹ nsọ l'ome-l'ali ẹp̄hebe ndu Ju; t'onye Ju kpakfu onye ẹ-ta budu onye Ju; m'ọ kwanu t'o nweru iphe yele onye ẹ-ta budu onye Ju a-nodu emegba. Obenu ẹ Nchileke koshiwaru iya t'ẹ b'o nwekwa onye ya a-soje nsọ; ophu too nwe onye ya a-suje l'ẹ t'ọ gbadu ke te ya denyi iya ẹka. ²⁹ Ọ kwa iya meru iphe ya te jekpodua okpa ishi iphe, eekuru iya; ya egbeshilekwaphu tsoru ndu, unu ziru t'ẹp̄he bya iya ekuku. Iphe ya aji nta-a aburu: ?Bú ngunu bẹ unu ekuru iya?”

³⁰ Kòníliyosu as̄u iya: “L'ọ bu egbe nta-a nwaraswaphu-a; l'oke-eswe urenyashi nọlephu l'ifu bẹ ya nọ l'ulo iya; ekfu anu Nchileke. Ya bya

ele ɛnya; onye yeru uwe, chakoṭaru pemu-pemu evudowa iya l'ifu. ³¹ Yo ku iya: 'Kõnĩiyosu!' Ya aza iya. Yò sù iya: 'Lẹ Nchileke n̄akwaru iphe mu an̄oḍuje ekfu an̄u iya. L'ọ nyatawaru iphe-oma, mu emeje. ³² Wo tẹ mu ye madzù t'e je ekua Sáyimonu ọphu eekuje Pyita t'ọ bya. O shi eshishi bya; n̄oḍu l'ulo Sáyimonu onye akanya akpo-an̄u, bu l'iku eze ɛnyimu.' ³³ Tọ dū iya bụ; ya eyelekwaphu madzù teke onophu t'a bya ekua ngu. Nggwu emekwaa ọhuma ẹge-a, ị byaru-wa. Nta-a bẹ ẹphe n̄okotaakwa l'ifu Nchileke; ngabẹ nchị t'ẹphe n̄a iphe Nchileke s̄uru t'i kfuru ẹphe."

Ọnu, Pyita eyeru Konĩiyosu

³⁴ Ya ndono; Pyita awata oye ọnu; sù: "Lẹ nta-a b'o dowaru iya ɛnya lẹ Nchileke ta akpoḍu mkpocha l'ẹke madzù n̄o. ³⁵ Ẹ too kfudu lẹ madzù shi l'alì ọwaa; ọ dudu buru alì ọphu. Iphe bụ onye atsù iya egvu; l'emeje iphe-oma bẹ dū-wa iya mma. Onye ono b'ọ natawaru. ³⁶ Nchileke ziru ndu Ízurelu ozi; bya eshi l'ẹka Jis̄osu Kuráýisutu zia ẹphe ozi-oma k'ẹhu-agu. Ọ bụ Kuráýisutu ono bụ iya bụ Nnajiufu onyemonye ọbule. ³⁷ Unu mawaru iphe, wataru ememe lẹ Gálili jeye yo medzuru Judíya mgburumgburu lẹ J̄onu zitsuaru ozi kẹ baputizimu. ³⁸ Unu n̄uwaru kẹ Jis̄osu, bụ onye Názaretu: ẹge Nchileke meru: Ume-dū-Ns̄o eji iya ẹhu; bya emee; ike adū iya; k'ọphu ọ t̄koru ẹkemeke ọbule jekota; l'eme iphe dū mma; l'at̄ofuje iphe bụ onye Sétanu keru ẹgbu; mee ya; yọ dū mma; okfu lẹ Nchileke n̄o swiru iya. ³⁹ Ẹphebedua gudekota ɛnya ẹphe

phụ iphe Jisôsu meru lẹ Jerúsalemu; mẹ l'alì ndu Ju mgburumgburu. Ndu Ju akpụta iya kpopyabe l'oshi-osweru; yọ nwụhu. ⁴⁰ Obenu lẹ Nchileke meru; yo shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ l'ọ nọtsuaru abalì ẹto l'ili. Yọ bya emee t'o koshi onwiya lẹ ya nọ ndzụ. ⁴¹ Ẹ tọ bụkwa madzụ kpamukpamu b'o koshiru onwiya. Ọ bụlekwaphu ẹphebdua, l'atụ ọnu iya-a; mbụ ẹphebe ndu Nchileke ọtawawaru afofa b'o koshiru onwiya. Ẹphe l'iya nọkpooru ria nri; ngua iphe-angungu lẹ Nchileke metsuaru t'o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono. ⁴² O ziru ẹphe t'ẹphe je ezia ozi-oma ono t'o rudzuru onyemonye ọbule. Sụ t'ẹphe je araaru iya ndiphe arara; l'ọ bụ iya bẹ Nchileke meru onye e-kpe ndu, nọ ndzụ; mẹ ndu, nwụhuru anwụhu ikpe. ⁴³ Ndu nkfuchiru Nchileke l'ẹphe ha kfuru iya. Ẹphe sụru l'iphe bụ onye woru onwiya ye iya l'ẹka bẹ Nchileke e-gude k'ẹpha iya gụaru nvụ l'iphe dụ ẹji, onye ọbu meru.”

Nchileke anụ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju Ume-dụ-Nsọ

⁴⁴ Pyita akpukwadurua okfu ono l'ọnu ekfu; Ume Nchileke abya ejikota iphe bụ ndu anụ okfu ono ẹhu. ⁴⁵ Yọ kpọo ndu kẹ Kuráyisutu ono, ẹphe lẹ Pyita yì ono okfu; lẹ Nchileke nụkwaruphu ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju Ume-dụ-Nsọ.

⁴⁶ Kẹ l'ẹphe nuru ẹke ẹphe ghatsuaru okfu-alì ẹphe; gudetsua okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi ẹphe ekfu okfu; aja Nchileke ajaja. Pyita asụ: ⁴⁷ “Keshinu ndu-wa natawaru Ume Nchileke ẹge ẹphebdua nataru-a; ?buhunu ngunu a-kpọshi t'ẹ b'e me ẹphe baputizimu.” ⁴⁸ Yọ sụ

t'e gude ẹpha Jisọsu Kuráyisutu meshia ẹphe baputizimu. E meebe; ẹphe arọo ya t'ẹphe l'iya nọfua nwa abalì olemole.

11

Iphe meru lẹ Sizaríya

¹ Ndu ishi-ozì; mẹ ụnwunna, nọ lẹ Judíya mgburumgburu anụa lẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju nataru okfu Nchileke. ² Pyita alaphulephu azụ lẹ Jerúsalemu; ndu Ju awata iya ọta ụta; ³ jì iya: “?Bụ ngunu meru iphe i jeru kẹ ndu akpapyì tẹ nggu l'ẹphe rigba nri?” ⁴ Pyita eshilephu l'ishi kọkotaru ẹphe iphe meru nụ l'ọ ha nanụ nanụ; sù ẹphe:

⁵ “Lẹ ya nọ lẹ Jọpa l'ekfu anụ Nchileke. A nọnyaa; yo gbe dọ l'ọ bụ mgbenya jipyaberu iya ẹnya. Ya phụa àphù; phụa ẹkwa, ha ụsa, e gude l'ishishi iya phẹ ẹnọ shi l'imigwe apazita l'ali. Ẹkwa ono abyaruta l'iya phụ ntse bya evudo. ⁶ Ya abya elezita iya ẹnya ọhuma; phụkota iphe bụkpo anụ, nweru ọkpa ẹnọ; mẹkpo iphe, bụ anụ-ẹgu-ẹgbudu; mẹkpo iphe bụ anụ, akpọ l'ali; mẹkpo iphe bụ ụnwenu, epe l'eli. ⁷ Ya anụa olu, sùru iya: 'Pyita! Ngwaa; gbeshi gbua iphe ono ria!' ⁸ Ya asụ iya: 'Nnajiufu; wawakwa; lẹ ya te erikwa. L'iphe ẹ-ta gbadu k'eriri; m'ọ kwanu iphe aasọ nsọ te shibukwaa ya ọnu.' ⁹ Okfu ono, shi l'imigwe ono asụ iya: 'Ba adukwa teke ìi-sù l'iphe Nchileke sùru t'ẹ b'a asọshi nsọ bẹ aasọ nsọ.' ¹⁰ Iphe ono emee ẹge ono ugbo ẹto. E meebe; e wolihu iphe ono woba l'imigwe. ¹¹ Teke ono kwaphu bẹ ụmadzu ẹto, e shi lẹ

Sizaríya zia t'èphe bya ekua ya byarutaleruphu l'ùlo, ya nọ. ¹² Ume Nchileke asụ iya tẹ ya tsolekwaruphu èphe; tẹ ya be ejekwa ọbo obu èbo. Ụnwunna-wa, nọ l'èke-a èphe ishingu etsoru iya je Sizaríya ọbu; èphe atuko bahu l'ùlo Koníliyosu. ¹³ Koníliyosu akọoru èphe lẹ ya phuru ojozi-imigwe, bya evudo l'ime ụlo iya. Ojozi ono asụ iya t'o ye madzụ t'e je ekuaru iya nwoke, aza Sáyimonu, iphe eekuje iya bụ Pyita. ¹⁴ Sụ iya lẹ Pyita ono e-kfuru iya okfu, Nchileke, e-gude dzọfuta yẹle ndibe iya. ¹⁵ Ya ndono; ya abya abyaruta bya awatalephu okfu okfu; Ume-dụ-Nsọ abya eji èphe èhu ège ono, o jiru iya èphebedua lẹ mbụ ono. ¹⁶ Ya anyata lẹ Nnajiufu sụru: 'Lẹ Jọnu gude mini mee baputizimu; ọbu l'èphebedua ee-gude Ume-dụ-Nsọ mee ya.' ¹⁷ O doru ẹnya lẹ Nchileke nuru ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju iphe ono, ọ nuru èphebedua, bụ ndu Ju teke ono, èphe nataru Jisọsu Kuráyisutu l'ọo ya bụ Nnajiufu èphe ono. Ọo ya bụ; ?bụ onye bẹ ya bụ kẹ tẹ ya akpọshi iphe Nchileke eme."

¹⁸ Ya ndono; èphe anutsule iya phụ; tabuhu Pyita ụta bya awata okele Nchileke ekele teke ono; sụ: "L'ọo ya bụ lẹ Nchileke hakwaruphu ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ụzo t'èphe taa onwèphe ụta iphe dụ eji, èphe meru; gbanwee umere; nata ndzụ ọphungu."

Aawata Chọchi lẹ Ántiyọku

¹⁹ Ndu a chikashiru lẹ mkpamèhu, a kparu ndu chọchi teke ono, e gburu Sutívinu ono agbakashihu jeshia Finíshiya; mẹ Sáyipurọsu jeyekpo lẹ Ántiyọku. Yọ bụleruphu ndu Ju

nwenkinyi be epe ezi ozi-oma ono teke ono. ²⁰ Obenu le ndu chochi ono, ndu ophu shi Sayipurosus; me Sayirini tugburu je je ekfukashiaru ndu e-ta budu ndu Ju, bugbaa l'eke ono ozi-oma ke Nnajiufu, bu Jisosu. ²¹ Nchileke eyeru epe eka; a du igweligwe kweta l'oo Jisosu bu Nnajiufu.

²² E kfukashia ke ekwekwe ono; k'ophu o ruru ndu chochi Jerusalemu le nchi. Ndu chochi Jerusalemu eye Banabasus t'o je Antiyoku. ²³ Yo rua je aphua egbe eze-iphe-oma, Nchileke emeru ndu ono. Ehu atsoo ya ena. Yo su epe t'ephe gudekpelekwaphu ire-lanu nodushia ike l'eka Nnajiufu ege epe t'uberu l'obu epe; ²⁴ kele Banabasus ono bukwanu okpobe madzu. Umedu-Nsoso jiru iya ehu; yo gude obu iya l'o ha kweta ke Nchileke. Ya ndono; Nnajiufu akafua oyekwa ndu ha l'igwe le chochi.

²⁵ E meebe; Banabasus atugbua jeshia ocho Solu le Tassosu. ²⁶ Yo bya aphua ya; duta iya byatashia Antiyoku. Epe ebo ono anoo mkpurophu afa l'eke ono; epe le ndu chochi anodu; epe ezikota igweligwe madzu ozi-oma ono. O kwa le Antiyoku b'e vutsukpo uzo kua ndu etso uzo Jisosu "ndu ke Kurayisutu".

²⁷ Teke ono b'o nweru ndu nkfuchiru Nchileke, shi le Jerusalemu bya Antiyoku. ²⁸ Onye lanu be epha iya bu Agabosus. Agabosus egbeshi gude ike Ume Nchileke su l'ejo-egu abyakwa le mgboko mgburumburu. Ejo egu ono emekochaa bya abyaa teke Kulodiyosus bu eze ali ono. ²⁹ Ndu ke Kurayisutu ono achia idzu t'onyenonu tua iphe

ẹge ike iya beru t'e wolaaru ụnwunna, bu ndu ọphu bu lẹ Judíya. ³⁰ Ẹphe emee ya ẹge ono. E woru iphe ọbu, a tataru ọbu nọ Bánabasu yẹle Sọlu; ẹphe ewolaaru ndu, e meru ọgurennya chọchi.

12

Eegbu Jémusu; atuchi Pyita

¹ Yọ buru teke ono bẹ eze, bu Hérodu haru dabẹ ndu chọchi ẹka; k'ọphu ọo-kpufu ẹphe mbeke. ² Yo gude Jémusu, bu nwunne Jonu; buta iya ishi. ³ Yo bya aphua l'egbugbu, ya gburu nwoke ono bẹ du ndu Ju mma; yo gundefua Pyita. Teke o guderu Pyita bu l'ẹphe agba Aji Buredi, ẹ te kodu ekoko. ⁴ Yo gude Pyita; tua ya mkpọro. A bya eye ndu soja iri l'ishingu t'ẹphe duje ẹno-ẹno l'eche iya nche. Iphe Hérodu shi ari bu l'ọo teke a gbaeberu aji ono; ya akpufutaru iya ọha. ⁵ Ya ndono; Pyita anọdu l'ulo-mkpọro; ndu chọchi ekfukpelephu anu Nchileke l'okfu ẹhu iya.

Ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu adzo Pyita lẹ mkpọro

⁶ Yo be l'enyashi, bu nchi -bọhu; a kpuru Pyita kpufutaru ọha; Pyita anọdu eku mgbenya; ndu soja labu anọru iya ye l'echilabu; l'eche iya nche. E woru mkpakọbe labu ye iya l'ẹka. Ndu soja anodugbaa l'eche nche l'onu-uzo ọka-mkpọro ono. ⁷ A bya ele ẹnya; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu evudowa l'ẹke ono, Pyita nọ ono. Ulo-mkpọro ono mgburumgburu achakotalephu kẹ phoo. Ojozi-imigwe ono abya enwua Pyita ẹka; tee ya; wo iya: “Ngwaa; tehu!” Mkpakọbe

ono, e yeru Pyita l'ẹka labu ono agbabushihu; dashia l'ali. ⁸ Ojozi-imigwe ono asu iya: "Ngwaa; chita uwe ngu yee; nggu eyee akpokpa ngu egwegwa." Pyita abya emee ege e kfuru iya. Ojozi-imigwe ono asu iya: "Chita ukpo ngu tuphua onwongu; tso iya azu." ⁹ Pyita etsoru iya; ephe eshi l'ulo-mkporo ono lufushia. Pyita ta ma l'iphe ono, ojozi ono eme ono be bu iphe, meru ememe. Yo tubesu l'o bu nro be ya aru. ¹⁰ Ephe abya esweta ndu nche ke ivuzo; bya esweta ndu ke ebo; gbururu jeye: ephe ejerua onu-uzo, eeshije abata le mkpukpu ono. Eke ono b'e gude ibo-igwe guchia onu iya; ogunggambo ono aguhaa l'onwiya; ephe abya esweta; tugbua. Ephe etsoru mgbadamgba lanu l'ime mkpukpu ono. Ya ndono; a bya ele enya; ojozi-imigwe ono emihuwanu; paru Pyita haa nkinyi iya.

¹¹ Pyita egbe bya amaru iphe, shi eme nu teke ono. Yo su: "L'oo nta-a b'o doru iya enya l'iphe-a be bu iphe eme le madzu. L'o bu Nnajiufu be yeru ojozi-imigwe iya; yo bya adzo ya l'eka Herodu; dzoo ya l'eka iphemiphe obule, ndu Ju shi aru l'ephe e-me iya."

¹² Yo maleruphu eke o no; tugbua teke ono jeshia ke Meri phe, bu iya bu nne Jonu Maku. A du l'igwe dzua l'eke ono; lekfu anu Nchileke. ¹³ Pyita abya akua eka l'ibo. Nwata mgboko obu, yele madzu bu agbaru jeshia omaru onye obu. Epha nwata mgboko ono bu Roda. ¹⁴ Yo nu olu Pyita; ehun atso ya ntumatu; k'ophu bu le to gbe gubahedu nu ulo obu. Yo gbe gbaphu azu je echiaru ephe mkpu: l'o kwa Pyita be vudo l'onu

uzo ono. ¹⁵ Ẹphe asu iya: “?Bụ ogvu eme ngu tọo?” Yoo kfushilee iphe ookfu ike. Ẹphe asu l'oo-me buru l'ọo ojozi-imigwe Pyita.

¹⁶ Pyita l'akukwaphu ẹka ẹge ọoku iya. E meebe; ẹphe aguhaa uzo ono. Yọ du ẹphe biribiri l'ẹphe phuru iya. ¹⁷ Yo meeru ẹphe ẹka popopo t'ẹphe dobekwa onu ndo; ngaberu iya nchi. Yọ bya eshi ishi lanu kooru ẹphe ẹge Nnajiufu shi dufuta iya le mkporo ono. Yọ su ẹphe t'ẹphe kooru iya Jémusu; me ndu ophu bu unwunna. Yo kfutsua ẹge ono tugbua jeshia ibyiya odo.

¹⁸ Yo be l'utsu; yo ji ndu soja ono, no le nche ono enya ẹge Pyita jekpooru iya. Ẹphe agbakashilaha kata kata kata ẹge ẹphe e-me iya. ¹⁹ Hérodu asu t'a choo Pyita. A choo ya nta; choo ya imo; ta phu iya. Yọ jibe ndu nche ono aji; bya ezi t'e je ebutatsua ẹphe ishi.

E metsua; Hérodu eshi le Judíya jeshia Sizariya; je anota l'ẹke ono.

Hérodu erehu le ndzu

²⁰ A nonyaa; okfu adaaru Hérodu yele ndu Táya; me ndu Sayidónu. Hérodu avoru oku ghua ehú. Ẹphe afọ madzu; woru ẹphe ye t'e je arọ Hérodu. Ẹphe evuru uzo je arọ-butaodu Bulásutosu, bu iya bu onye eleta enya l'ufu-eze; be ẹphe jekfuru eze teke ono je arọ ya t'e doshia okfu ono; okfu l'ọ bu l'alí ẹke o bu eze b'e shi ewotaru ndu ndu-ẹphe nri eriri.

²¹ Yo be mboku, Hérodu yeru okfu ono; yo bya eyee uwe eze iya; bya asugaru l'aba-eze iya; wata okfu l'eyeru ndu ono. ²² Ẹphe atua uzu; wo:

“È tọ bụhekwa madzụ mmakanụ ekfu okfu-wa-o! Ọ bụakwa iya bụ nchi-o!” ²³ Teke ono teke onophu; ojozi-imigwe, shi l'ẹka Nnajiufu abya echitakpelephu Hérodu tụa gbaa; okfu l'ọ haru; e wota ugvu, gbaru t'a kwabẹ yẹbe Nchileke nwenkinyi iya gbe akwabẹ yẹbedua. Ẹhonwu abya eripyabe iya; yọ nwụhu.

²⁴ Okfu Nchileke akakpọoru abarahụ dzuru ẹkemeke ọbule; a kakpọoru ọdu l'igwe kweta kẹ Nnajiufu.

*Aafọta Bánabasu yẹle Sọlu
t'ẹphe je ozi-oma*

²⁵ Bánabasu yẹle Sọlu ejeebe ozi, e ziru ẹphe; shi lẹ Jerúsalemu laphushia azụ lẹ Ántiyọku. Ẹphe eduta Jọnu Maku; ẹphe l'iya ayiru.

13

¹ Lẹ chọchi, nọ lẹ Ántiyọku b'o nweru ndu nkfuchiru Nchileke, nọ iya nụ; mẹ ndu ezije okfu Nchileke. Ẹpha ẹphe bụ Bánabasu; mẹ Símiyọnu, onye ẹpha etushi iya bụ Náyija, bụ iya bụ Nwuji; mẹ Lúsiyọsu, bụ onye Sayiríni; mẹ Sọlu; mẹ Manéyenu, onye bụ yẹle Hérodu, bụ eze b'e hefutaru l'ufu lanụ. ² Yo be ujiku lanụ, ẹphe nọkobe; l'abaru Nchileke ẹja; aswị aswịswi ekfu anụ iya; Ume-dụ-Nsọ asụ ẹphe: “Unu fọfuru iya Bánabasu yẹle Sọlu t'ẹphe je ejeeru iya ozi, ya kuru ẹphe t'ẹphe jeeru iya.”

³ Ẹphe abya aswị-gee aswịswi ono; kfuwa nụ Nchileke bya bya ebyibe ẹphe ẹka; bya ezifu ẹphe t'ẹphe je.

Iphe meru lẹ Sáyipurọsu

4 Keshinu ọ bụ Ume-dụ-Nsọ ziru Bánabasu yẹle Sọlu t'ẹphe jeeru iya ozi; ẹphe atugbua jeshia Selúsiya je abahụ l'ugbo-mini; jeshia ikfuli Sáyipuroso. 5 Ẹphe ejerua Sálamisú; bya ekfua kẹ Nchileke l'ụlo-ndzuko ndu Ju, nọgbaa l'ẹke ono. Ẹphe lẹ Jonu Maku ayikwaruphu t'ooyejeru ẹphe ẹka.

6 Ẹphe atugbua kwaseru ikfuli ono jeye: ẹphe abya erua Páfosu. L'ẹke ono bẹ ẹphe phuru onye Ju, eme amamanshi; sukwapu lẹ ya ekfuchiru Nchileke. Ẹpha iya bụ Ba-Jisosu. 7 Yẹle ọ-chi-ọha, achị ikfuli ono eshikwanu ọnya. Ẹpha ọ-chi-ọha ono bụ Séjiyosu Pọlosu. Ọ-chi-ọha ono bẹ bụ nwoke, kwata maru iphe nshinu. Yọ bya ekua Bánabasu yẹle Sọlu; okfu l'ọ dụ iya tẹ ya nua okfu Nchileke. Ẹphe abyakfutashia ya. 8 Ya ndono; Ba-Jisosu eselahaa tẹ ya kposhia iphe Sọlu phẹ byaru; ẹke tọ dudu iya t'eze nwoke ono kwe kẹ Nchileke. Iphe eekuje Ba-Jisosu l'okfu Giríku bụ Élimasu, bụ iya bụ onye amamanshi. 9 Ya ndono; Ume-dụ-Nsọ abya eji Sọlu ẹhu. Ẹpha ọdo, eekujekwapu Sọlu bụ Pọlu. Pọlu abya áphube onye amamanshi ono ẹnya; 10 sụ iya: "Nggube nwatibe Obutuswe-a! Nggube onye anọduje emebyishi iphemiphe ọbule, dụ mma emebyishi! Ẹ to nwedu egbe ụgho, ẹ tị ghodu; to nwe egbe ẹregede, ẹ tị gbadu. ?Bụ teke ole b'ii-hakpọo ogude ejo-ire ekfubyishi ọkpobe okfu kẹ Nchileke? 11 Nta-a bẹ Nchileke e-byi ngu ẹka. Tsube nta-a bẹ ii-watalephu ọtsu ishi. Yọ buru ege ono bẹ ii-tsu iya nọo nwabalị olemole."

Teke onophu; ẹnya agbawa iya phụ

tsubalangu. Yo bukulahaa ebuku; cholahaa onye e-gude iya eka. ¹² O-chi-oha ono aphua iphe ono, meru nu ono; woru onwiya ye Nnajiufu, bu Jisosu l'eka; ke l'iphe ke Jisosu ono, e ziru iya ono be duru iya biribiri.

Iphe, meru le
Antiyoku Pyisidiya

¹³ Polu phe abya abahu l'ugbo le Pafosu; jeshia Pega, bu mkpukpu, no le Pamfiliya. Epe erua eke ono; Jonu Maku aparu epe haa; laphushia azu le Jerusalem. ¹⁴ Epe eshi le Pega tugbua jeshia Antiyoku Pyisidiya. Yo be mboku otume; epe abahushia l'ulo-ndzuko ndu Ju; je adugaru anodu. ¹⁵ A gube iphe aagu agugu, shi l'ekwo ekemu Mosisu; me ophu shi l'ekwo ndu nkfuchiru Nchileke; ndu ishi ulo-ndzuko ono asu t'e kfuru Polu phe: "Ndibe ayi; o-buru l'o nweru iphe, unu e-kfu gude dua ndu-wa, no l'eke-a ike; unu kfua ya-o." ¹⁶ Ya ndono; Polu egbeshi; bya apaliaru epe eka t'ephe nodu nwandoo.

Yo su epe: "Unube ndu Izurelu ibe iya; me ndu e-ta budu ndu Ju; unube ndu Nchileke duru le nsu. ¹⁷ Nchileke ke ndu-wa, bu ndu Izurelu-a; be fotaru ndiche epe; mee epe; epe aha l'igwe teke epe shi buru ndu mbyamubya l'ali Ijiputu. Nchileke gude eze ike nk'iya dufuta epe l'ali Ijiputu. ¹⁸ Yo takpelephu nshi; dua epe ukporo afa ugbo ebo l'echi-egu. ¹⁹ Yo lua; lufu mba esaa l'ali Kénanu; bya ewota ndibe iya dochia eke ono, ndu ono shi buru ono. ²⁰ Epe

abya ebua l'ali ono unu afa l'ukporo afa labu l'afa iri.

“Yọ bya eyelahaaru ephe ndu ikpe jeye l'ogbo ke onye nkfuchiru iya, bu Samuwelu. ²¹ Yo be teke a nonyaaru; yọ du ephe t'a su l'ephe nweru eze; Nchileke abya afotaru ephe Solu, bu iya bu nwatibe Kishu, shi l'eri Benjaminu t'ọ buru eze ephe. Yọ buru eze ono; chia ephe ukporo afa ugbo ebo. ²² Nchileke ewofulephu onye onanu; bya afota Dévidi t'ọ buru eze ephe. Nchileke kfuru okfu ehu Dévidi; su: 'L'ọ Dévidi, bu nwatibe Jesi bu onye nọ iya l'obu; onye e-mekota iphemiphe obule, ya tüberu.'

²³ “Ọ bu o-shi-l'eri Dévidi ono, bu iya bu Jisosu be Nchileke meru Onye Ndzota ke ndu Izurelu, bukwanu iya bu iphe Nchileke kweru ukwa iya. ²⁴ Tẹmanu Jisosu abya be Jonu vuhawaru ọzo raaru iya ndu Izurelu mgburumgburu arara t'ephe taa onwephe uta iphe du eji, ephe meru; ghaa umere lakfuta Nchileke t'e mee ephe baputizimu. ²⁵ Yo rudelephu teke Jonu abyawa ojege ozi iya; yọ su ephe: ‘?Bu onye be unu tubesu le ya bu? E to kwa yebedua bu onye ono, unu ele enya iya ono. Obenu l'onye onanu e-mekochaa tso iya l'azu; mbu onye ya te dzukpoduanu ke te ya tofu eri akpokpa, o yeru l'okpa.’

²⁶ “Unwunna iya; unube ndu, shi l'eri Ebirihamu; me ndu e-ta budu ndu Ju, nọ l'eke-a; unube ndu ophu Nchileke duru le nsọ: Ọ bu unu l'ephe; be Nchileke ziru ozi ono t'e zia l'ọ Jisosu adzo ndu. ²⁷ Ndu bu le Jerusalemu; me ndu ishi ephe ta makpokwaanu l'ọ Jisosu bu Onye

Ndzota ono. E to dokpoduanu ephe enya; mbu okfu, ndu nkfuchiru Nchileke, aaguru ephe iphe bu mboku otu-ume, mutaru amuta. E meebe; ephe egbe mee nu t'iphe ndu nkfuchiru Nchileke ono kfuru rekota ege e kfuru iya; bu iya bu teke ephe kperu Jisosu nkfugbu. ²⁸ Ephe asu te Páyileti haa t'e gbu ya; l'e-ba bu l'o nweru iphe, ephe maru, ephe a-su l'oo iphe kparu iphe e gude egbu iya. ²⁹ Ephe emeebelephu iphemiphe obule, ekwo okfu Nchileke kfuru le nk'iya; bya eshi l'oshi-osweru ono pazita iya; lia. ³⁰ Obenu le Nchileke meru t'o shi l'onwu teta nodu ndzu. ³¹ E meebe; yo woru onwiya koshi ndu ephe l'iya shi le Gálili yiri jee Jerúsalemu. O koshiru ephe onwiya abali olemole. Nta-a be ephe vudotsua ekfuru ndu Izurelu iphe ephe phu-butaru le ke nk'iya. ³² Iphe ephe byaru bu t'ephe bya akooru unu ozi-oma ono, bu iya bu l'iphe ono, Nchileke kweru ndiche ephe ukwa iya ono ³³ b'o meekwaru ephebe o-shi-l'eri ephe teke ono, o meru Jisosu; yo shi l'onwu teta nodu ndzu ono. Yo buru iphe ono bu iphe e deru le Egvu-oma k'ebo; su:

“ I bu Nwatibe iya ke nwoke;
 tsube ntanu; be ya buwa
 Nna, muru ngu nu.”*

³⁴ Nchileke kfukwaruphu le k'oshi l'onwu mee ya t'o teta nodu ndzu t'e b'o nwuhuhe anwuhu; ophu o buru k'orehu erehu; su:

“ Ya e-meru unu iphe-oma ono, du nsọ,
 e-ta aruhudu aruhu ono,

* **13:33** 13:33 Egvu 2:7.

ya kweru Dévidi ukwa iya ono.'†

³⁵ Oo ya meru iphe o kfukwaruphu l'ẹke ọdo; su:
 “ Ẹ tii kwedu t'onye nke ngu,
 i yeru obu rehu erehu.'‡

³⁶ “Iphe ono ta bukwa Dévidi b'e kfuture iya; kele Dévidi meru uche-obu Nchileke l'ogbo nk'iya. Yọ bya anwuhu; e lia ya l'ẹke, e liru nna ayi oche phe; yọ nọdu l'ẹke ono rehu. ³⁷ Obenu l'onye ono, Nchileke meru; yo shi l'onwu teta nọdu ndzu ono te rehudu erehu.

³⁸ “T'o dokwaa unu ẹnya; unwunna mu; l'ọ Jisosu ono be Nchileke shi l'ẹka iya to-fuaru unu ọzo, unu e-shi t'ọ guaru unu nvu l'iphe du eji, unu meru. ³⁹ L'ekemu Mosisu ta dukwa ike mee unu t'unu buru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke. Obenu le teke unu gudewa obu unu l'ọ ha woru onwunu ye Jisosu ono l'ẹka be Nchileke a-gukotaru unu nvu l'iphe bu iphe du eji, unu meru. ⁴⁰ Oo ya bu; t'unu letakwa ẹnya te iphe ono, ndu nkfuchiru Nchileke kfuru ono be me unu. Le e phe sukwaru:

⁴¹ “ ‘Unu nenu; unube ndu
 ono, akpo Nchileke
 ẹbo-ẹbo l'afu ono;
 T'o jikwa unu ẹnya;
 t'unu laa l'iyi;
 ke l'iphe ya e-me l'ogbo unu-a
 be unu ta byadu bya
 ekweta l'ọ bu oswi-okfu;
 m'o -ruhuru e kfuaru iya unu.’ ”§

† 13:34 13:34 Azá 55:3. ‡ 13:35 13:35 Egvu 16:10. § 13:41 13:41 Hab 1:5.

⁴² Pọlu yẹle Bánabasu alufudelephu l'ulo-ndzuko ono; ndu ono arọọ ẹphe t'ẹphe lafukwaa azu mbọku ọtu-ume ọphu tso iya nu; bya akofuaru ẹphe iphe ono. ⁴³ Ndu ono ag-bakashihulephu; ndu Ju; me ndu ọhodo, meru onwẹphe ndu Ju etsoru Pọlu yẹle Bánabasu phe. Pọlu phe ekfushiaru iya ẹphe ike; t'ẹphe ba ahakwa eze-iphe-oma, Nchileke meru ẹphe.

⁴⁴ Yo be mbọku ọtu-ume ọdo; yo phodu nwan-shi me iphe bu mkpukpu ono phuu awufutakota bya l'ulo-ndzuko ono onu okfu Nchileke. ⁴⁵ Ndu Ju aphulephu igwe ọha ono; jilahaaru ẹphe ijimanya; wata onashi iphe Pọlu ezi anashi; l'ephe iya iphu. ⁴⁶ Pọlu me Bánabasu awata iya okfushi ike; mbu ẹphe ta tsu egvu. Ẹphe asu: "Ọo unubedua, bu ndu Ju b'ọ gbaru ke t'e vuru ọzo zia ozi-oma-wa. Obenu le keshinu unu jikaru iya; unu te kwe l'unu du k'onwe ndu gbururu jeye be ayi a-ha unu; cheeru ndu ẹ-ta bu du ndu Ju ifu nta-a. ⁴⁷ L'ọ kwa iphe ono bu iphe Nnajiufu ọtaru ayi; zia ayi teke ono, ọ suru:

" 'Ya ọtaru unu t'unu buru
iphoro ke ndu ẹ-ta bu du ndu Ju.
T'unu gude ozi ono,
Nchileke e-shi dzofuta ndiphe ono
jegbaru mgboko.' "

⁴⁸ Ndu ẹ-ta bu du ndu Ju anya ya; ẹhu atsoo ẹphe ẹna; ẹphe ajalaha ozi-oma ke Nnajiufu, bu Jisosu ajaja. Ndu ono, Nchileke guhawaru le ndu e-nwe ndu gbururu jeye ono abya ekweta ke Kurayisutu; woru onwẹphe ye iya l'eka.

* **13:47** 13:47 Azá 49:6.

⁴⁹ Ozi-oma ke Nnajiufu edzuru ekemeke obule l'uswe iya ono. ⁵⁰ Ndu Ju akpalia unwanyi, e-ta budu ndu Ju, bu ndu nweru enya le mkpukpu ono; bukwaruphu ndu amu eka ndu Ju. Ndu Ju ono akpalia unwanyi ono; me ndu bu ishi le mkpukpu ono; l'eyeshiru ephe oku t'ephe chifu Polu phe. Ephe awata okpa Polu yele Banabasus ehu; chifu ephe l'ali ono. ⁵¹ Ndu ishi-ozu ono ajishiaru ephe udzu-eja, no ephe l'okpa; tugba; yo buru ephe oje Ayikóniyomu. ⁵² Ehu atsuo ndu ke Kuráyisutu, no le Antiyoku ena. Ume-du-Nso ejikota ephe ehu.

14

Iphe, meru le Ayikóniyomu

¹ A bya erua le Ayikóniyomu; Polu yele Banabasus abya abahuwaphu l'ulo-ndzuko ndu Ju; je ekfutakpoo okfu ono; k'ophu igweligwe ndu Ju me ndu Girisu kwetaru woru onwephe ye Kuráyisutu l'eka. ² Obenu le ndu Ju onanu, e-te kwetadu nu ono; jeru je akpalia ndu ophu e-ta budu ndu Ju; l'eyeshiru ephe oku; k'ophu ephe kporu unwunna ono ashi. ³ E meebe; ndu ishi-ozu ono anodu l'eke ono; kpo okfu ogologo. Ephe anodu l'eka Nnajiufu; asa nk'ia kpa kpa. Nnajiufu emee te ike ome iphe-ophulunya; me iphe-ophubama, dugbaa biribiri du ephe; shi ege ono koshi l'iphe ono, ephe ezi le k'eze-iphe-oma iya ono buphu ire-lanu. ⁴ Ndu mkpukpu ono ekee onwephe ebo: ndu asu l'oo ke ndu Ju bu iya; ndu asu l'oo ke ndu ishi-ozu ono bu iya.

⁵ Ndu ono, ẹ-ta bụdu ndu Ju ono; ẹphe ẹ ndu ọp̄hu bụ ndu Ju; m̄ ẹ ndu ishi ẹphe achia idzu t'ẹphe ripyabe ndu ishi-oz̄i ono; tugbushia ẹphe ẹ m̄kpuma. ⁶ Ya ndono; ama abya agbaaru ndu ishi-oz̄i ono; ẹphe agbalaa jeshia Lísutura; m̄ Débi, bụ m̄kp̄kp̄u labụ, n̄otsua ẹ Layikóniya; m̄waru ndu ọdo, bunyabetsua ẹphe. ⁷ Ẹke ono b̄ ẹphe ẹ an̄odu l'ezi ozi-oma ono.

*Iphe, meru ẹ Lísutura;
m̄ Dábe*

⁸ Ẹ Lísutura b'o nweru nwoke lanu, iphe lonwushiru ọkpa ph̄ ẹbo. Ȳ b̄leruphu ngvuru keshinu nne m̄uru iya. To jebua ije; ȳ b̄leruphu an̄odu b̄ ọonoduje. ⁹ Ȳ n̄odukpelephu l'ẹke ọ n̄; ngab̄ nch̄i l'iphe P̄olu ekfu. Ya ndono; P̄olu aph̄lephu l'o kwetawaru k'ọp̄hu ee-me iya t'ọ ka mma l'iphe, eme iya n̄; ȳ bya adabe nwoke ono ẹn̄ya l'ifu; ¹⁰ kfushia okfu ike; s̄ iya: “Gbeshi; vudo evudo l'ọkpa ngu!” Nwoke ono akfulihu; tsoru ẹkemeke ọbule dzọ-phelaha. ¹¹ Ikpetuma ndu ono aph̄lephu iphe P̄olu meru; gude okfu-al̄i ẹphe, bụ iya bụ okfu ndu Layikóniya chilaha o-ji-l'ẹka-t̄ogbo: “L'ọ kwa oke agwa, doberu ẹphe; b̄ gh̄sh̄iru madz̄u byakfuta ẹphe!” ¹² Ẹphe as̄u ẹ Bánabasu b̄ oke agwa, eekuje Zeyúsu; P̄olu aburu agwa ọp̄hu eekuje Hémisu; keshinu ọ b̄ iya ekfu okfu. ¹³ Ya ndono; onye agwaj̄e Zeyúsu eshi l'eze-ulo agwa ono, n̄ofuru an̄ofu iche ẹ m̄kp̄kp̄u ono ch̄ita oke-eswi ye ẹ igu-oshi; byatashia l'obu-edukfu m̄kp̄kp̄u ono t̄

yẹle igwe ọha ono gbua; gude chiaru ndu ishi-
ozi ono ẹja.

¹⁴ Bánabasu yẹle Pọlu anulephu iphe ẹphe abya ememe; lajahutsua uwe ẹphe ẹbo; gbachia gbakfube igwe-ọha ono; je adajahu ẹphe l'echi; chia mkpu; su: ¹⁵ “Ndu-ayi; ?bu ngunu be unu eme ẹge ono. ?Unu ta madu l'ẹphe bua madu ẹge unu bu. Iphe ẹphe byaru bu t'ẹphe zia unu ozi-oma; t'ẹphe mee unu t'unu tuko agwa ono, ẹ-te nweđu iphe, ọ bu ono haa; byakfuta Nchileke, no ndu; mbu Nchileke, bu iya meru igwe; mee ali; bya edobe eze ẹnyimu; me iphemiphe obule, bu iya nu. ¹⁶ Le mbu b'ọ haru ndiphe; ẹphe eshi uto, du ẹphe mma. ¹⁷ Obenu l'oogudejelee iphe du mma, oome koshi onye ya bu. Oochijeru unu mini. Iphe unu meberu l'ali be oomeje t'o yee nebyi l'oge iya. Onu-jije unu ẹpho; l'emeje t'obu atso unu ẹna.” ¹⁸ Ndu ishi-ozii ono ekfutsuaru ẹphe ẹge ono; yo bulerua k'ehuka be ẹphe gude lo-de mkpukpu ono t'ẹphe be ejehe ọchi ẹja ono, ẹphe tuberu k'achichi ono.

¹⁹ E gudekwadua ono ekfu; ndu Ju, shi Antiyoku Pyisidiya; me Ayikóniyomu abyaruta; bya ekfuta ikpetuma ndu ono yeru onwẹphe; ẹphe awata ọtu Pọlu mkpuma. ẹphe atua ya mkpuma ono jeye ẹphe etubesu l'ọ nwuhuwaru. ẹphe abya akpu ya wuruwuru; kpufu le mkpukpu ono. ²⁰ Obenu le ndu ke Kuráyisutu byaru bya anọ-phe ya mgburumgburu; yo gbeshi; ẹphe alashia azu l'ime mkpukpu ono. Yo be le nchi-ta-abo hu iya yẹle Bánabasu ayiru jeshia Dẹbi.

Pọlu pẹ alaphu azu ẹ
Ántiyọku Siríya

²¹ Pọlu yẹle Bánabasu ezia ozi-oma ẹ Nchileke nshinu ẹ Dabi. Ẹphe ekfubuta ndu ha igwe; ẹphe etsolahaa ọzo Jisọsu. Ẹphe atugbua teke ono laphu azu ẹ Lísutura; shiwaru ẹke ono lufuta Ayikóniyomu; shikwaphu ẹ Ayikóniyomu lufuta Ántiyọku Pyisídiya. ²² Ẹphe eje je emee tẹ ọkpoma shihu ndu ẹ Kuráýisutu, nọ l'ẹke ono ike. Ẹphe abya eye ẹphe ọkpú-ikike t'ẹphe nọdushia ike l'iphe ono, ẹphe kwetaru ono. Iphe, bu ẹkemeke ọbule, ẹphe jeru; ẹphe ezi ndu ono t'ẹphe makwaru l'ayi jefutaje igweligwe iphe-ẹhuka tẹmanu ayi abahu l'ẹke Nchileke bu eze. ²³ Ẹphe abya afọtagbaa madzu; meshia ẹphe ndu bu ọgurenya ẹ chọchi ẹ chọchi. Ẹphe abya aswía aswíswi; kfuru nu Nchileke; bya eworu ẹphe ye l'ẹka Nchileke, bu iya bu onye ẹphe kweru l'ọo ya bu Nnajiufu ẹphe.

²⁴ Ẹphe ejeebetsua Pyisídiya; shi iya jeshia Pamfíliya. ²⁵ Ẹphe abya ekfuebetsua okfu ẹ Nchileke ono ẹ Péga; jeshia Atáliya. ²⁶ Ẹphe eshi ẹke ono jeshia Ántiyọku, bu iya bu ẹke ono, e yeoduru ẹphe l'ẹka Nchileke t'oomejeru ẹphe eze-iphe-oma l'oje ozi ono, ẹphe jefuru nta-a ono.

²⁷ Ya ndono; ẹphe erua Ántiyọku; bya achikobe ndu chọchi l'ẹkalanu; kọoru ẹphe iphemiphe ọbule, Nchileke gude ẹphe mee; kọoru ẹphe ẹge Nchileke shi guhaaru ndu ẹ-ta budu ndu Ju ọzo t'ẹphe kweta nk'iya. ²⁸ Pọlu mẹ Bánabasu; ẹphe ẹ ndu ẹ Kuráýisutu anọo anọo l'ẹke ono.

15

Ndzuko Jerúsalemu

¹ O nweru ndu shi lẹ Judíya bya awata ozi ụnwunna ono: “L’ọ -bụdu l’ẹphe buru útsù ẹge ekemu Mósísu kfuru; b’ẹ to nwekwa l’a dzọfuta ẹphe.” ² Ẹphe lẹ Pọlu pẹ atụkfuru ntụtego. Pọlu yẹle Bánabasụ abalahaa; sụ l’iphe, ẹphe ekfu bụ ẹjo-ire. A nọnyaa; a bya achia idzu sụ lẹ Pọlu; mẹ Bánabasụ; mẹ ndu kẹ Kuráýisutu, haru nọdu lẹ Ántiyọku e-je Jerúsalemu je ekfuru ndu ishi-ozí; mẹ ndu e meru ọgurenya chọchi iphe ono, ada nụ ono.

³ Ya ndono; ndu chọchi abyanụ bya ezi ẹphe; ẹphe ejeshia. L’ẹphe shi eje bẹ ẹphe shiru Finíshiya; lufuta Samériya jeshia. Ẹphe ekfukashi iya l’ẹkemeke ọbule ẹge ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju shi ghakọbe bya ekwetawa l’ọo Jisọsu bụ Nnajiufu. Ozi ono atọkọta ụnwunna ẹna nshinu. ⁴ Pọlu pẹ erua Jerúsalemu; ndu chọchi; mẹ ndu ishi-ozí; mẹ ndu e meru ọgurenya chọchi akfube ọswa natakpọo ẹphe ọgbodo anata. Ẹphe abya akọkotaru ẹphe iphe, Nchileke gude ẹphe mee. ⁵ Ndu bụ ndu ọkpa Fárisii, haru bụwaru ndu kẹ Kuráýisutu teke ono egbeshi; sụ: “Lẹ ndu ono, ẹ-ta bụdu ndu Ju ono bufutajekwaphu útsù; e zia ẹphe l’ẹphe mefutajekwaphu ekemu, Mósísu turu.”

⁶ Ndu ishi-ozí; mẹ ndu e meru ọgurenya chọchi abya edzukobe t’e kfua okfu ono. ⁷ E kfunyakpele iya phụ; tụkashinyaa ya; Pyita egbeshi; sụ ẹphe: “Ụnwunna iya; ?ọ kwa l’unu marua lẹ teke tewaru ẹnya bẹ Nchileke fọtajeru

iya tẹ ya je ezia ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ozi-oma ono t'ẹphe nụa; kweta l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu ẹphe. ⁸ Nchileke, bụ iya maru ọkpoma madzụ koshiru ayi lẹ ya nataru ẹphe; okfu l'ọ nuru ẹphe Ume-du-Nsọ ẹge ọ nuru ayibedua. ⁹ Ọ bụ iphe ayi bụ bẹ ẹphe bụkwaphu l'ifu Nchileke. Ishi iya aburu l'ọ safuwaru ẹphe iphe dū ẹji, ẹphe meru; okfu l'ẹphe wotawaru onwẹphe ye iya l'ẹka. ¹⁰ Nta-a; ?bụ ngunu meru iphe unu eme t'unu data Nchileke; sụ l'ọo t'ẹphe meje iphe ekemu kfuru. Ome ẹge ono bụkwa ivu ẹra bẹ unu ebo ẹphe; mbụ ivu ẹra, ayi ẹ-ta dudu ike vughee; ọphu nna ayi oche pẹ ta dūkwaphu ike vughee ya. ¹¹ Wawakwa-o! Ayi kwetaru lẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisọsu e-gude k'eze-iphe-oma iya dzofuta ayi. Yọ bụkwaruphu ẹge ọo-dzọ ẹphe ndono.”

¹² Igwe ọha ono adaa rigbidingu; ngabẹ nchi. Pọlu yẹle Bánabasụ akọlahaa iphe-ọphulenyà; mẹ iphe-ọhubama, dūgbaa biribiri, Nchileke gude ẹphe meshiaru ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. ¹³ Ẹphe akọebe l'iya phụ; Jémusu egbeshi; sụ ẹphe: “Unwunna iya; unu ngabekwa nchi l'iphe-a, ya abya ekfukfu-wa. ¹⁴ Lẹ Sáyimonu Pyita kọwaru ayi ẹge Nchileke meru teke o beberu fọtalahaa ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju t'ẹphe bụru ndu nk'iya. ¹⁵ Iphe ndu nkfuchiru Nchileke kfuru yẹle okfu Pyita ono eje adakọta; bụleruphu iphe lanu; bụ iya bụ ẹge e deru iya l'ẹkwo okfu Nchileke:

¹⁶ “Lẹ Nnajiufu sụru:

‘E -meebe; bẹ ya a-lata;

bya akpukwaa ọlo Dévidi

ono, daru adada ono.
 Ya e-gude mkpòkpò
 ọ̀zo-ùlò ono kpukwazi iya ọ̀dò;

17 k'òphu ndu ọ̀phu wafuru nù
 a-watakwanù ọ̀cho ọ̀zo kẹ
 Nnajiufu; bụ iya bụ iphe
 bụ mbakeshi, ya kukotaru
 t'ẹ̀phe bya aburu nk'iya.
 Ono iphe Nnajiufu ekfu;
 yẹ̀bedua, meru;*

18 a mahawaru iphe ono l'ọ ha teke teru etete.'

19 "Ọo ya bụ l'ọnu, yẹ̀be Jémusu eye bụ t'ayi
 be ejekwa ome iphe a-tsu ndu ẹ-ta bụdu ndu
 Ju, abya otso Nchileke l'ẹ̀hu; kẹ t'ayi sù t'ẹ̀phe
 tũkoje iphe ekemu kfuru mekotaje. 20 T'ayi gbe
 dechia ẹ̀kwo nù ẹ̀phe t'ẹ̀phe be erijekwa iphe
 a gwaru nte; kẹ l'e merushiru iya emerushi;
 ọ̀phu tọ dukwa onye yẹ̀le onye ẹ tọo lùdu alùlù
 a-zẹ azẹe-nwoke-yẹ̀e-nwanyi. Ẹ̀phe ta atajẹ
 anù, a swị-gburu aswị-gbu. Ẹ̀phe t'eriye mee
 iphe. 21 L'ekemu Mòsisu b'e shiwa teke teru
 ẹ̀nya gùta l'ùlò-ndzuko. Ẹ to nwedu mbọku
 ọ̀tu-ume, sweru esweswe, ẹ ta aguru iya. Ẹge
 ono b'aanọduje ara iya arara lẹ mkpukpu lẹ
 mkpukpu."

*Ẹ̀kwo, e deru nù ndu kẹ Kuráyisutu, ẹ-ta bụdu
 ndu Ju*

22 Ya ndono; ndu ishi-ozì; mẹ ndu e meru
 ọ̀gurennya chọchi; mẹkpò ndu chọchi l'ọphu
 abya achia idzu; haru madzù fọta yeru Pọlu yẹ̀le
 Bánabasu t'ẹ̀phe je Ántiyọku. Ndu ẹ̀phe fọtaru

* 15:17 15:17 Ẹ̀mọ 9:11-12.

bụ: Júdasu, eekuje Basábasu; mę Sáyilasu. Umadzu ẹbo ono tuko yiru ẹ ndu ishi ẹ chọchi. ²³ A bya edee ẹkwo nọ ẹphe. Iphe, e deru bụ:

“Ayibe ndu ishi-ozu; mę ndu, e meru ọgurenya chọchi, bụ unwunna unu ekele unu ekele l'unu ha unube unwunna, ẹ-ta bụdu ndu Ju, nọ ẹ Ántiyọku; mę ẹ Siríya; mę ẹ Silísiya. ²⁴ Ayi nuru l'o nweru ndu shi l'ogbo ayi-wa bya egude okfu-ọnu agbaghashi unu obu t'ẹhu be egvuru unu egvuru. Ẹ to nwekwa ayi, onye ziru ẹphe t'ẹphe bya ome ẹge ono. ²⁵ O bụ iya meru iphe ayi gude obu lanu chia idzu; sụ l'ayi a-fofa madzu; zi t'ẹphe byakfuta unu. Ndu ẹphe ẹ ndu ono, a fofaru ono a-yi bụ Bánabasu yele Pọlu, bukwanu ndu ẹgiri ọnya ayi phe. ²⁶ Bánabasu yele Pọlu bụ ndu ono, tųwaru ndzu ẹphe l'okfu ẹhu Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráyisutu ono. ²⁷ Ayi yeru Júdasu yele Sáyilasu t'ẹphe bya l'onwẹphe; gudewaru ọnu kfuaru unu iphe-a, ayi deru edede-wa. ²⁸ Ẹ Ume-dụ-Nsọ be koshiwaru iya ayi t'ayi be ebohe unu ivu ọdo; gbahalephu ishi okfu-a, bụ iya bụ: ²⁹ T'unu be erijekwa iphe, a gwaru nte; ọphu unu 'erijekwa mee iphe; unu ta ataje anu, a swi-gburu aswi-gbu; too nwe onye e-jekfuje nwanyi, ẹ ta bụdu nyee ya. Unu -mewa iya ẹge ono; be ọo-duru unu ẹ mma. Unu buru ke nta-a.”

³⁰ A sụ ndu ono, e ziru ozi ono t'ẹphe jeshia. Ẹphe atugbua; bya erua Ántiyọku; bya achikobe ndu chọchi ono l'ekalanu; woru ẹkwo ono nọ ẹphe. ³¹ Ẹphe agutsulephu ẹkwo ono; ẹhu atsoshilaha ẹphe ẹna k'ozu

ono, meru t'èphe zua ume ono. ³² Júdasu; me Sáyilasu, butsukwaaphu ndu nkfuchiru Nchileke l'onwèphe abya ekfuaru unwunna ono okfu; nõo anõno; adu èphe ike t'obu shihu èphe ike; emekwaphu tẹ ekwekwe, èphe kweru kẹ Kuráýisutu kafua oshihu ike. ³³⁻³⁴ Èphe anõnyaa l'èke ono; unwunna ono edufu èphe; su èphe t'èphe tõwaru èhu. Èphe atugbua laphushia azu lẹ Jerúsalemu lakfushia ndu ziru èphe ozi.

³⁵ Põlu yele Bánabasu eje akwaa lẹ Ántiyõku; l'ezi okfu Nnajiufu; ara iya arara; èphe lẹ ndu õdo.

Põlu me Bánabasu aswìkahu

³⁶ Yo be ujiku lanu; Põlu asu Bánabasu: "T'èphe laphu azu l'iphe bu mkpukpu ono, èphe mewaru t'a nua okfu Nnajiufu ono; je agbaphet-sua unwunna ono; shi ege ono makwanuru ege èphe eme ala." ³⁷ Bánabasu asu t'èphe duta Jõnu Maku t'èphe l'iya yiru. ³⁸ Põlu asu l'õ ka mma t'èphe be edutahe onye ono, gbalarunu l'èphe nõ lẹ Pamfiliya èphe l'iya; t'o tsohe èphe jefu ozi ono. ³⁹ Èphe atuta-be iya ego; k'õphu a nõnyaaru; èphe aswìkahu; shia iche iche. Bánabasu eduta Maku jeshia Sáyipurõsu. ⁴⁰ Põlu eduta Sáyilasu tugbua. Unwunna eworu èphe ye l'eka Nchileke tẹ Nchileke mejeru èphe eze-iphe-õma. ⁴¹ Põlu ejekota Siriya; me Silisiya; l'eme t'obu shihu ndu chõchi, nõgbaa l'ibiyia ono ike.

16

Tímoti etso Põlu; me Sáyilasu

¹ Pọlu pẹ abya ejerua Dẹbi mẹ Lísutura. Yo nweru onye kẹ Kuráyisutu, bu l'ẹke ono. Ẹpha iya bụ Tímoti. Tímoti bụ nwanyi Ju mụru iya. Nwanyi ono bukwaphu onye woru onwiya ye Kuráyisutu l'ẹka. Nna Tímoti bụ onye Girísu. ² Onu awụkoru unwunna, bu lẹ Lísutura; mẹ ndu ọpflu bu lẹ Ayikóniyomu lẹ Tímoti bụ ọkpobe madzu. ³ Pọlu asụ lẹ ya e-duta Tímoti tẹ yẹle iya yiru. Yo duta iya bya ebua ya útsù. Iphe kparu iphe o buru iya ugvu bụ l'iphe bụ ndu Ju, bukota l'ẹke ono mawaru lẹ nna Tímoti bụ onye Girísu. ⁴ E meebe; ẹphe l'iya ayiru tugbua. Iphe bụ mkpukpu, ẹphe swetaru; ẹphe akọkotaru ndu kẹ Kuráyisutu idzu ono, ndu ishi-ozí; mẹ ndu, e meru ọgurennya chọchi chiru lẹ Jerúsalemu ono. Ẹphe ekfujeru ẹphe t'ẹphe meje iphe ono, a chiru l'idzu ono. ⁵ Tọ dụ iya bụ; e mee chọchi ono l'ọ ha; yọ kabaa oshihu ike l'ekwekwe, ẹphe kweru kẹ Kuráyisutu; l'akakwaru l'igwe mbọku-mbọku.

Àphù, Pọlu aphụ lẹ Túrowasu

⁶ Ẹphe esee t'ẹphe bahụ lẹ Éshiya; kfua okfu Nchileke l'ẹke ono; Ume-dụ-Nsọ te kwe. Ẹphe ekwe je adabua alị Firíjiya; mẹ Galéshiya. ⁷ Ẹphe erua Mísiya; see t'ẹphe bahụ lẹ Bitíniya; Ume Jisọsu te kwe. ⁸ Ẹphe eje adabua alị Mísiya jeshia Túrowasu. ⁹ Yo be l'enyashi l'ẹphe ruru Túrowasu; Pọlu aphụa àphù; phụa onye Masedóniya. Yọ bya evudo Pọlu l'ifu; sụ iya: “Byiko; dabunua byatashia Masedóniya bya eyeru ẹphe ẹka.” ¹⁰ Pọlu aphụ-gelephu àphù ono; ayí akwakọbewaphu teke ono teke ono; yọ

buru ayi oje Masedóniya; okfu l'o dowaru ayi ɛnya lẹ Nchileke eku ayi t'ayi bya ezia ɛphe ozi-oma kẹ Nchileke l'ẹke ono.

*Lidíya anata Jisosu t'ọ buru
Nnajiufu iya lẹ Fílipyai*

¹¹ Tọ dụ iya bụ; ayi egude ụgbo shi lẹ Túrowasu tuḡbua je akpọghaa jeshia Sámoturesu; shiwaru ẹke ono kporu baḡ lẹ Niyápolisu lẹ nchi-ta-abọhu iya. ¹² Ayi eshi lẹ Niyápolisu gude okpa bamiwaru l'ime Fílipyai, bụ iya bụ ishi alị Masedóniya. Ọ kwaphụ lẹ mkpụkpu ono bẹ ndu shi Rómu bu. Ayi anọ nwabalị olemole lẹ mkpụkpu ono. ¹³ Yo be mbọku ọtu-ume; ayi eswee obu-edukfu mkpụkpu ono jeshia l'iku ɛnyimu. Ẹke ono bẹ ayi tubesu l'ọ bụ ẹke ndu Ju edzukobeje ekfu anụ Nchileke. Ayi erua bya anọzita; wata okfuru ụnwanyi, dzukoberu l'ẹke ono okfu Nchileke. ¹⁴ Onye lanụ l'ụnwanyi ono, nuru okfu ayi ono bẹ bụ Lidíya. Lidíya ono bụ onye Tayitáyira. Ọgba nghọ ẹkwa uswe. Ọ bụ nwanyi, ẹ-ta bụdu onye Ju; obu lẹ Nchileke duru iya lẹ nsọ. Nnajiufu, bụ Nchileke abya ekpuhaa ya obu; yọ ngabẹ nchị l'iphe Pọlu ekfu. ¹⁵ E mee yẹle ndibe iya baputizimu. Yọ sụ: "T'ayi bata nụ bya anọta lẹ nk'iya; m'ọ -buruphu l'ayi kwewaru lẹ ya bụ-wa onye nataru Jisosu ọgbodo anata t'ọ buru Nnajiufu iya." Yọ ronyaa ayi; ayi ekwe jeshia.

Pọlu nọ lẹ mkpọro lẹ Fílipyai

¹⁶ Yo be ujiku lanụ; ayi eje-wa ẹke aanọduje ekfu anụ Nchileke. Ayi aphụ nwata mgbọko,

bụ ohu. Nwata mgbọko ono bẹ ọgvu bu l'èhu; k'ọphu ọohajeru akọ iphe e-me teke ọdo. Yo gude ọgba eja ono k'fubekpo l'akparu ndu nwe iya n'ụ okpoga nshinu. ¹⁷ Yo tsolahaa ayi lẹ Pọlu; l'echi mkpu asuje: "Lẹ ndu-wa bukwa ndu, ejeru Ọkaribe-Kakọta-Nụ ozi-o! Epe akọru unu ụzo, ee-shi dzọfuta unu-o!" ¹⁸ Mbọku-mbọku; yoo kfukwaphu iphe ono. A nọnyaa; iphe ono, ookfu ono aka ọdu Pọlu ashị; k'ọphu ẹ tọ d'uhedu ike ọta nshi. Pọlu aghachiwaphu; s'ụ ọgvu ono: "Ya gude epha Jisọsu, b'ụ Kuráyisutu; s'ụ ngu t'ị l'ufu nwata ono l'èhu!" Ekfukfu, ookfukwadu iya-a; ọgvu ono alufuwaphu nwata ono l'èhu teke onophu.

¹⁹ Ndu, nwe nwata mgbọko ono aphulephu l'ọgvu ono l'ufuwaru iya l'èhu; k'ọphu ẹ tọ kpataheduru epe okpoga; epe egude Pọlu yele Sáyilasú; kpuru epe kpufu aswa; kpukfu ndu ikpe; ²⁰ b'ụ iya b'ụ ndu ikpe Rómu; je as'ụ epe: "Lẹ ndu-wa b'ụ ndu Ju, byaru epe ọkpataru okfu lẹ mkpukpu. ²¹ Epe ezi ome-l'ali, ẹ-ta b'udu ekemu ali epebe ndu Rómu. Ophu ọ b'udu l'ephe etso ome-l'ali, d'ụ ege ono." ²² Igwe-ọha ndu ono awu-lihu wukputa Pọlu p'he t'ephe n'ụ epe aph'ụ. Ndu ikpe ono as'ụ t'a labashia uwe Pọlu m'ẹ Sáyilasú; chia epe iphe. ²³ Echiebe epe echachi ono kpachaa epe akpacha; nwuru epe nwuba l'ulo-mkpọro. A s'ụ onye eche ulo-mkpọro ono t'ọ tuchikwaa epe ọhuma ọhuma l'ulo-mkpọro ono. ²⁴ Onye echeje ulo-mkpọro ono egudenu k'ẹ l'e kfuru ege ono woru epe ye l'ime ime ulo-mkpọro ono; bya eworu epe ọkpa pyoshia l'enu oshi, a tufushiru ụzo.

²⁵ Echi-abali ekelephu ebo; Pọlu me Sáyilasu anọdu ekfu anọ Nchileke; agukwaphu egvu anọ iya. Ndu epe l'epe nọ l'ulo-mkpọro l'eke ono anọdu ngaberu epe nchi. ²⁶ A bya ele enya; ali anmalahaa jijiji; nmaa nmaa jeye le ntọ-l'ali ọlo-mkpọro ono. E gudekwadu iya-a ekfu; ibo ọlo-mkpọro ono agụhashikota gheru onu. Mkpọro, a turu onyemonye obule aphushihukota. ²⁷ Onye ono, eche ọlo-mkpọro ono etehu bya elee enya; ọlo-mkpọro ono agụhashiwanu ghetsuaru onu. Yo tubesu le ndu, nọkota l'ulo-mkpọro ono gbalagewaru. Yo mia mma iya sawangụ te ya gbua onwiya. ²⁸ Pọlu arashia; sụ iya: "Be emekwa! Ba adukwa iphe ii-me onwongu; l'epe nọkotakwaa l'eke-a!"

²⁹ Onye ono, eche ọlo-mkpọro ono asụ t'a mụtaedu oku. Yo gude ehu-anmanma; eke ootsu egvu gbachia je adaa gbaragadangu l'iku okpa Pọlu yele Sáyilasu. ³⁰ Yo bya edufuta epe bya asụ epe: "Ndu mu; ?bu ngunu be ya e-me t'a dzofuta iya?"

³¹ Pọlu phe asụ iya: "O bu t'i woru onwongu ye Jisosu, bu Nnajiufu l'eka te Nchileke dzoo nggu le ndibe ngu l'unu ha." ³² Pọlu phe abya ekfuaru iya ke Nnajiufu; kfukwaaru iya phụ ndu nọkota l'ulo iya l'epe ha. ³³ Onye eche ọlo-mkpọro ono abya eduta epe teke ono kwaphu l'enyashi ono je asachaa epe onya l'eke ono, e chibashiru epe ehu ono. E meebe; e mee yele ndibe iya bapuzizimu l'enyashi ono kwaphu. ³⁴ Yo duta Pọlu; me Sáyilasu lashia nk'iya je anọ epe nri; epe eria. Ehu atsọ yele ndibe iya ena; kele

nta-a bẹ ẹphe byawaru bya amaru Nchileke ono, bu iya bu ọgbodo Nchileke ono.

³⁵ Yo be l'utsu; ndu ikpe Rómu ono ezia ndu ọgbogu ẹphe t'ẹphe je ezia t'a haa Pọlu phe t'ẹphe laa.

³⁶ Onye eche ọlo-mkpọro ono abya ezia ya Pọlu; su iya: “Lẹ ndu ishi sukwaru t'a haa nggu lẹ Sáyilasu t'unu laa. Unu tọkpolekwaphu nwehu lashia nta-a l'odoo.”

³⁷ Obenu lẹ Pọlu suru ndu ọgbogu ono: “M'ẹ te jekwa ẹphe okpe ikpe t'ọ ka mma l'ikpe nmaru ẹphe; e chia ẹphe iphe l'edzudzu ọha; l'ẹke ẹphe bukwa ndu Rómu; nwuru ẹphe ye l'ọlo-mkpọro. Nta-a bẹ ẹphe suru t'ẹphe laa lẹ mpya. Ono t'emedu ẹphe! T'ẹphe bya l'onwẹphe bya atufu ẹphe.”

³⁸ Ndu ọgbogu ono eje ekfuru ndu ikpe ono ẹge ono. Egvu erua ẹphe l'ẹhu l'ẹphe nuru lẹ Pọlu yẹle Sáyilasu bu ndu Rómu. ³⁹ Ẹphe eje je arọ Pọlu phe arọro. E metsua; ẹphe edufuta ẹphe l'ọlo-mkpọro ono bya arọ ẹphe t'ẹphe lufuru ẹphe lẹ mkpukpu ono. ⁴⁰ Pọlu yẹle Sáyilasu alufuta l'ọlo-mkpọro ono bya ejeshia ke Lidíya. Yọ buru l'ẹke ono bẹ ẹphe jekfuru unwunna je eyeshitsuaru ẹphe ọku t'obu shihu ẹphe ike; yọ buru ẹphe atugbu.

17

Iphe, meru lẹ Tesalonáyika

¹ Pọlu yẹle Sáyilasu atugbua ije; je adabua Amfípolisu; mẹ Apolóniya. Ẹphe abahu lẹ Tesalonáyika ẹke ọlo-ndzuko ndu Ju nọ. ² Pọlu

abya ejee l'ulo-ndzuko ono, bu iya bu ege oome-jehawa. Yo dukfube jee ya oge otu-ume eto. Yo gude iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke asaru ephe okfu; ³ bya emee okfu Nchileke t'o doo ephe enya; koshi ephe le Onye Ndzota ono, e deru l'oo-bya ono, bu iya bu Kurayisutu be jefutaje iphe-ehuka; nwuhu; le Nchileke mefutaje iya t'o shi l'onwu teta ndu. Yo su ephe: "L'oo Jisosu-wa, ya ekfuru unu okfu iya-a be bu Onye Ndzota ono, Nchileke kweru ukwa iya ono." ⁴ Yo nweru ndu ophu Polu yele Sayilasu haru kfubuta; ephe alaaru ephe. Yo nwekwaruphu igweligwe ndu Girisu, Nchileke duru le nsu; me igweligwe unwanyi, a maru epha ephe, ephe kfutakwaruphu yeru onwephe.

⁵ Obenu le ndu Ju wataru ephe ojiru ijimanya. Ephe eje achita ndu bu mbuko-mbuko madzu l'aswa; bya agbaa ogbo. Ephe abya akpakaa mkpukpu ono; mkpukpu agbalahaa gharaghara. Ephe ezeru gidigidi zeba le ke Jesonu; eke ephe achu Polu yele Sayilasu t'ephe kpufutaru ephe oha. ⁶ Ephe ta phu ephe; ephe ekwe kputa Jesonu; bya ahakwaruphu unwunna ayi odo kputa yeru iya. Ephe akpuru ephe kpu-jeru ndu ikpe mkpukpu je asu ephe: "Le ndu-wa, tuko mgboko agha ishi-okfuru-a; be byarutaakwaru eke-a; ⁷ Jesonu edubata ephe nk'iya. Ekemu eze, bu Siza be ndu ono l'ephe ha tukookwa chikpoo; su l'o nweru eze odo, nonu, epha iya bu Jisosu." ⁸ Ehu agbangahu ndu oha; me ndu ikpe mkpukpu ono l'ephe nuru iphe ono. ⁹ A bya egbe Jesonu yele ndu ono, e guderu ono okpoga, ephe a-sube; bukwanu teke e to nwehedu shikongu

odo, ephe meru le mkpukpu ono; a chilatara ephe okpoga ephe azu. Ephe abya asube okpoga ono; a haa ephe; ephe alashia.

Iphe, meru le Beriya

¹⁰ Yo be l'enyashi; unyunna ono emelephu egwegwa; dufu Polu yele Sayilasu; su t'ephe jeshia Beriya. Ephe erua Beriya; bya ejeshia l'ulo-ndzuko ndu Ju. ¹¹ Ndu eke ono aka onwe obu iphoro karia ndu Tesalonayika. Yoo gu ephe onu ozi-oma ono. Mboku-mboku; ephe agu ekwo okfu Nchileke t'ephe maru: iphe, Polu phe ekfu: ?o bua oswi-okfu. ¹² To du iya bu; a du l'igwe kweta l'oo Jisusu bu Nnajiufu je akpaa l'igweligwe unwanyi Girisu, a maru epha ephe; me ndu k'unwoke. ¹³ Ndu Ju, bu le Tesalonayika abya anua le Polu eziakwa okfu Nchileke le Beriya; byatashia l'eke ono t'ephe bya agbaghashia oha ono obu. Ephe abya eyeshiaru oha ono oku; woru ephe kpalia. ¹⁴ Unyunna ono edufukebewaphu Polu t'o rua iku eze enyimu. Yo buwaru-a Sayilasu me Timoti kwaru le Beriya. ¹⁵ Ndu, edube Polu edurua ya Atensu; laphushia azu le Beriya. Polu asu ephe te Sayilasu me Timoti byakfutakwa iya egwegwa.

Iphe, meru le Atensu

¹⁶ Polu anodu le Atensu chelaha Sayilasu yele Timoti. Yo phua ege agwa toko mkpukpu ono naru. Yo hushilaa ya oku ike l'okpoma. ¹⁷ Ephe le ndu Ju; me ndu Girisu, amu eka ndu Ju anoduje l'ulo-ndzuko ndu Ju l'ekfu ke Nchileke.

Yoo jejekwaphu aswa mbọku-mbọku; yẹle nwa ndu ọp̄hu ọ phuru l'ẹke ono ekfukwaphu kẹ Nchileke. ¹⁸ Yo be ujiku lanu; yọ daru Pọlu yẹle ndu ezi mmamiphe, shi l'ogbo, eeku Epikuriya me Sutoyiku, byaru onu iphe ookfu. Ndu aji: “? Bụkwa ole be owaa, e-te nwedu iphe ọ maru-wa ekfu?”

Ndu asu: “L'ọ dukwa l'o nweru agwa ndu ọdo, ọotu onu iya.” Iphe meru iphe ephe ekfu ege ono bu le Pọlu ekfu kẹ Jisosu me k'oshi l'onwu teta nodu ndzu. ¹⁹ Ephe eduta Pọlu dufutashia ya l'ugvu ogbo Ariyopagosu; bya asu iya: “L'ọ du ephe t'ephe maru iphe ọphungu owaa, iikfu okfu iya-a. ²⁰ L'iphe ephe nuru, iikfu be bugbaa ephe nchi ọphungu. L'ọ du ephe t'ephe maru iphe ọ bu.” ²¹ Iphe meru iphe ephe ekfu ege ono bu le ndu Atensu mgburumgburu mekpọ ndu mbyamumba, bu iya nu ta duhedu iphe ọdo, ephe ejeje ọdo; gbahaa t'ephe nua iphe ọphungu; me t'ephe kfu iphe ọphungu, eme nu.

²² Ya ndono; Pọlu abya evudo l'ifu ndu ogbo Ariyopagosu ono; su ephe: “Atensu; unu gebekwa-o! Ya phuru l'unu yenukaru ehu l'agwa. ²³ Le teke ya ejephe le mkpukpu-wa be ya phutsuaru enya agwa unu. Ya phukwaruphu enya agwa ọp̄hu e deru; su: ‘Owaa bu k'agwa ọp̄hu e-ta madu epha iya.’ Onye ono, unu abaru eja; l'unu e-ba ama iya ono bu onye obu, ya ekfuru unu okfu iya obu.

²⁴ “Oo ya bu Nchileke, bu iya meru mgboko; mee iphemiphe obule, no l'ime iya. Oo ya bu Nnajiufu igwe me ali. E too bujekwa l'ulo,

madzụ gude ẹka kpua. ²⁵ Ọphu mkpa iphe, madzụ e-jeta nū iya ta dukwaru iya; ke l'ọ bu iya anụ ndzụ; l'anụ ume; l'anụ madzụ iphemiphe ọbule. ²⁶ Ọ bu Nchileke lanụ ono meru onye ivuzo; bya eshi l'onye lanụ ono mee iphe bu ọhamoha, nọkota le mgboko mgburumgburu. Ọ bu iya tubuhawaru teke ephe a-nọ-bebe; tubuhaakwaphu eke okè alị ephe a-kpa. ²⁷ Iphe, meru iphe Nchileke meru iphemiphe ọbule ono ege ono bu k'ọphu ndiphe a-chọ iya chọ-vu iya; me ephe -raa ẹka iya; keshinu Nchileke te nwedu onye o nọ ote-nya l'ayi ha; mbu m'ọo onye lanu.

²⁸ Kele

“ Ọo ya gude ndzụ ayi;

buru iya meru iphe ayi ejephe ege-a;

buru iya meru iphe ayi nọ anono ophu.’

Ọ dua l'ọ bu ọwaa, ndu wataru k'ife gurū; sū:

“ L'ayi tuko buru unwu iya.’

²⁹ “Keshinu ayi tuko buru unwu Nchileke; t'ayi ba arijekwa le Nchileke du l'ọ bu iphe, e gude ope wua; m'ọ bukwanu iphe, a kpuru l'ura; ọdumeka buru iphe e gude oshi pyia. Ọriri madzụ te rukwa l'ege Nchileke gbaru; ọphu ọ buru k'ogude ome nka ekoshi ege ọ gbaru.

³⁰ Nchileke leswetaakwaru teke e te shidu maru iya. Nta-a b'ọ suru t'onjemonye ọbule, nọ l'ẹke ọ nọ taa onwiya uta iphe du eji, o meru; ghaa umere lakfuta iya. ³¹ L'ọ dobekwaru mboku, oo-kpe ndiphe mgburumgburu ikpe nhamunha. Onye oo-gude kpee ikpe ono bu nwoke obu, ọ fọtaru l'onwiya. Iphe o gude mee t'onyenonu maru l'iphe ono e-mekota ege ya tüberu bu l'ọ meru t'onye ono shi l'onwu teta nọdu ndzụ ọdo.”

³² Pọlu ekfutalephu kẹ oshi l'ọnwu teta nọdu ndzụ ono; ẹphe aharu tulaahaaru iya mgbonu. Yo nwekwaruphu ndu ọphu sọru: "T'ẹphe bya teke ọdo t'o kfufua onanu." ³³ Pọlu aparu ẹphe haa; yọ buru iya atugbu. ³⁴ Yo nweru ndu tsoru iya nọ; kweta l'ọo Jisọsu bụ Nnajiufu ẹphe. Dayonísíyọsu, onye gba l'ọgbo Ariyópagosu yí lẹ ndu ono, kwetaru nọ ono; mẹ nwanyi, aha Dámarisu; mẹwaru ndu ọdo.

18

Iphe, meru lẹ Kórintu

¹ E meebe; Pọlu eshi lẹ Átensu jeshia Kórintu. ² Yo rua ẹke ono; phua onye Ju, eeku Akwíla. Eke a nọ mọ Akwíla amumu bụ lẹ Póntusu. Yẹle nyee ya; mbụ Pyirisíla shikwadia Ítali laa Kórintu teke ono; okfu l'eze, bụ Kulódiyosu sọru t'iphe bụ ndu Ju mgburumburu gbesi lẹ Ítali. Pọlu ejee t'ẹphe l'iya jia. ³ Yo rua; ẹphe l'iya anọdu; yo tsoru ẹphe jelahawaru ozi okwe ẹkwa; kẹ l'ọ bụ okwe ẹkwa, eegudeje eme ọlo-ẹkwà bẹ ẹphe gude buru. Pọlu l'onwiya bukwapu onye ekweje ẹkwa. ⁴ Yoo jeje l'ọlo-ndzuko ndu Ju mbọku ọtu-ume, sweru esweswe t'ẹphe wata okfu kẹ Nchileke. Yoo me tẹ ya kfuta ndu Ju; mẹ ndu Girisu yeru Jisọsu.

⁵ Sáyilasu yẹle Tímoti eshi lẹ Masedóniya latsulephu; Pọlu efupyabe ifu l'okfu kẹ Nchileke mbọku-mbọku. Yoo koshi ndu Ju l'ọo Jisọsu bụ Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru ọkwa iya ono. ⁶ Teke ẹphe jikaru; kfulahaaru iya ejo okfu; yọ jia uwe iya kpaphungu; sọ ẹphe: "Eka iya swoo;

okpa iya swoo. T'ochi unu tukokwaru unu l'ishi. Nta-a buakwa ndu e-ta budu ndu Ju be ya e-jekfuje.” ⁷ Yo paru ephe haa; je eburu le ke onye Girisu, eeku Tishosu Josutosu. Tishosu ono bu onye Nchileke duru le nsọ. Ufu iya nonyabe ulo ndu Ju. ⁸ Onye ishi ulo-ndzuko ono, bu Kirisuposu be yele ndibe iya kwetawaru l'oo Jisosu bu Nnajiufu ephe. A hakwaphu igweligwe le Korintu nua ke Jisosu ono; wowaru onwephe ye Jisosu l'eka; e mee ephe baputizimu.

⁹ Yo be l'enyashi ujiku lanu; Polu aphua aphu; Jisosu asu iya: “Polu; ba atsukwa egvu! Kfukwaphu iphe iikfu. Ba adukwa teke ii-ha iya. ¹⁰ Ya nokwaa swiru ngu. E to nwekwa onye a-furu ngu nu; meka ngu iphe; l'a dukwa l'igwe mbu ndu, bu ndu nk'iya le mkpukpu-wa.” ¹¹ Polu anoo le mkpukpu ono afa lanu l'onwa ishingu; zikota ndu eke ono okfu Nchileke.

¹² Yo buru teke Galiyo bu onye ishi, achi Akaya be ndu Ju bya anokobe gbako eka gude Polu kpuru jeshia kotu. ¹³ Ephe asu le Polu eme t'o mee ndu ndu-ephe t'ephe bageru Nchileke eja l'uzo, e-ta budu ege ekemu kfu.

¹⁴ Polu ejeshia oye onu; Galiyo asu ndu Ju ono: “Ndege iphe-a bu okfu ke l'e mesweru; o dudu buru l'oo l'e meru ejo iphe; me ya asu: Iyee! L'o dua mma te ya yeeru unube ndu Ju onu. ¹⁵ Obenu le keshinu iphe unu adzo bu k'epha; me okfu-onu; me ekemu unu; unu jekwa je edoshia ya l'onwunu. Ya te ekpejekwa egbe ikpe ono.” ¹⁶ Ya ndono; yo chishia ephe l'ulo-ikpe ono. ¹⁷ Ephe egude Sosutenisu, bu onye

ishì ụlò-ndzuko ndu Ju onò; tsua ya iphe l'ifu ụlò-ikpe onò. Gáliyò te yeru ẹphe ọnu.

Polu alaphu azu le Antiyoku

¹⁸ Polu yele unwunna anolephu le Kórintu abali olemole; yo paru ẹphe haa yele Pyirisila me Akwila ayiru bahu l'ugbo; jeshia Siriya lo kpushi-getsuaru ishi le Kenkiriya; okfu l'iphe o kweru Nchileke ukwa iya b'o mewaru.

¹⁹ Ẹphe abya erua Ẹfesosu; Polu ahaa Pyirisila me Akwila l'ẹke onò; bahushia l'ulo-ndzuko; yele ndu Ju awata okfu ke Nchileke. ²⁰ Ẹphe arọ ya t'ẹphe l'iya nonyafua; to kwe. ²¹ Yo tugbudelephu; su ẹphe le ya a-byakwaa odo; m'o -buru uche-obu Nchileke. Yo bahu l'ugbo le Ẹfesosu; tugbua.

²² Yo rulephu Sizariya; bya egude okpa jeshia Jerusalemu; je ekele ndu chochi ẹke onò. Yo shiwaru uzo eli eli jeshia Antiyoku. ²³ Yo nolephu nwanshi le Antiyoku; gwolia odo. Yo je eshia ali Galeshiya me Firijiya; eme t'obu kafua ndu ke Kurayisutu l'ibiyi onò oshihu ike.

*Apolosu no le Ẹfesosu;
me Kórintu*

²⁴ O nweru onye Ju, ẹpha iya bu Apolosu, a muru le Aleguzandiriya, byaru Ẹfesosu. O maru okfu okfu; bya amaru iphe, e deru l'ekwo okfu Nchileke mashia ya ike. ²⁵ E ziru iya ke Uzo Nnajiufu; yoo noduje evukpoo ya evuvu okfuru ndu odo ke Jisusu onò; lezikwa iya phu ezizi. Oojikojekpoo ke Jisusu to o'okpa iya l'okpa iya. Obenu l'ẹke o maberu; be bulephu

ke baputizimu ophu Jonu shi emeje. ²⁶ Yo kfulahaa ke Nchileke l'ulo-ndzuko ndu Ju l'e-ba tsu egvu. Pyirisila yele Akwila anua iphe ookfu; bya eduru iya laa nk'ephe je akafua ya ozimata Uzo ke Nnajiufu. ²⁷ Apolosu asu le ya e-je Akaya. Unwunna, no le Efesosu asu l'o dukwa mma nshinu. Ephe abya ederu ekwo nu iya te ndu ke Kurayisutu, no l'eke ono nata iya ohuma. Yo rua; kfupe oswa yeru ephe eka nshinu; mbu ndu shi l'eze-iphe-oma, Nchileke eme kweta l'oo Jisusu bu Nnajiufu ephe. ²⁸ Yo tukputaje ndu Ju le ntutego l'edzudzu oha; l'egudeje iphe e deru l'ekwo okfu Nchileke ekoshi ephe ohuma ohuma l'oo Jisusu bu Onye Ndzota ono, Nchileke kweru ukwa iya ono. Mbu yoo kfukputaje ephe; k'ophu e to nwedu onye amajekwadu onu, oo-ye.

19

Polu no le Efesosu

¹ Teke ono, Apolosu no le Korintu ono be Polu kwaseru shia uzo enyanwu-ariba; lufuwaru Efesosu. Yo rua eke ono bya aharu phua ndu etso uzo Jisusu. ² Yo ji ephe: “?Unu nataru Ume-du-Nso teke ono, unu kwetaru l'oo Jisusu bu Nnajiufu unu ono?”

Ephe asu iya: “Wawa; l'ephe ta anubukpokwaanu l'o nweru iphe aza Ume-du-Nso.”

³ Yo ji ephe: “?Bu egbe baputizimu ngunu b'e meru unu?”

Ephe asu iya l'oo baputizimu ke Jonu.

⁴ Pọlu asụ ẹphe: “Lẹ Jọnu shikwa emeje baputizimu t'e gude koshi lẹ madzụ bẹ tawaru onwiya uta iphe dụ ẹji, o meru; ghawa umere lakfuta Nchileke. Iphe ọdo, o shi ekfufuaru ndu Ju bụ t'ẹphe woru onwẹphe ye onye ono, abya nụ ono l'ẹka, bụ iya bụ Jisọsu.”

⁵ Ẹphe anụtsua iphe ono, Pọlu kfuru ono; e gude ẹpha Nnajiufu, bụ Jisọsu mee ẹphe baputizimu. ⁶ Pọlu abya ebyibe ẹphe ẹka; Ume-dụ-Nsọ abya eji ẹphe ẹhu. Ẹphe aghaa okfu-alị ẹphe; kfulahaa l'okfu, Ume-dụ-Nsọ ekoshi ẹphe; bya awatakwaphu okfuchiru Nchileke. ⁷ Ndu ono rukwaru ụmadzu iri l'ẹbo.

⁸ Pọlu anọkota ọnwa ẹto mgburumgburu; kfukota kẹ Nchileke l'ẹ ba tsụ egvu l'ụlo-ndzuko ndu Ju. Ẹphe l'iya anọdu adzọ okfu ono. Yọ nọduje eme t'o doo ẹphe ẹnya l'ozi-oma kẹ ẹke ono, Nchileke bụ eze ono bụ ọkpobe okfu. ⁹ Obenu lẹ ndu ono haru kpọ-chia nchị; ẹphe te kweta iphe Pọlu ekfu. Ẹphe awatawaphu okfubyishi Ụzo kẹ Nnajiufu ekfubyishi l'ẹke ono. Pọlu aparu ẹphe haa; duta ndu kẹ Kuráyisutu ono; yọ bụru iya atụgbu. Mbọku-mbọku; yo je asa okfu l'ụlo, eedzukoje k'omu iphe lẹ kẹ Tiránọsu. ¹⁰ Yo mee ya ẹge ono afa labụ; k'ọphu bụ l'iphe bụ ndu, bu l'alị Ẹshiya: ndu Ju; mẹ ndu Girisu nụkotaru okfu Nnajiufu, bụ Nchileke.

Unwu Sukíva

¹¹ Nchileke eshi l'ẹka Pọlu emeshi iphe-ọphulenyá, ẹ-te mejehaadu nụ; ¹² k'ọphu ọobuje: e -shi iya l'ẹhu wota akachifu; m'ọ bụ mpete ẹkwa ọdo je ẹke ndu iphe eme nọ;

iphe-ememe obu alaa; ogvu, bu ephe l'ehu alufukota. ¹³ Yo nwekwaruphu ndu Ju, tsoru ejephe; l'achishitsua ogvu, bugbaa madzu l'ehu. Ephe eseje t'ephe gude epha Jisosu l'eme iya. Ephe asuje ogvu ono: "Le ya gude epha Jisosu, bu onye ono, Polu ekfu okfu iya ono ekfuru ngu t'i lufu." ¹⁴ Yo nweru nwoke Ju lanu, bu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja, aza Sukiva. Nwoke ono mutaru unwegirima unwoke esaa. Yo be ujiku lanu; unwegirima ono esekwaphu t'ephe gude epha Jisosu chifu ogvu l'o bu ndu ophunanu.

¹⁵ Ogvu ono, ephe eme t'ephe chifu ono asu ephe: "Jisosu be ya maru; bya amaru Polu. Unubedua; ?unu bu ndu ole?"

¹⁶ Onye ono, ogvu bu l'ehu ono egude ejo okpehu, no iya nu tso ephe ogu; mee ephe esaa ono eriri; mbu mekatsua ephe iphe; gbabekota ephe otu. Ephe eshi l'ulo ono gbalashia. ¹⁷ Ndu Ju me ndu e-ta budu ndu Ju, bukota le Efesosu anua iphe ono; tsulahaa egvu. A kwabelahaa epha Nnajiufu, bu Jisosu ogbodo ugvu. ¹⁸ Igweligwe ndu, bu ndu wowaru onwephe ye Kurayisutu l'eka awuru bya bya akoshilahaa iphe ephe shi emeje; bya egbukatsua oswi, ephe shi kegbaaru ndu odo. ¹⁹ Ndu amamanshi achita ekwo, ephe shi egudeje eme iya chikobe l'ekalanu; kpoo ya oku l'ifu oha. A bya edzee iphe aswa ekwo ono bu; yo buru ukporo ekpa-ego iri l'eb0 l'ekpa-ego iri. ²⁰ E shi ege ono; okfu Nchileke ekoshi ege oorebe ire; kafua ejegbaru; kafukwaaphu oshihu ike eje.

Utsu ada le Éfesosu

²¹ Iphe ono emeebelephu; Ume-dụ-Nsọ emee Pọlu; yo kfua ya kepyaa ya aku; le ya jefutaje Masedóniya; me Akáya; shi iya jeshiwaru Jerúsalemu. Yọ sụ le ya -jeebe eke ono be ya e-jekwaphu Rómu. ²² Yọ bya ezi ndu, eyejeru iya eka umadzu ebo, bu iya bu Tímoti yele Erásutosu t'ephe vuru iya uzo je Masedóniya. Yebedua anonyafua le Éshiya.

²³ Teke ono be mkpaka, ha nshinu bataru le Éfesosu; l'okfu Uzo ke Nnajiufu ono. ²⁴ Ishi iya aburu l'o nweru onye akpu uzu, eme nka nshinu, egudeje mkpola-ocha akpushi unwu iphe, adugbajee l'ọ bu eze-ulo eze-nwanyi ndu Éfesosu, epha iya bu Atémisu. Epha onye uzu ono bu Dimítiriyosu. Yele ndu akpushijeru iya iphe ono egude iya akpa okpoga, du egvu. ²⁵ Yọ bya ekukobe ndu ono l'ekalanu; me iphe bu ndu uzu ibe iya l'ephe ha; sụ ephe: "Ndu mu; unu marua l'ọ iphe-a, ephe eme-wa be ephe gude aba. ²⁶ ?Ọ kwa l'unu gude-e nchi unu l'anụ; gude enya unu l'ele iphe nwoke-a, bu Pọlu-a eme? Ọ sụru l'agwa, madzụ gude eka dobe ta bụdu iya le phuu. Nta-a b'o gude-wa ege ono kfuta ndu ha igweligwe le Éfesosu yeru onwiya; yọ phodu m'o jegbaru ali Éshiya mgburumburu. ²⁷ Iphe du eji, nọ iya nụ bu l'ozi-wa, ephe eje-wa a-zalaha ejo epha; eze-ulo eze-nwanyi te nwehe iphe ọ-bukwadu. Ọdo aburu l'eze-nwanyi ono, ali Éshiya; me mgboko mgburumburu abaru eja ono be aa-gbado."

²⁸ Ikpetuma ndu ono anụnyalephu iphe ono, ookfu ono; ẹhu agbanwuhu ẹphe ọku l'ẹhu-eghughu. Ẹphe arashia: "Atẹmisu Ẹfesosu bu eze agwa-o!" ²⁹ Utsu awata adada le mkpukpu ono. Ẹphe edzukobewaphu ẹgwegwa; gude Gáyọsu; me Arisutakosu, bu ndu Masedoniya labu, ẹphe le Polu ayije; kpuru ẹphe kpufuru oha l'ẹke oha edzukoje. ³⁰ Polu l'onwiya ejeshia te ya jekfu ikpetuma ndu ono; ndu ke Kurayisutu te kwe. ³¹ Ndu nweru enya le Eshiya, bu ndu onya iya ezia ozi t'e je ezia Polu; su iya: "Byiko t'e b'o tukwa okpa atutu l'ẹke ono, eedzukoje ono." ³² Kele teke ono be utsu ono adakpelephu gidigidi le ndzuko ono. Ndu ara ke nne ẹphe; ndu ara ke nna ẹphe; l'ẹke o phoduru me ege ẹphe ha kuru l'ẹke ono ta ma ishi iphe ẹphe gbafuta-turu; ẹphe ta ma iphe, ada nu. ³³ E tubesu l'oo Aleguzanda akpa iphe ono; okfu le ndu Ju fofutaru iya; nwuru iya ye l'ifu ikpetuma ndu ono. Aleguzanda apalia eka t'e gebekwa te ya dofu iya onwiya. ³⁴ Ẹphe aphulephu l'o bu onye Ju; l'ẹphe ha atuko gude olu lanu ralahaa: "Atẹmisu Ẹfesosu bu eze agwa! Atẹmisu Ẹfesosu bu eze agwa!" Ẹphe aralephu iphe ono mkputuma lanu-o jeye iphe ha l'o bu awa labu eswe-e.

³⁵ E meebe; onye seketiri obodo ono ekebe ẹhu mee; a rabua iphe ono. Yo su ẹphe: "Ẹfesosu-u! E to nwedu onye e-ta madu l'oo Ẹfesosu bu mkpukpu, nwe eze-ulo Atẹmisu; buru ẹphe abaru eze mkpuma ono, gbaru iche, shi l'igwe daa ono eja. ³⁶ E to nwedu onye a-su l'oo

ejire. Ọo ya bu; t'unu daa ashì-o! Unu be emehakwa l'ọ bu ndu ẹ-te nwedu egomunggo. ³⁷ Unu kpɔtawaru ndu-a bya ẹke-a; l'ẹ ba bu l'ẹphe zitaru iphe l'eze-ulo eze-nwanyi; tọ dọ ẹjo okfu, ẹphe kfuru iya. ³⁸ Ọ -buru ẹ Dimítiriyosu mẹ ndu, ejeru iya ozi nweru ndu, ẹphe sɔru l'o nweru iphe ẹphe meru; mbọku ikpe kọtu nọlephu anọno; tẹmanu bẹ ndu achi mkpukpu nọkwaphu anọno l'ẹke ono. T'ẹphe je ẹke ono je ekfua ya! ³⁹ Teke bukwanu l'o nweru iphe ọdo, unu ekfua; unu ekfua ya teke mkpukpu dzuru ẹge ẹphe edzujẹ. ⁴⁰ L'ọgu, nọru ayi nta-a bukwa l'aa-sù l'ọo ayi kparu utsu ntanụ-a; l'ẹ-ba bu l'o nweru ishi iphe bukwanu: e -kude ayi; t'ayi gude iya kpefu onwayi l'egbe mkpu ọwaa, a gbaru ẹge-a." ⁴¹ Yo kfuebe iphe ono; sù ẹphe t'ẹphe laa-o. Ẹphe awukahu lashia.

20

Iphe, meru ẹ Masedóniya; mẹ ẹ Girísu

¹ Utsu ono adazitalephu; Pọlu abya ekukobe ndu kẹ Kuráýisutu; bya adua ẹphe ike t'ẹphe ba atsukwa egvu. Yo kelebebe ẹphe; yọ bọru iya oje Masedóniya. ² Yọ tuko ẹke ono l'ọ ha jekota; kfushiaru ẹphe iphe dọ l'igweligwe; gude dua ẹphe ike. E meebe; yo jeshia Girísu. ³ Yọ nọo l'ẹke ono ọnwa ẹto. A nọnyaa; yọ kwakọta jeshia t'ọ bahu l'ugbo; jeshia alì Siríya. Obenu ẹ keshinu ndu Ju chiru idzu l'ẹphe l'iya e-me l'uzo bẹ yẹbedua chitakwaruphu ẹ ya a-laphu azu je je eshia Masedóniya; lashia. ⁴ Ndu, ẹphe l'iya

yì l'ije ono bụ Sopéta, bụ nwatibe Pírōsu onye Beríya; Arisutákọsu; mę Sekúndosu. Ndu onanu bụ ndu Tesalonáyika. Ndu ọdo bụ Gáyọsu onye Dẹbe; Tíkikọsu mę Tirófimosu. Ndu onanu bụ ndu Éshiya. Onye ọdo bụ Tímoti. ⁵ Ndu ono evuru ụzo je anọdu lę Túrowasu l'eche iya. ⁶ A gbaebe Aji Buredi, ę te kodu ekoko; ayi abahụ l'ugbo lę Fílipayi; tugbua. A nọlephu abalì ise; ayi abyakfuta ęphe lę Túrowasu. E rua ęke ono; ayi abya anọo abalì ęsaa l'ęke ono.

*Ejeje ikperazu, Pọlu eje
Túrowasu*

⁷ Yo be lę mbọku mbụ l'idzu; ayi edzukobe t'ayi ria Nri-ęnyashi Nnajiufu. Pọlu awataru ęphe okfuru okfu; kę l'ọkwakokwanu k'ọla echile iya. Yo kfulephu okfu ęge ono-o jeye echi-abalì ekee ębo. ⁸ Urōku hakwa l'igwe l'ime ụlo k'eli eli ęke ayi dzuru. ⁹ Nwata okoro lanụ, aza Yútikọsu adugaru adugaru l'ọnu windo. Pọlu ekfunyalephu okfu ono; mgbenya erolahaa Yútikọsu. A nọnyaa; mgbenya ono atsu iya ogbodo atsutsu. Yo shi lę mkpọ-kfu ụlo-eli ono lę k'ęto ya ono ngabuhu; bya awaa onwiya l'alì. E jeshia ya apali; yọ nwuhuwa. ¹⁰ Pọlu abya enyizita; bya adakobe iya; nmapyabe iya onwiya; gbakua ya ęka; sụ: “Unu ba aragbushihe onwunu; l'ọ nọwa ndzụ.” ¹¹ Yọ tugbua laphu azụ; je awajaa buredi ono kee; ęphe ataa. Yo kfulahaaru ęphe okfu ọdo; kfua ya jeye nchi abọhu; yọ buru iya alala. ¹² ęphe eduta nwokorọbya ono lę ndzụ. Yọ buru iphe e gude ọda ęphe ike tę ọkpoma shihu ęphe ike.

*Pọlu shi lẹ Túrowasu
eje Milítọsu*

¹³ Ayi atugbua bya abahụ l'ugbo-mini; kpọru jeshia Ásọsu t'ayi kpọta Pọlu l'ẹke ono; l'ẹke ọ sụkwanuru t'ayi gude ugbo-mini byakfuta iya; lẹ ya e-gudewaru ọkpa lufuta ẹke ono. ¹⁴ Yọ byakfuta ayi lẹ Ásọsu; ayi akpọta iya l'ugbo tugbua jeye ayi erua Mitilíni. ¹⁵ Ayi eshi ẹke ono tugbua; yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; ayi eshi l'ẹke ono gude ugbo swee mgboro Kíyọsu. Yo be echile iya; ayi akpọ-rua Sámọsu. Nchi abya abọhu tsoebe echile iya ono; ayi akpọ-rua Milétusu; ¹⁶ okfu lẹ Pọlu kfuhawaru lẹ ya e-swe Éfesọsu esweswe tẹ ya be eje ọkpo ukfu lẹ Éshiya. Yọ dọ iya ọkoku; l'ẹke oome tẹ ya kebe ẹhu jerua Jerúsalemu tẹmanu yo rua mbọku Péntikọsutu.

*Pọlu ekfuru ndu Éfesọsu; t'ẹphe nọkwa
ọhuma*

¹⁷ Pọlu anọdu lẹ Milétusu zia nzi t'e je ezia ndu e meru ọgurennya lẹ chọchi Éfesọsu t'ẹphe bya t'ẹphe l'iya phụ. ¹⁸ Ẹphe erua; Pọlu asụ ẹphe: "L'unubedua l'onwunu marua ẹge ya shi emeje teke ono, unu l'iya nọ ono; keshinu ya byaru alị Éshiya. ¹⁹ Ya wozitaru onwiya alị ejeru Nnajiufu ozi. Ya gude ẹnya-mini; gude iphe-ẹhuka, byakfutakotaru iya nụ, shiebe l'ẹjo idzu, ndu Ju achiru iya eje ozi ono. ²⁰ Unu marua l'ẹ to nwedu iphe bụ k'uzo ono, Nchileke e-shi dzọo unu ono, ya ẹ-ta togboduru unu ẹba. Ẹ to nwekwa ẹke ya kfuchiru iya unu ekfuchi m'ọ

bụ ẹkalanu. Ya raru iya unu arara; zia ya unu ezizi l'edzudzu oha me le nk'unu l'ufu l'ufu. ²¹ Ya nmaru ndu Ju; me ndu e-ta budu ndu Ju okwa; su t'ephe taa onwephe uta iphe du eji, ephe meru; ghaa umere; lakfuta Nchileke bya ekweta l'oo Jisosu bu Nnajiufu ephe. ²² Nta-a be ya e-mekwa ege Ume-du-Nso ziru iya. Ya e-je Jerusalemu; l'e-bo bukwa le ya maru iphe, e-me iya nu l'eke ono. ²³ L'oo l'iphe ya maleruphu bu le Ume Nchileke emeje iya le mkpukpu le mkpukpu; ya aphua le mkporo; me iphe-ehuka, ha nshinu no l'eche iya le Jerusalemu. ²⁴ Obenu l'e to nwekwanu iphe ya guberu ndzu iya. O bunu te ya jefukpoonu ozi iya l'ishi; mbu te ya jefubebe ozi ono, Nnajiufu, bu Jisosu ziru iya te ya jee ono, bu iya bu te ya kfukashiaru ndiphe ozi-oma le Nchileke a-phuru ephe imiko.

²⁵ "Nta-a be ya mawaru l'unube ndu ono, ya tsoru jephee; zia ozi-oma l'oo Nchileke bu eze ono ta aphubahekwa ya odo. ²⁶ Oo ya kparu iphe ya ekfuru unu; su: o -nweru unu onye laru l'iyi be aka yebe Polu ta duhekwa iya. ²⁷ Le ya tukookwa iphemiphe obule, Nchileke tuberu togboru unu eba. E to dukwa ophu ya kpuchiru unu ekpuchi m'oo nanu. ²⁸ Unu letakwa onwunu enya. Unu eletakwaphu unwu aturu ono, Ume-du-Nso yeru unu l'eka ono enya. Unu buru ndu, azu ndu chochi; mbu chochi, Nchileke gude mee, Nwatibe iya lokaru l'oshi-osweru mee t'o buru nk'iya. ²⁹ Ya maru le ya -tugbutsulephu be ndu ejo nzizi a-wubata l'o bu ejo agu; bya achikashia unu to nwekwa ege ee-me t'ephe be

byi ẹka l'igwe aturu ono. ³⁰ O nweru teke a-anonyaa; ndu, shikwaa l'ime unu awata ọdzu ejoire. Ẹphe e-gude iya ẹge ono; melahaa t'ẹphe rata ndu kweru ẹ Kuráyisutu t'ẹphe tsoru ẹka ẹphe. ³¹ Ọo ya bụ; t'unu kwabekwa ẹnya. Unu nyatajekwa ẹ ya kfube ọswa gude ẹnyamini; kebe ẹhu eme unu t'unu tsoru ọzo, vudo nhamunha. Ya ziru iya unu l'ẹhu l'ẹhu: eswe l'enyashi afa ẹto phuu.

³² “Nta-a ẹ ya eye unu l'ẹka Nchileke. Ya ziwaru unu ozi-oma ẹ eze-iphe-oma, Nchileke meru ndiphe. Ọ bụ ozi-oma ono ẹ e-che unu; bụru iya a-dụ ike l'emetse unu emetse; bụkwaru iya phụ a-nọdu eme t'unu ẹ ndu ọdo, bụ ndu ẹ Nchileke gbaru mgba l'iphe ono, Nchileke doberu ndu nk'ia ono. ³³ Ẹ to nwekwa onye yẹbe Pọlu sụjeru t'ọ nụ iya afụ; m'ọ bụ penu; m'ọ bụ uwe. ³⁴ Unu marua l'ọ bụ ẹka iya-wa ẹphe ẹbo ẹ ya gude seta iphe, bụ iphe mkpa iya duru iya; mẹ iphe, bụ iphe mkpa iya duru ndu yẹle iya yi. ³⁵ Ya gudewa ẹge ono koshi unu l'ayi a-nọduje ejeshi ozi ike; k'ọphu ayi e-gude ẹge ono yeru ndu ẹ-ta dudu ẹge ẹphe maru iya onwẹphe ẹka. T'ayi nyatajekwa iphe ono, Jisọsu, bụ Nnajiufu kfuru l'onwiya ono; sụ: 'L'ọnu ọphu a ọgọru nụ onye anụ anunu kakwa k'onye ọphu anata anata.' ”

³⁶ Pọlu ekfuebe iphe ono; byishi ikpere yẹle ndu ono l'ẹphe ha; kfuru nụ Nchileke. ³⁷ Yọ byade atugbu; ẹphe atuko wata ẹkwa; je arukota iya; mịchata iya ishi-uga. ³⁸ Yọ bụru iphe ono, o kfuru l'ẹphe ta aphuhedu iya ọdo ono ẹ katsukpo ẹphe oru l'ẹhu. Ẹphe eduru iya jeshia l'ugbo-mini.

21

Pọlu eje Jerúsalemu

¹ Ayi ekfutsuaru ẹphe l'ayi alawaa; bya abahụ l'ugbo; kpọlephu nhamunha ẹge ono jeye ayi alufuta ẹ Kósu. Yo be ẹ nchi-ta-abọhu iya; ayi akpọ-rua Ródu. Ayi eshi ẹke ono kpọru jeshia Pátara. ² Ayi erua; bya aphua ugbo-mini, eswe eje Finíshiya; bahụ iya; tugbua. ³ Ayi akporulephu ẹke ayi elewa Sáyipurosu ẹnya; bya ejiru Sáyipurosu ono ye l'uzo ẹka-ibyita; kpọru jeshia Siríya. Ayi abyarutalephu Táya, bụ iya bụ ẹke aabya ogwoshi iphe, ugbo-mini ono vu; ayi enyishia; ⁴ chọ ndu ẹ Kuráyisutu l'ẹke ono. Ayi aphua ẹphe; ayi l'ẹphe anọ abalị ẹsaa. Ume Nchileke emee; ẹphe aphua iphe, eme Pọlu ẹ Jerúsalemu; bya anmaaru iya okwa t'ẹ b'o jekwa. ⁵ Ayi anọlephu abalị ẹsaa l'ẹke ono; tugbua jeshia iphe ayi eje. Ẹphe l'ẹphe ha; mbụ jeye l'unyomu ẹphe; mẹ unwegirima ẹphe awuru tsoru ayi jeye ayi awufutabebe ẹ Táya. Ayi awufutabebelephu; bya atuko byishi ikpere l'alị l'ọnu-ẹka eze ẹnyimu ono; kfuru nụ Nchileke. ⁶ Ẹphe edufutsua ayi; ayịbedua abahụ l'ugbo; ẹphebedua awuru lashia ibyiya nk'ẹphe.

⁷ Ayi eshi ẹ Táya l'ẹke ono kpọru tugbua; bya akpọbata l'alị Tọleméyisu, bụ ẹke ayi nọ-buhuru l'ugbo l'ije ayi ono. Ayi abya eje ekelebebe unwunna; ayi l'ẹphe anọ ujiku ophu l'ẹke ono. ⁸ Yo be ẹ nchi-ta-abọhu iya; ayi egude okpa tugbua bya erua Sizaríya. Ayi erua bya abahụ l'ufu Fílipu, bụ onye l'ezi ozi-oma; ayi l'ẹphe anọdu. Fílipu yị l'unwoke ẹsaa phụ, a fọtaru

t'ephe yeje eka phu. ⁹ O mutaru unwu-mgboko eno, e-ta ludua nji. Unwu-mgboko ono ephe eno tuko ekfuchiru Nchileke. ¹⁰ Ayi anokpoo abali olemole l'eke ono. Ayi anonyaa; nwoke lanu, epha iya bu Agabosu eshi Judiya bya. Agabosu ono bu onye nkfuchiru Nchileke. ¹¹ Yo byakfuta ayi bya ewota akpo, Polu ekebudoje uwe iya; kegbabe onwiya eka; me okpa; bya asu: "Le Ume-du-Nso suru: 'L'onye nwe akpo-wa be ndu Ju e-ke ege-a le Jerusalemu; kpuru iya nu ndu e-ta madu Nchileke.' "

¹² Ayi anu-getsua ya; ayi le ndu, no l'eke ono awata oro Polu t'e b'o jeshi Jerusalemu.

¹³ Yo su: "?Ekwaa owaa, unu ara owaa bu ke ngunu? Me unu gbe eyekwa iya obu-ote. Ya kwakobeekwaru ogude ehu ke Nnajiufu, bu Jisosu nwuhu le Jerusalemu; e to buledua t'e kee ya egbu kpurumu."

¹⁴ Ayi ekfua nta kfua imo; to kwebata. Ayi aparu iya haa; su: "T'iphe no Nnajiufu l'uche mee."

¹⁵ Ayi anonyaa l'eke ono; bya akwakobe jeshia Jerusalemu. ¹⁶ Unwunna, no le Sizariya aharu tsoru ayi. Ephe edua ayi durua ufu onye ayi eje onodu nk'iya, epha iya bu Menesonu. Menesonu ono bu onye Sayipurosu, shiwa l'odungu buru onye ke Kurayisutu.

Polu eje oji Jemus

¹⁷ Ayi erua Jerusalemu; unwunna anatakpo ayi okpobe anata. ¹⁸ Yo be le nchi-ta-abohu iya; ayi le Polu ayiko jeshia t'ayi le Jemus jia. Ayi eshi rua; ndu e meru ogurennya chochi

egbe dzukotawa l'ẹke ono. ¹⁹ Pọlu ajiebe ẹphe; bya eshi ishi lanu kọkotaru ẹphe iphe Nchileke gude ozi, ya jeru ndu ẹ-ta bọdu ndu Ju meeru ẹphe. ²⁰ Ẹphe anutsulephu iphe ono, o kfuru ono; bya atuko kele Nchileke ekele. Ẹphe asu Pọlu t'o lewaru ẹge ẹphe du l'ẹke-a. "Su iya l'ikpetuma ndu Ju be kwetaakwaru l'oo Jisosu bu Nnajiufu ẹphe. O kwaphu ẹge ono be oovu ẹphe ẹhu; mbu ekemu, shi l'eka Mosisu. ²¹ E kfuwaru ẹphe le iizi ndu Ju mgburumgburu, bugbaa l'alì ọdo t'ẹphe gwọbe ekemu, shi l'eka Mosisu; t'ẹphe be ebujeshi unwegirima ẹphe utsu; ẹphe t'etsihe ome-l'alì ndu Ju. ²² ?Nanu ẹge ee-me iya nta-a; kele ndu Ju nujekwa l'i latawaru." ²³ Ẹphe asu iya: "Iphe ii-me bu: l'o nweru umadzu ẹno, kweru Nchileke ukwa l'ẹphe e-doheru iya onwẹphe nsọ: ba kpọ ishi; ba ngu mee. To du iya bu; ndu ono abya atubuwa teke ẹphe e-meshi iphe ono. ²⁴ Teke obu, ẹphe tuburu obu eruakwanua. O kwa t'i je etsoru ẹphe mee nsọ, tso iya nu. Nngu akfufuaru ẹphe ugwo iphe, iphe ono e-phu ẹphe; k'ophu ẹphe a-kpushikwanu ishi. Onyemonye obule amakwanuru l'iphemiphe obule ono, a tuko ekfu le iime ono be bukota ejo-ire. Ẹphe amaru le nggubedua l'onwongu atukojekwaa ẹge ekemu Mosisu kfuru emekota. ²⁵ O -buru ke ndu ẹ-ta bọdu ndu Ju, bu-wa ndu wowaru onwẹphe ye Kuráyisutu l'eka be ayi chihaanarua idzu; dewa ekwo-ozì zilaaru ẹphe; su ẹphe t'ẹphe be erijeshi iphe, a gwaru nte. Ẹphe ta ataje mee iphe. Ẹphe ta ataje anu, a swi-gburu aswi-gbu. Ophu too nwe onye yele onye ẹ to lu lu alulu a-zeje aze-

nwoke-yẹe-nwanyi.”

²⁶ Ya ndono; Pọlu abyanu bya eduta umadzu eno ono yeru onwiya. Yo be le nchi-ta-abọhu iya; ephe l'iya eje emee nsọ ono l'eze-ulo Nchileke. Ephe eshi ege ono mee; a makotaru l'a -nofu abali esaa be yele ndu ophu e-gude iphe bya t'a chiaru ephe eja l'ehu l'ehu ege gbaru nu.

E guderu Pọlu l'eze-ulo

Nchileke

²⁷ Abali esaa ono l'agvwa; yo be ujiku lanu; ndu Ju, shi Eshiya aharu phua Pọlu l'ime eze-ulo Nchileke. Ephe akpalia igweligwe madzu l'eke ono; yeshiaru ephe oku; ephe abya egude Pọlu; ²⁸ chishia mkpu; su: “Ízurelu; o-ji-l'eka-togbo-o; unu gbaru bya-o! Unu bya eyeta eka-o! Owaa nwoke-wa, tsoru ekemeke obule ejephe; l'ezi iphe; ekfubyishi ndibe ayi; ezibyishi ekemu Mosisu; ekfubyishikwaphu eze-ulo Nchileke-wa-o! Ophu ka njo bu l'o dutaru ndu e-ta budu ndu Ju dubata l'eze-ulo Nchileke; shi ege ono merushia eke duru Nchileke le nsọ.”

²⁹ Iphe meru iphe ephe ekfu ege ono bu l'ephe phujeru eke Pọlu yele onye Efesosu, epha iya bu Tirófimosu yi ejephe le Jerúsalemu. Ephe etubesu le Pọlu du nwoke ono bahu l'eze-ulo Nchileke.

³⁰ Mkpukpu agbalahaa gharaghara. Ephe agbako-dzua; bya akputa Pọlu kpufuta iya l'ime eze-ulo Nchileke guchishikebe onu-uzo eze-ulo Nchileke ono teke onophu. ³¹ Ephe emekwadia t'ephe gbua Pọlu; yo ruwaphu eze onye ishi soja ndu Rómu, l'achi eke ono le nchi l'utsu

ada lẹ Jerúsalemu. ³² Eze onye ishi ono achita-kebewaphu ndu ishi soja; mę ndu soja ẹphe ẹgwegwa; gbakfushia ndu ono. Ẹphe aphulephu eze onye ishi soja ono yele ndu soja ono; tsubuhu Pọlu iphe. ³³ Eze onye ishi soja ono abya ejekfu Pọlu je egude iya; bya asu t'a tua ya mkpakọbe labu. Yọ jide teke ono: “?Bụ onye b'ọ bụ? ?Bụ ngunu b'o meru?” ³⁴ Ndu echi l'o meru ọwaa; ndu echi l'o meru ọphu. Ẹphe ekfuphelephu iphe ẹ-te dodu ẹnya; k'ọphu onye ishi ndu soja ono ta mahedu iphe bụ l'ọ iphe meru nụ ndo-wa. Yọ sụ tẹ ndu soja kpuba Pọlu lẹ mbareke ndu soja. ³⁵ Ẹphe akpuru iya rua ẹke, eeshije abata mbareke ono; pata iya apata; ẹke mkpukpu ono ede igidi t'ẹphe gbua ya. ³⁶ Ẹphe eze gidigidi etso iya l'azu; l'echi: “Chigbua ya! Chigbua ya!”

Pọlu eme t'ọ dzọo onwiya

³⁷ Ẹphe ejeshia t'ẹphe paba Pọlu lẹ mbareke ndu soja ono; yọ sụ eze onye ishi ndu soja ono: “?Tẹ ya kfuwaru iya ru iphe?”

Eze onye ishi ndu soja ono asu iya: “Inhi! ? I gbe maru okfu Giriku? ³⁸ ?Bụ iya bụ l'ẹ tọ bụdu nggu bụ ọphu Íjiputu ono, kpaworua ọgu; chita unu ndu mgbugbu-madzụ iri chiba l'echi-egu; ẹphe eje anodu-wa? ?Tọ bụdu nggu?”

³⁹ Pọlu asu iya: “Wawa; lẹ ya bukwa onye Ju, a mụru l'alị Silisiya gędegede. Ya shikwa Tásosu, bụ mkpukpu nweru ẹnya. Byiko; tẹ ya kfururu nụ ndu-wa!”

⁴⁰ Eze onye ishi ndu soja ono ekweta t'o yee ọnu. Pọlu abya evudo lẹ mkpo-kobe ẹke eeshije

enyiba l'ulo; bya achiliaru ikpetuma ndu ono ẹka t'ẹphe gebe tẹ ya yee ọnu. Ẹphe adalephu riḡbidingu; Pọlu egude okfu Híburu kfulahaaru ẹphe okfu:

22

¹ “Unube ụnwunna iya; me nna iya phe: unu ngabe nchi te ya dofu onwiya iphe-a l'ifu unu-o!” ² Ẹphe anu l'ookfu okfu Híburu; to nwehe onye mekwaduru m'ọo pyimu. Pọlu awata oye ọnu l'okfu ono; su ẹphe:

³ “Le ya bu onye Ju, a muru le Tásosu Silísiya. Eke ya no vufuta bu le Jerúsalemu l'ẹke-a. Onye ziru iya ekwo bu Gaméliyelu. O kfube oswa zishia ya ekemu ndiche ẹphe ike. O kwa ege oovu unu ẹhu; mbu iphe ke Nchileke ntanu-a bu ege o shi evu iya. ⁴ Ndu etso Uzo Nnajiufu ono be ya shi akpashi ẹhu ike; mbu shi egbutsujee ẹphe egbugbu. Ya shi egudeje unwoke ẹphe me unwanyi ẹphe; tu ẹphe mkporo. ⁵ Eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; me ndu bu ogurennya ogbo ikpe unu l'ẹphe ha be a-gbakwa ekebe l'iphe-a, ya ekfu-wa bu oswi-okfu. Ya jeru je anata ẹphe ekwo, e deru nu ụnwunna ẹphe ndu Ju, bu le Damásukosu; bya ejeshia eke ono te ya gudekota ndu kweru ke Jisosu tu ẹphe mkporo; kputa bya le Jerúsalemu t'a hu ẹphe ahuhu.”

Ẹge ndu Pọlu gude gbanwee

⁶ “Ya ndono; ya atugbua; rudelephu Damásukosu l'enyanwu abyawa ogvuru l'ishi; iphoru eshi l'igwe; bya enwua oswi ke viii;

nwuphee ya mgburumgburu. ⁷ Ya adaa l'ali; nua olu, eku iya nu; su: 'Solu! Solu! ?Bu ngunu meru iphe iikpa iya ehu?'

⁸ "Ya aji iya: '?Bu onye b'i bu; Nnajiufu?'

"Yo su iya: 'L'oo yebedua bu Jisusu ke Nazaretu-wa, iikpa ehu-wa.' ⁹ Ndu yele iya yi aphukota iphoro ono. Obenu l'ephe ta nudu okfu ono, onye ono ekfu anu iya ono.

¹⁰ "Ya aji iya: 'Nnajiufu; ?bu ngunu be ya eme?'

"Yo su iya: 'Te ya gbeshi bahu Damasukosu. Ya -rua eke ono; be aa-koru iya-a iphemiphe obule, Nchileke suru l'ii-meru iya.' ¹¹ Iphoro ono emee; ya atsulahaa ishi. Ndu yele iya yi akpuru iya l'eka; ephe abahu le Damasukosu.

¹² "Epe erua eke ono; yo nweru nwoke, epha iya bu Ananayasu, Nchileke duru le nsu. Oomekota iphe ekemu kfu; buru onye ndu Ju, bukota l'eke ono akwaburu ugu. ¹³ Yo byakfuta iya bya evudonyabe iya; su iya: 'Solu nwunne iya; ngwa; wata ophu uzo odo!' Teke onophu; ya awatawaphu ophu uzo; bya aphua ya. ¹⁴ Yo su iya: 'Le Nchileke ndiche epe; be fotawaru yebe Polu te ya maru iphe, no yebe Nchileke l'uche; te ya phua onye ono, bu iya nwenkinyi iya doberu eka ndoo ono; bya anua iphe ookfu l'onwiya.

¹⁵ L'iphe meru iphe o du ege ono bu le ya a-gbaru iya odzori l'ifu ndiphe mgburumgburu; kfuaru onyemonye obule iphe ono, ya phuru ono; me ophu ya nuru. ¹⁶ Nta-a bu; ?bu ngunu odo be ya ngaberu. Wo te ya gbeshi t'e mee ya baputizimu; safu iya iphe du eji, ya meru; me ya kfua le ya natawaru Jisusu; t'o buru Nnajiufu iya.'

*Nchileke ezi Pọlu t'o je ezia
ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ozi-oma*

¹⁷ “Ya ndono; ya alaphushia azụ lẹ Jerúsalemu. Ya anọdu l'eze-ulo Nchileke ẹke ya ekfu anụ Nchileke; phụa àphù; ¹⁸ phụa Nnajiufu; yọ sụ iya: ‘Tẹ ya mee ẹgwegwa lufu lẹ Jerúsalemu; kele ndu ẹke-a ta angakwa nchị l'iphe iikfu k'ẹhu iya.’ ¹⁹ Ya asụ iya: ‘Nnajiufu; ẹphe makotaru ọhuma ọhuma ẹge ya shi ejeje l'ime ọlo-ndzuko ndu Ju je atụa ndu, woru onwẹphe ye ngu l'ẹka mkpọro; sụ t'e chia ẹphe iphe. ²⁰ Teke e gburu onye ekebe ngu, bụ Sútívinu bẹ ya nọkwa l'ẹke ono; zua mgbede l'egbugbu, e gburu iya dụ mma. Yọ bụru yẹbedua, bụ Pọlu nọ swiru uwe ndu, je je atụgbua ya nụ.’ ²¹ Nnajiufu asụ iya tẹ ya tūgbua l'ije iya; lẹ ya e-zi yẹbe Pọlu ẹke teru ẹnya tẹ ya jekfu ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju.”

Pọlu mẹ eze onye ishi soja

²² Ndu ono adakpẹlephu nwanshị; gebe nchị l'iphe Pọlu ekfu; jeye yo kfulephu ke ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju ono; ẹphe aswọ-lihu; sụ: “Unu wofu iya! Unu wofu iya! Unu gbua ya! Unu gbua ya! Ẹ tọ bụkwa onye gbaru k'ono ndzụ!” ²³ Ẹphe atụ wọwowo; gude uwe ẹphe l'ekpoka udzu agha l'imeli; ẹke ẹhu eghu ẹphe eghughu. ²⁴ Eze onye ishi ndu soja ono asụ tẹ ndu soja kpụba Pọlu lẹ mbareke ndu soja l'ẹke ono. Yọ sụ ẹphe t'ẹphe chia ya ẹchachi t'a maru: ?m'oo-kfu iphe kparu iphe ndu Ju adaji ẹge ono. ²⁵ A bya ekeebe Pọlu ẹgbu t'e chia ya ẹchachi ono; yọ sụ onye ishi ndu soja lanụ, vudo l'ẹke ono: “Ekemu ndu Rómu; ?

o suru t'eechijee onye Rómu iphe l'ẹ be ekpe iya ikpe; maru iphe o meru?"

²⁶ Onye ishi soja ono anụa ya bya ejekfube eze onye ishi ndu soja ono; je asụ iya: “?Ị marua iphe ịibya ememe? ?Ị marua ị nwoke-wa bụ onye Rómu?”

²⁷ Eze onye ishi ndu soja ono abya ejekfushia Pọlu; je aji iya: “?Ị bụ onye Rómu l'oswiya?”

Pọlu asụ iya: “Iye.”

²⁸ Eze onye ishi ndu soja ono asụ ị ya kfukwaru oke okpoga bẹ ya buderu onye Rómu.

Pọlu asụ iya: “Obekwanu l'a mụru yẹbedua gēdegēde; ya aburu onye Rómu.”

²⁹ Ndu ono, shi abya oji Pọlu aji ono ebuhaa ya ẹka. Eze onye ishi ndu soja ono atsulahaa egvu l'ọ nuru ị Pọlu bụ onye Rómu. Yọ buru nwa Rómu b'ọ turu mkpakọbe.

Pọlu nọ l'ifu ọgbo ikpe ndu Ju

³⁰ Yo be ị nchi-ta-abọhu iya; eze onye ishi ndu soja ono asụ t'a tọfu Pọlu mkpakọbe. Yọ bya ezia tẹ ndu ishi achijeru Nchileke eja; mẹ ndu ọgbo ikpe ndu Ju l'ẹphe ha dzukota. Ẹphe edzukotalephu; yo duta Pọlu bya edobe ẹphe l'ifu. Iphe ọochokpoo aburu t'ọ maru ishi iphe kparu iphe ndu Ju guderu Pọlu.

23

¹ Pọlu abya atakobe ndu ọgbo ikpe ono ẹnya l'ifu; sụ ẹphe: “Ụnwunna iya; ẹ to nwekpodua iphe ya maru, ya mejeru byeye nta-a, bụ iphe ya a-sụ l'ọ bụ iya awa iya obu l'ifu Nchileke.”

² Ya ndono; Ananáyasu, bụ eze onye ishi ndu

achijeru Nchileke ẹja agbalihulephu su ẹ ẹ ndu vudonyabe Pọlu chia ya ẹka l'ọnu. ³ Pọlu asu iya: “O kwaphu ẹge ono bẹ Nchileke e-chi ngu iphe nggube oshi-ẹpoto ono, e teru ndzu l'eli iya ono. Nta-a; b'i nọ l'ẹke-a eme t'i gude ekemu kpee ya ikpe; l'emebyikwaphu ekemu obu emebyi; keshinu i suru t'e chia ya iphe.”

⁴ Ndu vudonyabe Pọlu asu iya: “Chaa! ?Tì madu l'ọo eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja bẹ iiko ọnu ẹge ono?”

⁵ Pọlu asu: “Aa; wakwa ẹka-l'ali; unwunna iya. Ya te shikwa maru l'ọ bu iya bu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke ẹja. L'e dekwaru l'ẹkwo okfu Nchileke; su: ‘T'ẹ b'i kfukwaru ndu achi ndibe unu ẹjo okfu.’ ”

⁶ Tọ du iya bu; Pọlu amawaruphu ẹ ndzuko ndu ọgbo ikpe ono du ọzo ẹbo: l'ọgbo ndu Sádusii nọ iya; ọgbo ndu Fárisii anọdu iya. Yọ rashia: “Unwunna iya; ya yikwa l'ọgbo ndu Fárisii. Ndu muru iya nọ eshikwaphu l'ọgbo ndu Fárisii. Iphe e gude ekpe iya ikpe bukwa ẹ ya ele ẹnya ẹ ndu nwuhuru anwuhu bẹ Nchileke e-me ujiku lanu t'ẹphe teta nọdu ndzu.”

⁷ Ekfutsuta, ookfutsuta iphe ono; ndu ọgbo kẹ Fárisii; mẹ ndu ọgbo kẹ Sádusii awata ọswo ọswo. Ọgbo ikpe ono ekekahu onwẹphe ẹbo; ⁸ kẹle ndu kẹ Sádusii suru ẹ Nchileke t'emedu ndu nwuhuru anwuhu t'ẹphe teta nọdu ndzu ọdo; sọ l'unwu ojozi-imigwe ta nọdu; to nwe ndu ọdo, ẹ te egudejedu ẹnya phua, nonu. Obenu ẹ ndu kẹ Fárisii tuko iphe ono kwetakota. ⁹ Ndu ọphu atulee wowowo aka nshinu eje. Ndu ezije ekemu; ndu ọphu bu ọgbo kẹ ndu Fárisii aharu

gbeshi ekfushi iya ike: “Lẹ to nwedu iphe dū ẹji, ẹphe maru, nwoke-wa meru! ?A maru bụ maa; ọtọ ojosi-imigwe kfujewaru nū iya?”

¹⁰ A nọnyaa; uswo obu akaria ẹka; k'ọphu eze onye ishi ndu soja ono tubesu l'ẹphe alakashiwa Pọlu nanu nanu. Yọ sụ tẹ ndu soja iya ye ishi je akpufuta Pọlu; kpubata lẹ mbareke ndu soja ọdo.

¹¹ Yo be l'enyashi iya; Nnajiufu, bụ Jisọsu abya evudonyabe Pọlu; sụ iya: “Gudekpelekwa iya phụ ẹge iigude iya; Pọlu! Ọ kwa ẹge i gbaru ọdzori iya lẹ Jerúsalemu l'ẹke-a bụ ẹge i jefutaje je agbaaru iya ẹya lẹ Rómu.”

Aachi idzu ishi Pọlu

¹² Nchi abohulephu; ndu Ju abya edzukobe; ria nte l'ẹphe te eridu nri; to nwe iphe ẹphe a-ngu; ẹ ba bụ l'ẹphe gburu Pọlu. ¹³ Ẹphe karikwaru ukporo madzu labu; mbu ndu ono, chiru idzu ono. ¹⁴ Ẹphe abyakfutashia ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu bụ ọgurennya ndu Ju; bya asu ẹphe: “Ẹphe riakwaru nte l'ẹphe ta akpadu nri l'onu; ọphu ẹphe 'etsudu okoro l'onu; ẹ ba bụ l'ẹphe gburu Pọlu. ¹⁵ Ọo ya bụ; t'unu lẹ ndu ọgbo ikpe zia eze onye ishi ndu soja Rómu t'o dutaru unu Pọlu. Unu mee ya t'o tubesu l'unu eme t'unu jifua ya aji. Ẹphe a-kwabẹe; gbua ya l'uzo temanu yo rua ẹke-a.”

¹⁶ Ya ndono; nwata okoro bya lanu, bụ nwanne Pọlu kẹ nwanyi bẹ muru iya nū anua k'ẹjo idzu ono; kwe bahu lẹ mbareke l'ẹke ono je ekfuaru iya Pọlu. ¹⁷ Pọlu abya ekua onye ishi ndu soja lanu; sụ iya: “T'o duta onye-wa jekfu eze onye

ishu ndu soja. L'o nweru iphe, oo-kfuru iya.”
¹⁸ Onye ishi ndu soja ono eduta iya jekfushia eze onye ishi ndu soja ono; je asu iya: “L'o bu onye mkporo ono; mbu Polu; be kuru iya nu; su t'e dutaru ngu nwokorobya-a; l'o nweru iphe du mkpa, oo-kfuru ngu.”

¹⁹ Eze onye ishi ndu soja ono abya eduta iya je anodu iche; ja ya l'edomi: “?Nanu ege o du?”

²⁰ Yo su iya: “Le ndu Ju chiru idzu l'ephe a-su ngu t'i duta Polu dufutaru ndu ogbo ikpe echile; le ndzuko ogbo ikpe achu t'ephe jifua ya aji.
²¹ Olobu; ba angakwa nchi; l'o nwekwaru ndu, karuru ukporo unwoke labu, e-ke l'uzo; kwaberu iya. Epe riakwaru nte l'ephe te eridu nri; to nwe iphe epe a-ngu; e ba bu l'ephe gburu Polu. Nta-a be epe kwabeekwaru akwabe; t'ephe nua olu ngu le ee-duta iya-a bya.”

²² Eze onye ishi ndu soja ono asu nwata-okoro ono t'e b'o dukwa onye oo-kfuru le ya dowaru iya eya; su iya t'o lawaru. Yo lashia.

Eedu Polu edujeru nnajioha, bu Filikusu

²³ Eze onye ishi ndu soja ono abya ekua ndu ishi soja iya ebo; su epe: “Unu guta ukporo ndu soja iri; unu agutakwaphu ukporo ndu inya eto le ndu inya iri; me ukporo ndu arwa iri odo, bu ndu a-chiru ara. Unu kwakobe epe k'oje Sizaruya l'ori nri-enyashi ntanu-a.
²⁴ Unu hakwaruphu inya mekwaaru Polu, onodu agba t'unu duru iya je anu nnajioha, bu Filikusu le chiriri werere.” ²⁵ Eze onye ishi ndu soja ono abya edee ekwo; su:

²⁶ “Kulódiyosu Lísiyasu ede iya anụ Nnajiọha, bu Fílikusu. Ya ekele ngu. ²⁷ L'ọo bu ndu Ju guderu nwoke-wa l'eme t'ẹphe gbua ya. A nonyaa; ama abya agbaaru iya l'ọ bu nwa Rómu. Ya egude ndu soja iya je anafu iya ẹphe. ²⁸ Ya emelaha te ya maru iphe o meru, kparu iphe ẹphe guderu iya. Ya eduru iya jekfu ndzuko ndu ọgbo ikpe ẹphe. ²⁹ Ya aphua l'iphe o meru ta budu iphe du ke t'a kfu-gbua ya akfu-gbu; ophu o dukpoduanu ke t'a tua ya mkporo. Iphe ẹphe ekfu l'o meru bu okfu ke ekemu ali ndu Ju. ³⁰ Ya anua le ndu Ju chiru idzu t'ẹphe gbua ya l'uzo; su t'e gude iya byakfuta ngu-wa. Ya asu ndu obu, ekfu iphe o meru obu t'ẹphe byakfuta ngu bya ekfu iya l'ifu ngu.”

³¹ Ndu soja ono abya emee ege e ziru ẹphe. ẹphe egude Pọlu jee l'enyashi ono jeye le Antipatirisu. ³² Yo be echile iya; ndu soja ndu ophu gude okpa alaphushia azu le mbareke. Ndu onanu, gude inya ono eduru iya jeshia. ³³ ẹphe edurua ya Sizaríya; bya eworu ekwo ono nu govano; duru Pọlu ye iya l'eka. ³⁴ Govano agubebe ekwo ono; bya aji Pọlu eke, a muru iya. Yo nulephu l'ọ bu onye Silísiya; ³⁵ su iya: “L'ii-yewaru onu teke ndu ebo ngu ibo rutaru.” Yo su t'e je edobe Pọlu l'ufu-eze Hérodu; che iya nche.

24

Ibo, eebo Pọlu

¹ A nulephu abali ise; Ananáyasu, bu eze onye ishi ndu achijeru Nchileke eja; me l'uphodu ndu bu ogurennya l'ogbo ikpe ndu Ju; ẹphe l'onye

lọya, aza Tẹtálosu ayíru jeshia Sizariya. Ẹphe erua; bya atuko iphe ẹphe sọru lẹ Pọlu meru dokotaru gọvano Fílikusu. ² A bya ekua Pọlu; Tẹtálosu awata okfu iphe, ẹphe sọru l'o meru; sọ:

“Onye-ukfu-l'ọha, bụ Fílikusu. Ọ bụ ẹge i doberu ẹka achi ayi meru iphe nchi du ayi ndo. Ọ bụ ẹnya, i kwaru meru iphe a gbanweshitsuaru iphemiphe ọbule ono, a gbanweshiru ono t'ọ duru ayi lẹ mma. ³ Ayi ekele ngu ekele l'ẹkemeke ọbule ke iphemiphe ọbule ono, i meru ayi ono. ⁴ Ya te ejekwaru ngu ru okfuru ogologo okfu. Iphe ya arọ ngu; byiko; bukwa t'i kweru nua iphe-a, ẹphe abyaru ngu ekfuru-wa. Ẹphe e-gbulekwaru ngu iya phụ mkpirikpi. ⁵ Nwoke-wa be ẹphe phụwaru l'ọ bụ onye emeje t'ẹjo iphe tsa nwunne. Ọokpaje utsu l'iphe bụ ẹke ndu Ju nọ lẹ mgboko mgburumburu. Ọo yẹbedua bụ ishi ndu ẹjo ọgbo ono, bụ ọgbo ndu Názaretu. ⁶ O seru ẹge ya e-shi merushia eze-ulo Nchileke; ayi egude iya t'ayi kpee ya ikpe l'ẹge ekemu-ali ayi kfuru. ⁷ Obenu l'eze onye ishi ndu soja, bụ Lísiyasu bya eye iya ẹka; gude ike nata iya ayi; ⁸ sọ tẹ ayibe ndu, guderu iya nọ bya l'ifu ngu. I -jia ya aji be ii-phụwaru iphe ọbu, ayi ekfuru ngu l'o meru ọbu.” ⁹ Ndu Ju ọphunanu eye iya ẹka; sọ l'iphe Tẹtálosu kfuru bukota oswi-okfu.

*Pọlu edofu onwiya l'ifu
Fílikusu*

¹⁰ Gọvano abya epheeru Pọlu ẹka t'ọ watawaru oye ọnu. Pọlu asụ iya:

“Lẹ ya marua l'i shiwa keshinu afa olemole ọphu sweru nū nọduta l'ishi ikpe l'alì-a. Ọo ya meru iphe ẹhu beberu atso iya ẹna tẹ ya dofu onwiya l'ifu ngu. ¹¹ Ẹ tọ karikwaa abalì iri l'ẹbo, ya jeru Jerúsalemu ọbaru Nchileke ẹja. Jikwaa ẹphe t'a maeduru: ?bụ iya ẹjo-ire. ¹² Ndu Ju te nwekwa teke ẹphe phuru l'o nweru onye yẹle iya atụ ntutego; to nwe ẹke, ẹphe phuru, ya kparu utsu, ada l'ime eze-ulo Nchileke; m'ọ bụ l'ulo-ndzuko ẹphe; ọdudu buru l'ime mkpukpu. ¹³ Ọdo bukpoonu t'ẹphe koshi l'ibo ono, ẹphe boshiru iya ono nweru ọphu bụ oswi-okfu. ¹⁴ Ọphu ya kweru bụ lẹ ya abaru Nchileke ndiche ayi phẹ ẹja lẹ Ụzo Nnajiufu ono, ẹphe ekuje ẹjo ọgbo ono. Ya tükokwaruphu iphemiphe ọbule, e deru l'ekwo ekemu Mosisu; mẹ l'ekwo ndu nkfuchiru Nchileke kweta. ¹⁵ Ọ kwa iphe ndu-wa ele ẹnya iya bẹ ya elekwaphu ẹnya iya, bụ iya bụ lẹ Nchileke e-mekochaa mee onyemonye ọbule t'o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ: mẹ ndu ọma; mẹ ndu ẹjo iphe. ¹⁶ Yọ buru iphe ono bẹ ya ekebeje ẹhu eme t'obu ba nma iya ikpe l'ifu Nchileke; mẹ l'ifu madzụ.

¹⁷ “Tọ dū iya bụ; ya anọebe afa olemole l'ẹke ọdo; bya alata alì iya tẹ ya wolataru ndu alì iya okpoga, eegude eyeru ẹphe ẹka; mękwaphu tẹ ya bya egwooru Nchileke ngweja. ¹⁸ Ọ kwa lẹ ya metsuaru nsọ, tso ngweja ono bẹ ndu Ju, haru shi Ẹshiya lata phuru iya l'ogbodufu eze-ulo Nchileke l'ẹke ono. Ẹ to nwekwa ndu ẹphe l'iya yì; to nwe utsu, ya kpatsuru lẹ mkpukpu. ¹⁹ Ọ kwa ndu Ju ono, shi Ẹshiya ono b'ọ gbaru

t'èphe bya l'ifu ngu l'èke-a; bya ekfu-a iphe èphe sùru lè ya meru òbu; m'o -nweru iphe èphe e-kfu. ²⁰ Odo bù tẹ ndu-wa, nọ l'èke-a kfunua èjo iphe òbu, èphe phuru ya meru, bukpo iphe e gèga nma iya ikpe teke ono, a jiru iya ajì l'ifu ndzuko ndu ògbo ikpe èphe ono; ²¹ gbahakwaa iphe lanu ono, ya nọkwa-a l'ifu ndzuko ndu ògbo ikpe ono kfushia ike; sù: 'L'iphe unu gude ekpe iya ikpe ntanu-a bukwa lè ya kweru lè Nchileke e-mekochaa mee ndu nwuhuru anwuhu t'èphe shi l'onwu teta nọdu ndzu.' "

²² Tọ dù iya bù; keshinu Filikusu makotawaru kẹ Uzo Nnajiufu ono òhuma; yọ sù t'èphe la; lè ya e-kpe ikpe ono teke eze onye ishi ndu soja, bù Lisiyasu byaleruphu. ²³ Yọ sù tẹ onye ishi soja ndu Rómu, Pọlu nọ l'èka letakwa iya enya òhuma. Olobu; t'ò hakwaa ya t'ò tusaru èhu; tẹ ndu ònyà iya byajẹ t'èphe l'iya jia; t'èphe jejeru iya iphe bù mkpa iya.

Pọlu ekfu okfu l'ifu Filikusu; mẹ Durusíla, bù nyee ya

²⁴ A nọlephu abali olemole; Filikusu eduru nyee ya, bù Durusíla, bù nwanyi Ju byatashia. Yọ bya ezi; e je ekua Pọlu. Èphe angaberu iya nchi; yo kfulahaa k'oworu onwonye ye l'èka Kuráyisutu, bù Jisọsu. ²⁵ Pọlu ekfukwadua okfu kẹ odobe èka ndoo; kẹ òkpadeje onwonye; mẹ kẹ mbọku ikpe, abya nu; Filikusu atsulahaa egvu. Yọ sù iya t'ò jewaru kẹ nta-a; lè ya e-ku iya-a òdo teke uzo dù iya. ²⁶ Iphe o shi ari bù lè Pọlu a-nu iya èka-azụ. Yọ buri iya meru iphe òbuje: nta-a nta-a; yo kua Pọlu t'èphe bọo uja.

²⁷ A nọlephu afa labụ; Fílikusu alufu l'okwa iya; nwoke ọdo, ẹpha iya bụ Pọshosu Fésutosu abya anọ-chia ẹnya iya. Fílikusu aparu Pọlu haa l'ulo-mkpọro; l'ẹke oome t'o mee iphe dụ ndu Ju nma.

25

Pọlu ekfu l'ọo eze ndu Rómu e-kpe ikpe iya

¹ A nọlephu abalị ẹto k'ọphu Fésutosu lakfutaru ndu ono, ọ bụ nnajiọha ẹphe ono; yo shi ọ Sizaríya jeshia Jerúsalemu. ² E rua ẹke ono; ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹja; mę ndu ishi ndu Ju abya ekfulahaaru iya iphe ẹphe sụru ọ Pọlu meru. Ẹphe arọ ya; ³ t'o meeru ẹphe iphe-oma, bụ iya bụ t'o mee ọ Pọlu lata azụ ọ Jerúsalemu. Ẹphe achikwanu idzu ono t'ẹphe kee l'uzo; gbua Pọlu. ⁴ Obenu ọ Fésutosu sụru ẹphe ọ Pọlu nọkwa ọ mkpọro ọ Sizaríya. “Lẹ yẹbedua, bụ Fésutosu habewaa nwanshị; ya alaphushia azụ l'ẹke ono. ⁵ Tẹ ndu ishi unu tсорu iya je Sizaríya; ọ -bụru l'o nweru iphe dụ ẹji, o meru; t'ẹphe bya ekfua ya l'ẹke ono.”

⁶ Ẹphe ọ Fésutosu anọ iphe dzuru abalị ẹsato m'ọ bụ abalị iri l'ẹke ono b'ọ laderu Sizaríya. Yo be ọ nchi-ta-abọhu iya; yo je anọdu l'ulo-ikpe; bya asụ t'e dubata Pọlu. ⁷ Pọlu abatalẹphu; ndu Ju, shi Jerúsalemu abya akpọphee ya mgburumgburu; kfushilaha igweligwe akpamara, ẹphe sụru l'o meshiru. Ọphu ọ dụ ọphu ẹphe duru ike koshi l'ọ bụ oswi-okfu m'ọo nanu. ⁸ Pọlu abya edolaha ọ ya dofu onwiya; sụ: “L'ẹ to nwekwa teke ya kfuswejeru ekemu

ndu Ju; ọ́phu ọ́ dọ́kwa teke ya kfuswejeru eze-
 ọ́lo Nchileke; ọ́ dọ́du bọ́ru Síza.”

⁹ Fésutosu emelaha te ya mee iphe du ndu
 Ju mma; bya asu Ọ́lu: “?Ọ́ du ngu mma t'i je
 Jerúsalemu t'e kpee ngu ikpe iphe-a, ẹ́phe suru
 l'i meru-wa l'ifu mu l'ẹ́ke ono?”

¹⁰ Ọ́lu asu iya: “Lẹ́ ya vudo-wa l'ifu ọ́gbo ikpe
 k'eze ndu Rómu, bọ́kwanu iya bu ẹ́ke gbaru t'e
 kpee ya ikpe. Nggubedua l'onwongu maru l'ẹ́ to
 nwedu ẹ́jo iphe ya meru ndu Ju. ¹¹ Kele ndẹ́ge
 ya meru ẹ́jo iphe; metakwanu iphe gbaru ke t'e
 kpee ya nkfugbu; me ya asu: ?ya atsuhunu egvu
 anwuhu. Obenu le teke iphe ẹ́phe suru le ya
 meru ta bọ́du oswi-okfu; b'ẹ́ to nwekwa onye ha
 ke te ya kpuru iya nu ẹ́phe. Iphe ya kfuru bu te
 ikpe iya laa l'ifu Síza.”

¹² Tọ́ du iya bu; Fésutosu yele ndu ọ́gbo ikpe
 ono efgbatsua ishi; yo su Ọ́lu: “Lẹ́ keshinu i
 suru te ikpe ngu laa l'ifu Síza; bọ́kwa l'ifu Síza
 ono be ii-je.”

*Ọ́lu nọ́ l'ifu Agírípa;
 me Baníisu*

¹³ Yo be ujiku lanu; onye eze, ẹ́pha iya bu
 Agírípa; me nwunne iya ke nwanyi, ẹ́pha iya
 bu Baníisu abya Sizaríya t'ẹ́phe kele Fésutosu.

¹⁴ ẹ́phe anọ́lephu abali olemole l'ẹ́ke ono;
 Fésutosu abya eworu ke Ọ́lu kọ́oru Agírípa. Yo
 su iya: “L'o nweru nwoke, Fílikusu haru iya
 l'ọ́lo-mkpọ́ro. ¹⁵ Teke ya jeru Jerúsalemu; be
 ndu ishi ndu achijeru Nchileke ẹ́ja; me ndu bu
 ọ́gurennya ọ́gbo ikpe ẹ́phe kfulahaaru iya ẹ́jo

iphe ẹphe sùru l'o meshiru. Ẹphe asù tẹ ya nmaa ya ikpe.

¹⁶ “Ya asù ẹphe l'ẹ tọ bukwa ome-l'ali ndu Rómu t'a kpuru onye bụlephu ibo bẹ eebo iya; nù; l'ẹ-ba bụ lẹ yẹle ndu ọdaru ẹphe l'iya nọ ifu l'ifu t'o doo ẹnya; mbụ iphe ọbu, a sùru l'o meru ọbu. ¹⁷ Yo be mbọku, ẹphe dzuru l'ẹke-a; ya te jekpohee ọkpo ụkfu. Ya ejeshiwaphu l'ụlo-ikpe ono lẹ nchi-ta-abọhu iya; sù t'e je edubata nwoke ọbu. ¹⁸ Ndu, ebo iya ibo egbeshi; tọ dọ ẹjọ iphe, ya shi arị l'o meru, nweru ọphu ẹphe sùru l'o meru. ¹⁹ Iphe ẹphe kfuleruphu aburu okfu ụzo, ẹphe abajeru Nchileke ẹja; mẹ kẹ onye ọbu, a sùru l'ẹpha iya bụ Jisosu, nwuhwaru nù; obenu lẹ Pọlu sùru l'ọ nọ ndzụ. ²⁰ Ya ta ma iphe ya e-me l'okfu, dọ ẹge ono. Ya aja Pọlu tẹ ya maru: ?ọ dọ iya mma t'o jee Jerúsalemu t'e kpee ya ikpe iphe ẹphe sùru l'o meru ọbu l'ẹke ono? ²¹ Pọlu ajika; sù t'e che iya nche jeye teke eze, bụ Síza e-kpe iya ikpe. Ya ekwe; sù t'e che iya nche jeye teke ya e-zi iya t'o jekfu eze, bụ Síza ọbu.”

²² Agirípa asù Fésutosu: “Ọ dukwa iya t'a sù lẹ ya nuru olu nwoke-wa l'onwiya kwaphu.” Fésutosu asù iya t'ọ haa; echile bẹ ọo-nụ-a olu iya.

²³ Yo be nchi-ta-abọhu iya; Agirípa yẹle Baníisu abya akwakpẹlephu onwẹphe ọgbodo ngwa ndu eze. Ẹphe abya abahụ l'ụlo-ikpe ono ẹphe l'eze ndu ishi soja; mẹ ndu, a maru ẹpha ẹphe lẹ mkpukpu ono. Fésutosu abya ezi teke ono t'e je eduta Pọlu dubata. ²⁴ Fésutosu awata okfu; sù: “Ọnyibe, bụ Agirípa; mẹ unubẹ ndu, nọkota

l'ẹke-a; unu lekwa nwoke-wa, iphe bu ndu Ju mgburumburu: ndu ophu no l'ẹke-a; me ndu ophu no le Jerusalemu tukoru echi ichi iya-a. Epe echi mkpu su t'e b'o noduhe ndzu. ²⁵ Obenu l'e to nwedu iphe ya phuru, o meru, bukwanu iphe du ke t'e gude kpee ya nkfugbu. Keshinu o gude onu iya su te ikpe iya la l'ifu eze, bu Siza; be ya sukwaru le ya e-zi t'e dulaaru iya Siza obu. ²⁶ Obenu le ya ta madu iphe bu iphe, ya e-deru eze, bu Siza l'ekwo l'oo iphe o meru ndo-o. O kwa iphe kparu iphe ya dufutaru iya unu ndono; dufutaru ngu iya nggubedua gedegede; Eze Agiripa; k'ophu oo-bukwanuru: e -leebe enya l'ikpe-a; ya amakwanuru iphe ya e-de. ²⁷ L'o dukwa yebedua l'o bu umere onye eswe; mbu me ya -su t'e duru onye mkporo je; le ya e-be koshi iphe a suru l'oo iphe o meru."

26

Polu edofu onwiya l'ifu Agiripa

¹ Agiripa abya asu Polu: "A haakwaru nta-a t'i doo nke ngu; i -makwaru iphe ii-do; dokwaa ya." Polu abya apalia aka; kele iya ekele; bya awata edodo; su:

² "Eze, bu Agiripa; ehu atso iya ena l'i kweru te ya vudo ngu l'ifu; kfu okfu; dofu onwiya ntanu-a l'iphemiphe obule, ndu Ju suru le ya eme. ³ Iphe ehu atso iya ena bu l'i maru ome-l'ali ndu Ju ohuma; bya amaru iphe epe anoduje adzokashi. Byiko; ngabekpelekwaphu nchi ohuma l'iphe-a, ya abya ekfukfu-wa.

4 “Iphe bu ndu Ju mgburumgburu makotaru ege ndzu iya du shitakpoo teke ya bu nwata; kele ya shilephu l'odungu buru l'ali iya me le Jerusalemu. 5 Epe makwaruphu; m'o - bukpooru nu l'ephe e-kweta gbaa ekebe iya; le ya shilephu l'odungu gbaru l'ogbo ono, katsukpo otube nvo l'ekemu Nchileke ayi ono, bu iya bu ogbo ke ndu Farisii. 6 Nta-a be ya vudo l'eketa; eekpe iya ikpe; okfu le ya ele enya iphe ono, Nchileke kweru nna ayi oche phe ukwa le ya e-me ono. 7 Oo iphe ono, o kweru ukwa iya ono be ikfu iri l'ebo ndibe ayi phe elekpoo enya iya; gude ehuanmanma iya abaru Nchileke aja: eswe l'enyashi. Nta-a Onyibe; be ndu Ju suru le ya mesweeru; okfu le ya ele enya iphe lanu ono. 8 ?Bu ngunu kparu iphe ootsu unube ndu Ju l'ehu okweta le Nchileke e-me ndu, nwuhuru anwuhu t'ephe shi l'onwu teta nodu ndzu?

9 “Yebedua l'onwiya shikwaphu tubesu le ndege o nweru iphe ya e-me; gude mebyia iphemiphe obule, lakpooru le ke epha Jisusu, bu onye Nazaretu me ya emekwaa ya. 10 Ono bu iphe ya meru le Jerusalemu. Ya jeru je anata ndu ishi ndu achijeru Nchileke aja ekwo, ekoshi l'oo epe ziru iya. Ya eje akputatsua igweligwe ndu ke Kurayisutu; tushia epe mkporo. Teke e kperu epe nkfugbu; ya azua mgbede l'oo dua mma t'a kfugbua epe. 11 Ugbo olemole be ya zitsuaru; e chia epe iphe l'iphe bu ulo-ndzuko ndu Ju; ege ee-shi t'ephe su l'ephe te kwetahedu iphe ono, epe kwetaru ono. Epe shi du-tabe iya eji; k'ophu bu le ya shi egbeshije jeshia ali odo je epe egude.”

Pọlu akọ ege ndzu iya shi gbanwee

¹² “Yọ bụru iphe ono meru iphe ya tughuru jeshia Damásukọsu. Ndu ishi ndu achijeru Nchileke eja ekwe tẹ ya je; yọ bụru ẹphe bẹ ya gbabẹru ọkpa je. ¹³ Ya ndono; Ọnyibe; yọ bụru l'echi oke-eswe lẹ ya nọ l'uzo bẹ ya phuru iphoro, ka ẹnyanwu, nọ l'akpamigwe ogbu nwịnwii. Yọ nọ-pee yele ndu ye l'iya yi mgburumgburu. ¹⁴ Ayi adakọta gbaragadangu gbaragadangu l'alị. Ya anụ olu, e gude okfu Araméyiku eku iya: 'Sọlu! Sọlu! ?Bụ ngunu meru iphe ịkpa iya ẹhu? Ọ kwa onwongu bẹ iimebata. Ishi iya aburu l'ọ dulekwaphu l'ọ bụ eswi, emeka onwiya iphe; l'ẹke ọogba achị lẹ mkpirikpi-oshi, onye nwe iya nụ gude achị iya.' ¹⁵ Ya aji iya: '?Bụ onye b'ị bụ; Nnajiufu?' Nnajiufu asụ iya: 'L'ọo ya bụ Jisọsu, onye ya akpa ẹhu.' ¹⁶ Wo mu: 'Tẹ mu gbeshi vudo evudo. Iphe kparu iphe ya abyakfuta mu bụ tẹ ya gụa mu lẹ ndu ejeru iya ozi. Sụ tẹ mu je ekfukashiaru ndu ọdo iphe-a, mu phuru lẹ kẹ nk'iya ntanụ-a; ọdo bụ iphe ya e-koshi mu l'uzo ifu. ¹⁷ Ya a-dzọfuta mu l'ẹka ndu Ízurelu; mẹ l'ẹka ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju, bụ iya bụ ndu ya ezi mu tẹ mu je alị ẹphe. ¹⁸ Mu e-je emee t'ẹphe mụsaa ẹnya; k'ọphu ẹphe e-shi l'ọchi lufuta bata l'iphoro; mẹ k'ọphu ẹphe e-shi l'ẹka Sétanu lufuta byakfuta Nchileke. Ọo ya bụ; ẹphe -kwelephu l'ọo ya bụ Nnajiufu ẹphe; Nchileke aguaru ẹphe nvụ l'iphe dụ eji, ẹphe meru; guru ẹphe yekobe lẹ ndu ọphu ọ fọtaru t'ẹphe bụru ndibe iya.' ”

Pọlu ekfu k'ozu iya

19 “Ya ndono; nggube Eze, bu Agirípa; ya ta jìkakwa ome iphe ono, ya nuru ono teke ono, ya phuru àphù ono, shi l'imigwe ono. 20 Ya vu ụzo jee Damásukosu; bẹ ya jederu Jerúsalemu; mẹ alì Judíya mgburumgburu bẹ ya bya adzọbe jeshia alì kẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. Ishi iya aburu tẹ ya karu ẹphe t'ẹphe taa onwẹphe uta iphe dụ ẹji, ẹphe meshiru; ghaa umere lakfuta Nchileke. Sụ ẹphe t'ẹphe meje iphe, e-koshi l'ẹphe mewaru ẹge ono l'oswiya. 21 Ọ kwa iya kparu iphe ndu Ju guderu iya l'ẹke ya nọ l'eze-ulo Nchileke; ese t'ẹphe gbua ya. 22 Obenu lẹ Nchileke eyekpelekwaru iya phụ ẹka byeye ntanụ-a. Ọ kwa iya kparu iphe ya bya evudo l'ẹke-a; l'agba ekebe t'onnyemonye ọbule nua ya: nwata mẹ ọgurennya; ya te ekfu iphe ọdo; gbahaa iphe ono, Mósísu mẹ ndu nkfuchiru Nchileke kfuru sụ l'oo-me ono. 23 Ẹphe sụru lẹ Onye Ndzọta ono, Nchileke kweru ụkwa iya ono jefutaje iphe-ẹhuka. E -meebe; yọ bụru iya a-bụ onye Nchileke e-vuru ụzo mee t'o shi l'ọnwu teta nọdu ndzụ; bya ekfukashiaru ndu Ju mẹ ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju l'ọo ya bụ iphoro, Nchileke e-shi dzọta ẹphe.”

Ọnu, Agirípa eye

24 Pọlu edonyalephu iphe ono; Fésutosu arangarahụ; sụ iya: “Pọlu; ọ bụ ọgvu eme ngu! Ọ bụ oke ẹkwo, ì gụru agba ngu ishi gharaghara!”

25 Pọlu asụ Fésutosu: “Onye-ukfu-l'ọha; ọgvu te emekwa iya. Iphe ya ekfu dokwaru iya ẹnnya; bya abụkwaruphu oswi-okfu. 26 ?Tọ bụdu Agirípa ndọ-ọ! Iphe-a, ya ekfu-wa b'ọ

makotahaakwaru oḥuma. Ya ekfukwaru iya phụ unu hoo haa; kẹ l'o dokpooru yẹbe Pọlu ẹnya l'ẹ to nwedu iphe ono oḥu ẹ tọ nūhaadua; kesh-inu ẹ to nwedu oḥu e meru l'edomi. ²⁷ Nggube Eze, bụ Agirípa: “?I kwetaru iphe ndu nkfuchiru Nchileke kfuru? Ya makwaru-a l'i kwetaru!”

²⁸ Agirípa asụ Pọlu: “?I tubesu l'o bụwaphu ẹge ono bẹ ii-kfutakebewa iya phụ tẹ ya bụru onye kẹ Kuráýisutu?”

²⁹ Pọlu asụ iya: “M'ọ bụ nta-a-o; m'ọ bụ l'ọo nọ odu-o; iphe ya ekfu anụ Nchileke bụ tẹ nggu lẹ ndu-wa, nọkota l'ẹke-a, anụ iphe-a, ya ekfu ntanụ-a bụru iphe ya bụ; kpachikwa kẹ mkpakobe-wa, a turu iya-a.”

³⁰ Yo kfuebelephu ẹge ono; eze, bụ Agirípa; gọvano; mẹ eze-nwanyi, bụ Baniisu atuko wụlihu wufu. ³¹ Ẹphe alufulephu tuko kfula-haaruu ibe ẹphe lẹ nwoke ono te metakwa iphe okfu k'oje mkporo; oḥu o bụru kẹ akfugbu.

³² Agirípa asụ Fésutosu: “Ndege nwoke-wa ta sụwaru tẹ ikpe iya laa l'ifu Síza; mẹ aa-ga ahakwa iya t'ọ la.”

27

Pọlu nọ l'ugbo-mini eje Rómu

¹ Yo be teke a chiru iya; yọ wukoo l'ayi a-nọ l'ugbo eje Ítali; e woru Pọlu yele ndu mkporo odo ye Júliyosu, bụ onye ishi ndu soja Rómu, l'achi ukporo ndu soja ise l'ẹka. Onye ono bụ onye ishi ndu Oḡbo soja Oḡósutosu. ² Ayi atuko baa l'ugbo-mini, shi Adaramítiyomu l'abya oje odu ugbo-mini, nọgbaa lẹ nkupé-nkupé mini ali

Éshiya. O nwekwaruphu nwoke Masedóniya, a mụru lẹ Tesalonáyika, ẹpha iya bụ Arisutákọsu, ayi l'iya tuko nọdu l'ugbo ono; tughua. ³ Yo be lẹ nchi-ta-abọhu iya; ayi erua Sayídónu. E rua ẹke ono; Júliyọsu ekweta tẹ Pọlu je ekeletsua ndu ọnyà iya pẹ; k'ọphu ẹphe a-nutsua ya unwu iphe bụ mkpa iya. ⁴ Ayi eshikwa l'ẹke ono tughua ọdo. Phẹrephere eshi ayi ishifu. Yọ buru iya meru iphe ayi tughuru kwaseru ọzo ẹnyanwu-ahata l'ọzo ikfuli Sáyipurosu ibyiya ọphu phẹrephere t'ephedu. ⁵ Ayi egude ọgbo ono dabua mini Silísiya; mẹ Pamfiliya; bya abata l'ọdu ọgbo Máyira lẹ Lisiya. ⁶ E rua ẹke ono; onye ishi soja ono aphua ọgbo-mini, shi Aleguzándiriya l'eje Ítali. Yọ chiru ayi ye iya.

⁷ Ayi atọkpelephu nwehu abali olemole; gude iya l'eje. Yọ tsukpoo ayi l'ẹhu bẹ ayi ruru iku Náyidosu. Phẹrephere te kwehekpoo t'ayi shia ono. Ayi agozia; shia ọzo ikfuli Kirítu l'ifu iya kẹ Saamóni. ⁸ Oshi mgboro Saamóni ono atsukpoo ayi l'ẹhu. Ayi abya ekebekpoo ẹhu bẹ ayi ruru ẹke, eeku Ọdu Ọgbo-ọma. Ẹke ono bẹ dụwa ntse lẹ Lasíya.

⁹ Ayi eshi ẹge ono nọ anọno l'ẹke ono; k'ọphu ayi nọru jeye teke ije-ọgbo atsuje l'ẹhu. Ayi abya anọ-swetakwaphu teke ndu Ízurelu emeje ome-l'alí ọswi aswisiwi. Tọ dụ iya bụ; Pọlu anmaaru ndu ọgbo ono; mẹ ndu soja ẹphe ọkwa; sụ ẹphe: ¹⁰ “Ndu mu; iphe ya phuru bụ l'ije-ọgbo ayi-wa e-mekochaa dụ ẹhuka nshinu. Ẹ tọ bụlekwa l'ivu, nọ l'ugbo-wa; mẹ ọgbo l'onwiya a-la l'iyi; ayibedua a-lọkwa ishi ayi alọlo.” ¹¹ Yọ bulerua

iphe onye ishi ugbo; me onye nwe ugbo kfulu be onye ishi ndu soja ono nuru. E to kfulbeduru oswa yee onu l'okfu ke Polu. ¹² Keshinu odu ugbo-mini ono ta budu eke aa-noghe l'oge winta; onu aka awuko: t'e shi l'eke ono tugbua; t'a maru: ?me epehe a-du ike kporua Finikusu? Finikusu bu odu ugbo-mini, no le Kiritu. Eke eeshije bahu l'odu ugbo-mini ono du ebo: nanu no foo onu l'e gude ala uzo eka-utara; m'a -nodu; chebe ifu l'uzo enyanwu-ariba; ophu anodu foo onu l'e gude ala uzo eka-ibyita. Yo buru eke ono; be epehe a-noghe teke ono, oke oyi atsuje ono.

Oke pherephere abyakfuta epehe l'echi eze enyimu

¹³ Pherephere eshi l'uzo ohuda wata ophe nwanshi nwanshi; epehe aria l'ephe a-dua ike mekota iya ege epehe tberu. Epehe alo-lita ongu;* chee l'ugbo ono wata okpo mgboro mgboro Kiritu. ¹⁴ A nolephu nwanshi; oke pherephere, shi l'uzo ishi-eli abyatashia. ¹⁵ Oke pherephere ono aturu ugbo ono tugbua; to kwehe shia ibyiya ono, pherephere shi abya ono. Ayi ta mahe ege ayi e-me iya. Ayi apaakwaduru iya phu haa te pherephere ono paru ayi tugbua. ¹⁶ Ayi eswedelephu l'iku nwa ikfuli Kawuda; pherephere t'epheshihe ike ege o shi epehe. Ayi ekeshikpoo ehu kpuru nwugbo ke nshii, eeligbabeje l'eze ugbo chee l'eze ugbo ono. ¹⁷ A kputatatsulephu nwugbo nshii ye

* **27:13** 27:13 Ongu bu igwe, e meru; yo du l'o gbaru eba, eegudeje lo-gude ugbo te mini ba apata iya.

l'ugbo-mini ono; ephe abya egude eri kee ugbo-mini ono mgburumgburu; mbu kee ya; yo shihu dingu dingu. Ephe atsulaha egvu; wo: ? a maru ugbo ono te ejedunu je eliru l'eveve mini Libiya. Ephe alo-zita ekwa-ugbo† ono; ugbo ono atoo ehu jelahaa. ¹⁸ Oke pherephere ono ephekwapu k'ehuka ehuka; l'akwanga ayi; k'ophu a wataru ochishi ivu, no l'ugbo ono etufashi le mini le nchi-ta-abohu mboku ono. ¹⁹ Yo be le mboku ke eto ya; ephe egude eka ephe l'onwephe mishilaha iphe e gude mee ugbo ono etufashi le mini. ²⁰ A no abali olemole; ayi te gude enya ayi phu enyanwu; m'o bu mkpoko. Oke pherephere ono te kwe adazita. Yo mee k'ophu ayi ta arihedu ke ndzu odo.

²¹ Ephe anoo anono; to nwe iphe ephe riru. To du iya bu; Polu egbeshi bya ejekfube ephe je asu ephe: "Ndu mu; ndege unu kweru nk'iya; haa olufuta le Kiritu me ayi ta ge tufashikwa iphemiphe obule-a, ayi tufashiru-wa; me iphe-a, mebyishihuru nu-wa. ²² Nta-a be ya aru unu t'obu shihu unu ike. E to nwekwa m'oo onye lanu, ishi iya ephu iya; o bulephu ugbo-wa ala l'iyi. ²³ L'enyashi-wa, sweru nu-wa be ojozi Nchileke; mbu Nchileke ophu ya bu nk'iya; buru iya be ya ejeru ozi byakfutaru iya; ²⁴ bya asu iya: 'Polu; ba atsushi egvu; l'i jefutaje je evudo l'ifu Siza. Odo bu le Nchileke e-gudekwaphu okfu ehu nggube Polu dzoo iphe bu ndu nggu l'ephe no l'ugbo-wa l'ephe ha.' ²⁵ Oo ya bu; ndu mu;

† 27:17 27:17 Ekwa-ugbo bu ekwa, eekobeje l'eli ugbo-mini; pherephere egude iya l'apa ugbo obu.

t'obu shihu unu ike. O dokpooru iya ęnya ęe Nchileke e-mekota iphe ono ęge e kfuru iya ęya l'ọ ha. ²⁶ Obenu l'o nweru ikfuli, ụgbo-wa e-je anguru.”

²⁷ Ya ndono; yo be l'enyashi ęe abali iri l'eno ya; oke pherephere ono apakwaphu ayi akwase ęe mini Mediterenyanu ono. Yo rudelephu echi-abali; ndu ụgbo ono asu l'ọ dukwa l'ali duwa ayi ntse. ²⁸ A bya eworu ọnyi‡ libe l'eri; chee ęe mini ono; ọya ya. Ogvu mini ono aburu iphe du l'ọ bu ụkporo ntụ-ęka. A nonyakwaaphu; bya atọ ọnyi ono ọdo; yo buwarua ntụ-ęka iri l'ise. ²⁹ Ęphe atsulahaaa egvu l'ugbo ono e-je ekwoo onwiya l'eze mkpuma; rikashihu. Ęphe achita ọngu-ugbo ęno l'azu ugbo ono; ye ęe mini; yo lo-gude ugbo ono. Ęphe ayolahaaa te nchi bohukebe. ³⁰ Ndu ugbo ono emelahaaa t'ephē paru ugbo ono haa; kfulashihu ęe mini. Ęphe aparu ugbo ęe nshii phu ye ęe mini. Ęphe emee ęge ono t'e tubesu l'ephē eje oshi ifu eze ugbo ono ye ọngu-ugbo phu ęe mini. ³¹ Polu asuwaphu onye ishi soja ono; ęe ndu ugbo ono -kfufukwa be unu laakwaru. ³² Ndu soja ono abya ebufu eri nwugbo nshii ono; mini apata iya kwaseru.

³³ Nchi abyawa abohu; Polu arolahaaa ephē t'ephē kaberu ria nri; su ephē: “Nta-a be unu nowaru abali iri l'eno; to nwe iphe unu riru. ³⁴ Byiko; unu riaru nri te ike du unu; l'ę to nwekwa m'ọ bu ęgbushi, no unu l'ishi, etufahu nu.” ³⁵ Yo kfuebe ęge ono; bya ewota buredi;

‡ **27:28** 27:28 Ọnyi bu iphe anyi ęra, eeyeje eri chee ęe mini t'e gude maru ęge ogvu mini hatabe tsube l'ugbo-mini rua l'ali.

kele Nchileke ekele l'ifu ephe l'ephe ha; washia ya; wata atata. ³⁶ Ephe abya enweru iya obu teke ono; rikota nri l'ephe ha. ³⁷ Iphe ayi du ndu l'ugbo ono bu ukporo madzu ugbo iri l'eto l'umadzu iri l'ishingu. ³⁸ Onyemonye obule eritsulephu nri; a pashia ereshi, e vu l'ugbo ono tushia le mini t'ugbo ono du npe.

Ugbo-mini etsukposhihu

³⁹ Nchi abohulephu; ndu ugbo ono ta mahe uswe iya ophu ephe no anono. Iphe ephe maru bulephu l'ali duwa ephe ogbata ntse. Ephe aphua eke mini gwọ-jiru agwo-ji; phua l'eke ono be ali duwa bachara bachara l'onu-eka ono. Ephe asu t'ephe maru: ?ephe emeghe t'ugbo ono je eliru l'eveve l'iku mini ono. ⁴⁰ Ephe egbubushia eri, gudetsua ongu-ugbo ono; hakota iya le mini; bya atoshia okpukpu, e gude kegbabetsua eyari, eegudeje ago-zi ugbo ono ifu teke ono kwaphu. Ephe abya aphulia ekwa, no l'eli oshi, no l'ifu ugbo ono; k'ophu pherephere a-watakwanu onwu ugbo ono. Ephe atokpelephu ehu ago-zi iya ifu jeye yo lashia l'ibiyi onanu, mini gwọ-jiru agwo-ji ono. ⁴¹ Obenu l'ugbo ono gbabaru l'ikpo eveve, no l'ime mini ono; ishi iya eje eliru l'eke ono; k'ophu ugbo ono kwaru l'eke ono. Oke eyii-mini ono etsukposhia azu ugbo ono yogiriyogiri.

⁴² Ndu soja ono arilaha k'ogbushi ndu mkporo ono te b'o du onye ophu e-gvufu nu; nahu gbalaa. ⁴³ Obenu l'onye ishi ndu soja ono emenu t'o dzoo ishi Polu. Yo su iphe bu ndu, maru ogvu mini t'ephe kfufu; vuru uzo gvufu

eli nggodo; ⁴⁴ tẹ ndu ọpḥu gudegbaa ẹka l'ekpete ụgbo ono mẹ l'ibiribe oshi ụgbo ono; gude iya gvufuta. Yọ bụru ẹge ayi meru gvufukota ndono; to nwehe ayi onye iphe mekwaduru.

28

Iphe, meru ịe Móluta

¹ Ayi egvufutatsulephu eli nggodo; bya amaru l'ikfuli ono bụ Móluta bẹ eeku iya. ² Ndu ẹke ono aḥuaru ayi imiko nshinu. Ẹpḥe abya akpọberu ayi ọku t'ayi nyaru; l'ẹke igwe achikwanu mini; oyi atsu. ³ Pọlu erubata nwa nku; eye l'ọku ono; agwọ eshiwa iya phụ wufuta; l'okpomọku ọku ono ruru iya l'ẹhu. Yọ wufuta bya atakfuru Pọlu l'ẹka. ⁴ Ndu ẹke ono aḥua ẹge ejo agwọ ono takfuru Pọlu l'ẹka; l'atụ eregede; ẹpḥe ekfulahaa; sụ: “Lẹ nwoke-wa gbukwaru ọchi. Mini b'o gvuwaru gvufuta; ọbu l'alị te edobekwa iya ndzụ.” ⁵ Obenu ịe Pọlu phelerua ẹka kpaling; pheta agwọ ono chee l'ọku; to nwekpoonu ẹke o mekaru Pọlu iphe ịe phuu. ⁶ Ẹpḥe achiru ẹnya ye; ele teke ẹka ono e-ko Pọlu ekoko; m'ọ bụ teke oo-behu daa gbaa; nwuhu; to nwe. A nonyaa; ẹpḥe aḥua l'ẹ to nwedu iphe meru iya nụ; ẹpḥe aghawa iya nụ; sụ ịe Pọlu bụ oke agwa.

⁷ Nwoke, achị ikfuli ono; bẹ alị iya nọru bya asukfuru l'ẹke ono. Ẹpha nwoke ono bụ Pubulusu. Pubulusu abya egbobe ẹka nata ayi; bya achita ayi jeshia nk'iya; je akwaaru ayi ẹbyee abalị ẹto. ⁸ Ayi eshi rua; nna iya azewaru l'ẹhu-ọku; mẹ l'ẹpho-atsutsu. Pọlu abya abahụ l'ime ụlo iya; bya ekfuru nụ Nchileke; bya ebyibe

iya ẹka; mee ya; yọ dūwaphu mma. ⁹ Ya ndono; iphe ono emeebelephu; iphe bu ndu iphe emetsua l'ikfuli ono awuru byatashia; e mee ẹphe; ẹphe adukota mma. ¹⁰ Ẹphe anyako ayi iphe nshinu; shi ẹge ono kwabe ayi ugvu. Yo rua l'ayi byaderu atugbu; ẹphe egwotakotakpelephu iphe bu mkpa ayi; yejiaru ayi l'ugbo.

Pọlu pẹ shi Móluta eje Rómu

¹¹ Ayi anọtsua onwa ẹto l'ẹke ono; tsoru ugbo, shi Aḷeguzándiriya tugbua. Ugbo ono; be eekuje “Unwu Ejima”. Ugbo ono; be nokotawaru oge winta ono l'odu-ugbo ndu ikfuli ono. ¹² Ayi abya erua Sáyirakusu; bya anọo l'ẹke ono abali ẹto. ¹³ Ayi eshi ẹke ono kpolephu mgburumgburu mgburumgburu jeye ayi erua Ríjiyomu. Yo be le nchi-ta-abọhu iya; pherephere eshi ayi l'uzo azu phelaha. Yo be nwarechi iya; ayi erua Putiyóli. ¹⁴ Yo nweru ndu ke Kuráyisutu, ayi phuru l'ẹke ono. Ẹphe arọo ayi t'ayi l'ẹphe nọo abali ẹsaa; ayi ekweta; nọo ẹge ono. E meebe; ayi atugbua jeshia Rómu. ¹⁵ Ndu ke Kuráyisutu le Rómu bu owaa nuhawaru l'ayi abya; byatashia ayi ndzuta; byarutatsuaru aswa Ápyiyosu; me mkpukpu, eeku “Ulo-nri-ẹto”. Pọlu aphua ẹphe; bya ekele Nchileke; obu aka iya oshihu ike.

Pọlu nọ le Rómu ekfu okfu Nchileke

¹⁶ Ayi abya erua Rómu; a paru Pọlu haa; yo buru l'onwiya. E ye onye soja; yoo che iya nche.

¹⁷ A nọlephu abali ẹto; Pọlu abya ekua ndu bu ndu ishi ndu Ju ndzuko. Ẹphe edzulephu; yọ sù ẹphe: “Unwunna iya; a turu iya mkporo le

Jerúsalemu; kpuru iya nù ndu Rómu; l'ẹ-be nwe iphe ya meru ndibe ayi; to nwe iphe ya mebyiru l'ome-l'alì, shi le nna ayi oche phẹ. ¹⁸ Ndu Rómu ajiibe iya aji; bya emelaha t'ẹphe haa ya; l'ẹke ẹphe phuru l'ẹ to nwedu iphe ya metaru k'akfugbu. ¹⁹ Ndu Ju ajika; e nwupyabe iya k'ẹhuka; ya asu l'ikpe iya a-la l'ifu eze nnajiọha; l'ẹ bo nwe iphe ya e-bebekpo su l'ọo iphe ndibe ayi meru iya. ²⁰ Ọ bu iya meru iphe ya kuru unu; kẹ l'ọ du iya tẹ yẹle unu kfugba. Iphe kparu iphe unu phuru iya lẹ mkpọro-a, a turu iya l'ẹka-wa kwa lẹ ya ele ẹnya onye ono, ayibe ndu Ju ele ẹnya iya ono."

²¹ Ẹphe asu iya: "L'ẹ tọ dukwa ẹkwo, e shi lẹ Judíya detaru ẹphe, ekfu okfu ẹhu ngu. Ọphu tọ dukwa nwanna ayi, byaru bya ekfua okfu ẹhu ngu k'ẹji; ọ dudu buru l'o nweru iphe du ẹji, i meru. ²² Ọogukwa ẹphe t'ẹphe nua olu ngu; okfu l'ẹphe maru l'ẹkemeke ọbule bẹ eekfulephu l'ogbo-wa, iigba-wa ta dudu mma."

²³ Ẹphe atuaru Pọlu onu mbọku, ẹphe e-dzu. Yo be mbọku ono; ẹphe akfube ọswa zaa l'igwe bya ẹke Pọlu nọ. Pọlu eshi l'utsu kọoru ẹphe iphe ya phuru, bu iya bu ẹge Nchileke shiwa ekoshi l'ọo yẹbe Nchileke bu eze. Yọ kọo ya t'o doo ẹphe ẹnya ọhuma; kọ-jia ya nchi. Yo gude iphe, e deru l'ẹkwo ekemu Mósisu mẹ l'ẹkwo ndu nkfuchiru Nchileke mee tẹ ya kfuta ẹphe yeru Jisọsu. ²⁴ Yo nweru ndu ọphu gude iphe ookfu kweta l'ọo Jisọsu bu Nnajiufu ẹphe; nweru ndu ẹ-te kwedu nù. ²⁵ Ẹphe egude k'iphe ono kekashia onwẹphe iche l'iche. Ẹphe abyade

atugbu; Pọlu asụ ẹphe: “Aa; iphe-a, Ume-dụ-Nsọ shi l'onu onye nkfuchiru Nchileke, bụ Azáya kfuaru ndiche unu pẹ-wa bụkwa oswi-okfu.

²⁶ “Ọ sụru:

“ Je ekfuru ndu-wa l'ẹphe
 a-nga nchị nta;
 ngaa ya imo;
 to nwe iphe e-do ẹphe ẹn्या.
 Ẹphe elee ẹn्या nta;
 lee imo;
 to nwe iphe ẹphe aphụ.

²⁷ Okfu l'ẹphe kpọ-chiwaru
 obu; swọ-chi-wa nchị;
 tanyibe ẹn्या;
 Ọbiyanu mẹ ẹphe
 egudee ẹn्या phụ;
 gude nchị ẹphe nụ;
 obu ẹphe emee t'ọ doo
 ẹphe ẹn्या;
 m'ẹphe aghakọbekwaa
 byakfuta iya tẹ ya dzọo ẹphe.' ”

²⁸ Pọlu asụ ẹphe: “Iphe unu a-maru bụ l'ozima ndzọta ono, Nchileke kweru ukwa iya ono b'ọ ziwaru t'e ezia ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju. E zia ya ẹphe; ẹphe anatawa iya.” Ono kwa olu Pọlu.

²⁹ Yo kfuebe ẹge ono; ndu Ju ono atụlahaa ẹgo l'ime onwẹphe; wụkashihu.

³⁰ Pọlu ajịta ụlo buru; akfụ ụgwo iya. Yo bua l'ẹke ono afa labụ; l'anatajẹ iphe bụ onye byaru iya ajiji. ³¹ Yoo kfu ẹge Nchileke shi ekoshi l'ọo yẹbe Nchileke bụ eze; l'ezikwaphu iphemiphe ọbule lẹ kẹ Nnajiufu, bụ Jisọsu Kuráýisutu. Yọo

sa iya ẹge dọ iya mma; tọo tsu egvu; to nwe onye
akpọshije iya ẹya nọ.

Bayiburu Ikwo
Ikwo: Bayiburu Ikwo Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ikwo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

3867ef4e-3384-5ab4-a937-63476bb8a7bb